

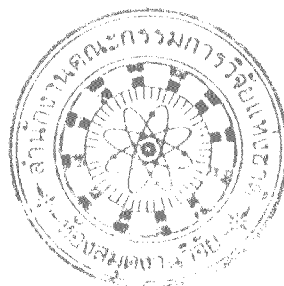
บทที่ 5

ปัญหาและอุปสรรคจากการดำเนินงานก่อสร้างในต่างประเทศของ บริษัทรับเหมาก่อสร้างไทย

ในบทนี้ผู้วิจัยกล่าวถึงปัญหาและอุปสรรคจากการดำเนินงานก่อสร้างในต่างประเทศของบริษัทรับเหมาก่อสร้างไทย โดยข้อมูลที่ได้มาจากการสัมภาษณ์และประเมินแบบสอบถามจากผู้บริหารระดับสูงจำนวน 7 คน อีกทั้งทำการสัมภาษณ์และประเมินแบบสอบถามจากผู้จัดการโครงการจำนวน 12 คน จากจำนวน 25 โครงการ ซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของ 11 บริษัท ส่วนอีก 2 โครงการ คือ โครงการที่ 12 และโครงการที่ 20 ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาข้อมูลเชิงเอกสาร และสัมภาษณ์เพิ่มเติม ดังนี้ ในโครงการที่ 12 ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลเชิงเอกสารของโครงการ เช่น ข้อมูลทั่วไปของโครงการ รายงานประจำเดือน (Monthly Report) และสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ของแหล่งเงินทุนที่ให้กู้ยืมสำหรับโครงการนี้ ส่วนโครงการที่ 20 ผู้วิจัยได้ศึกษาบทความวิจัยเชิงประสบการณ์ (กรณีศึกษา: การทำงานบริการด้านวิศวกรรมในตะวันออกกลาง, 2547) และทำการสัมภาษณ์บริษัทวิศวกรที่ปรึกษาไทยที่รับงานออกแบบเพิ่มเติม นอกจากนี้ผู้วิจัยได้สังเกตการทำงานของโครงการก่อสร้างในภูมิภาคตะวันออกกลาง จำนวน 7 โครงการ ซึ่งอยู่ใน 25 โครงการข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยสามารถเข้าใจปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นในตะวันออกกลางมากยิ่งขึ้น

5.1 ข้อมูลทั่วไปของโครงการ

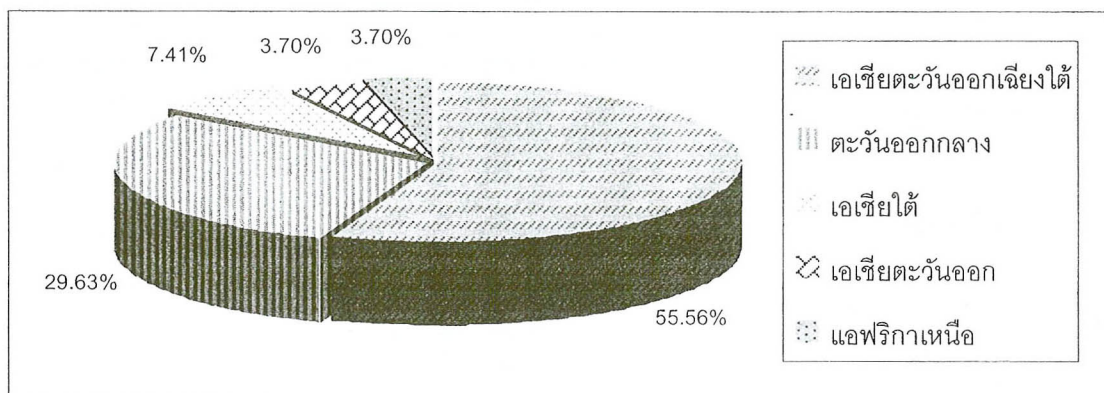
สรุปจำนวนโครงการก่อสร้างในต่างประเทศที่ผู้วิจัยสามารถเก็บรวบรวมข้อมูลได้มีทั้งสิ้น 27 โครงการจาก 9 ประเทศ โดยสามารถแบ่งออกเป็น 5 ภูมิภาค ได้แก่ เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ตะวันออกกลาง เอเชียใต้ เอเชียตะวันออก และแอฟริกาเหนือ รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ 5.1

ตารางที่ 5.1 สรุปจำนวนโครงการก่อสร้างในต่างประเทศที่ผู้วิจัยสามารถเก็บรวบรวมข้อมูลได้ โดยแบ่งตามภูมิภาคต่างๆ

ภูมิภาค	ประเทศ	จำนวนโครงการ
1. เอเชียตะวันออกเฉียงใต้		<u>15</u>
	- กัมพูชา	7
	- ลาว	7
	- พม่า	1
2. ตะวันออกกลาง		<u>8</u>
	- กาตาร์	5
	- สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์	3
3. เอเชียใต้		<u>2</u>
	- บังกลาเทศ	1
	- ศรีลังกา	1
4. เอเชียตะวันออก		<u>1</u>
	- ไต้หวัน	1
5. แอฟริกาเหนือ		<u>1</u>
	- ซูดาน	1
รวม		<u>27</u>

ข้อมูลจากตารางที่ 5.1 สามารถวิเคราะห์สัดส่วนของโครงการก่อสร้างในต่างประเทศที่ผู้วิจัยสามารถเก็บรวบรวมข้อมูลได้ โดยแบ่งตามภูมิภาคได้ ดังนี้

รูปที่ 5.1 เปรียบเทียบสัดส่วนโครงการก่อสร้างในต่างประเทศที่ผู้วิจัยสามารถเก็บรวบรวมข้อมูลได้

รูปที่ 5.1 แสดงสัดส่วนข้อมูลโครงการก่อสร้างในต่างประเทศที่ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลได้ จำนวน 27 โครงการ แบ่งออกเป็น 5 ภูมิภาค ซึ่งสัดส่วนของโครงการในภูมิภาคต่างๆ ประกอบด้วย 1) ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ประมาณ 55.56% 2) ภูมิภาคตะวันออกกลางประมาณ 29.63% 3) ภูมิภาคเอเชียใต้ประมาณ 7.41% 4) ภูมิภาคเอเชียตะวันออก และ 5) ภูมิภาคแอฟริกาเหนือมีสัดส่วนที่เท่ากันประมาณ 3.70% ตามลำดับ

โดยผู้วิจัยได้แสดงรายละเอียดข้อมูลทั่วไปของโครงการในตารางที่ 5.2 ซึ่งได้ระบุประเด็นต่างๆ ดังนี้ ชื่อโครงการ รายละเอียดโครงการ ที่ตั้งโครงการ ขอบเขตงานที่รับผิดชอบ มูลค่างานที่รับผิดชอบ และช่วงระยะเวลาดำเนินงานโครงการ

ตารางที่ 5.2 ข้อมูลทั่วไปของโครงการก่อสร้างในต่างประเทศที่ผู้วิจัยสามารถเก็บรวบรวมข้อมูลได้

กลุ่มประเทศ/ ลำดับโครงการ	ชื่อโครงการ	รายละเอียดโครงการ	ผู้ตั้งโครงการ	ขอบเขตงานที่ รับผิดชอบ	มูลค่างานที่ รับผิดชอบ	ช่วงระยะเวลา ดำเนินงาน
กลุ่มที่ 1						
โครงการที่ 1	โครงการก่อสร้าง ทางหลวงเส้นทาง ช่องชะง้า - เสียมราฐ (R48)	ถนนสาย R67 ขยายแตรช่องชะง้าจังหวัด ศรีสะเกษ ถึงเสียมราฐประเทศกัมพูชา ซึ่ง เป็นถนนลาดยาง 2 ช่องจราจร กว้าง 8 เมตรเต็มคันทาง ระยะทางประมาณ 167 กิโลเมตร	ประเทศกัมพูชา	งานก่อสร้าง งาน ติดตั้งระบบไฟฟ้า และงานทาสี จราจร	1,600,000,000 บาท	24 เดือน (ก.พ. 2550 ถึง ม.ค. 2552)
โครงการที่ 2	โครงการปรับปรุง และลาดยางผิว จราจรเส้นทาง สายตราด/เกาะกง - สะเรียมเบิ้ล (R48)	ปรับปรุงและลาดยางผิวถนนเส้นทางเกาะ กงเขตชายแดนจังหวัดตราดถึงสะเร ียมเบิ้ล ในประเทศกัมพูชา ระยะทาง ประมาณ 151.50 กิโลเมตร	ประเทศกัมพูชา	งานก่อสร้าง งาน ติดตั้งระบบไฟฟ้า และงานทาสี จราจร	798,500,000 บาท	24 เดือน (พ.ค. 2543 ถึง เม.ย. 2550)
โครงการที่ 3	โครงการก่อสร้าง สะพานข้ามแม่น้ำ เกาะกง	สะพานข้ามแม่น้ำ 4 แห่ง ที่อยู่ในเส้นทาง เกาะกง - สะเรียมเบิ้ล (R48)	ประเทศกัมพูชา	งานก่อสร้างตามที ได้ระบุไว้ใน รายละเอียด โครงการ	288,261,000 บาท	24 เดือน (ก.ค. 2548 ถึง มิ.ย. 2550)

ตารางที่ 5.2 ข้อมูลทั่วไปของโครงการก่อสร้างในต่างประเทศที่ผู้วิจัยสามารถเก็บรวบรวมข้อมูลได้ (ต่อ)

กลุ่มประเทศ/ ลำดับโครงการ	ชื่อโครงการ	รายละเอียดโครงการ	ที่ตั้งโครงการ	ขอบเขตงานที่ รับผิดชอบ	มูลค่างานที่ รับผิดชอบ	ช่วงระยะเวลา ดำเนินงาน
กลุ่มที่ 1						
โครงการที่ 4	โครงการก่อสร้าง ทางหลวงเส้นทาง เหินยกลีเอ็ง - บาแหวด	ปรับปรุงถนนลาดยาง 2 ช่องทาง เส้นทาง เหินยกลีเอ็ง - บาแหวด รวมถึงการสร้าง สะพานข้ามคลองในบางช่วง และสะพาน ข้ามแม่น้ำโขงที่เหินยกลีเอ็ง รวมระยะทาง ทั้งสิ้น 61 กิโลเมตร	ประเทศกัมพูชา	งานก่อสร้าง งาน ติดตั้งระบบไฟฟ้า และงานทาสี จราจร	875,460,927 บาท	24 เดือน (ค.ศ. 2542 ถึง พ.ย. 2544)
โครงการที่ 5	โครงการอาคาร OCIC	อาคารสูง 30 ชั้น และชั้นใต้ดิน 2 ชั้น มี พื้นที่ใช้สอยทั้งหมด 50,000 ตร.ม.	กรุงเทพมหานคร ประเทศกัมพูชา	งานโครงสร้าง	111,073,000 บาท	31 เดือน (ค.ศ. 2549 ถึง ก.ค. 2550)
โครงการที่ 6	โครงการ Sihanouville Port	ท่าเรือ ดานเกียบู่สินค้า และงานถนน ทั้งหมด 64,400 ตร.ม. ระบบส่งน้ำ Revetment และ Reclamation ทั้งหมด 1,415,000 ลบ.ม.	ประเทศกัมพูชา	งานก่อสร้างตามที่ได้ระบุไว้ใน รายละเอียด โครงการ	1,690,705,665 บาท	30 เดือน (ค.ศ. 2545 ถึง ค.ศ. 2547)

ตารางที่ 5.2 ข้อมูลทั่วไปของโครงการก่อสร้างในต่างประเทศที่ผู้วิจัยสามารถเก็บรวบรวมข้อมูลได้ (ต่อ)

กลุ่มประเทศ/ ลำดับโครงการ	ชื่อโครงการ	รายละเอียดโครงการ	ผู้ จัดโครงการ	ขอบเขตงานที่ รับผิดชอบ	มูลค่างานที่ รับผิดชอบ	ช่วงระยะเวลา ดำเนินงาน
กลุ่มที่ 1						
โครงการที่ 7	โครงการ Royal Angkor International Hospital	อาคารโรงพยาบาล 3 ชั้น พื้นที่ ใช้สอย ประมาณ 8,000 ตร.ม.	ประเทศกัมพูชา	งานโครงสร้างและ งานสถาปัตยกรรม	137,935,000 บาท	11 เดือน (ก.พ. 2549 ถึง ธ.ค. 2549)
โครงการที่ 8	โครงการพัฒนา เส้นทางห้วยไก่อ/ เมืองเงิน - ปาก แบ่ง	ถนนลาดยาง 2 ช่องจราจร กว้าง 9 เมตร เส้นทาง เมืองเงิน - ปากแบ่ง สบ.ลาว ระยะทางประมาณ 50 กม. รวมสะพาน 16 แห่ง และท่อเหลี่ยม 25 แห่ง	ประเทศลาว	งานก่อสร้าง งาน ติดตั้งระบบไฟฟ้า และงานทาสี จราจร	697,864,015 บาท	30 เดือน (มี.ค. 2550 ถึง ธ.ค. 2552)
โครงการที่ 9	โครงการผลิต ไฟฟ้าพลังน้ำ "น้ำงึม 2"	เขื่อนหินทิ้งดาดคอนกรีต สูง 181 เมตร สันเขื่อนยาว 485 เมตร สามารถอุ้มน้ำได้ 6,774 ล้านลูกบาศก์เมตร มีกำลังผลิต 615 เมกะวัตต์ มีอายุสัมปทาน 30 ปี โดย ทำสัญญาขายไฟฟ้าให้การไฟฟ้าฝ่าย ผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.)	ประเทศลาว	งานก่อสร้าง ทั้งหมด ยกเว้น ถนนบริเวณเขื่อน	22,000,000,000 บาท	58 เดือน (พ.ค. 2549 ถึง มี.ค. 2554)

ตารางที่ 5.2 ข้อมูลทั่วไปของโครงการก่อสร้างในต่างประเทศที่ผู้วิจัยสามารถเก็บรวบรวมข้อมูลได้ (ต่อ)

กลุ่มประเทศ/ ลำดับโครงการ	ชื่อโครงการ	รายละเอียดโครงการ	ที่ตั้งโครงการ	ขอบเขตงานที่ รับผิดชอบ	มูลค่างานที่ รับผิดชอบ	ช่วงระยะเวลา ดำเนินงาน
กลุ่มที่ 1						
โครงการที่ 10	โครงการก่อสร้าง เส้นทาง R3 (Contract Package A)	ถนนลาดยางเส้นทางสี่แยกราช - ศูนย์หมิง ความยาวถนนหลัก 84 กม. ถนนเลี้ยว เมืองและถนนในตัวเมืองอีกประมาณ 16 กม. รวมระยะทางยาวประมาณ 100 กม. เป็นส่วนหนึ่งของถนนที่เชื่อมประเทศไทย และประเทศจีน โดยผ่านประเทศลาว	ประเทศลาว	งานก่อสร้าง งาน ติดตั้งระบบไฟฟ้า และงานทาสี จราจร	1,086,631,880 บาท (รวมงาน เพิ่ม)	42 เดือน (ก.ย. 2547 ถึง ก.พ. 2551)
โครงการที่ 11	โครงการก่อสร้าง เส้นทาง R3 (Contract Package B)	ถนนลาดยางเส้นทางน้ำดัง - บ้านสอด (กิโลเมตรที่ 84 - 160.8 เวียงภูคา - บ้าน น้ำดัง) ระยะทาง 76.80 กิโลเมตร	ประเทศลาว	งานก่อสร้าง งาน ติดตั้งระบบไฟฟ้า และงานทาสี จราจร	1,215,340,000 บาท	45 เดือน (พ.ค. 2547 ถึง ม.ค. 2551)
โครงการที่ 12	โครงการปรับปรุง ท่าอากาศยาน ระหว่างประเทศ วัดใต้	ปรับปรุงและลาดยางเสริมผิวทางวิ่ง ทาง ขับ และหลุมจอด	ประเทศลาว	งานก่อสร้างตามที่ได้ระบุไว้ใน รายละเอียด โครงการ	310,999,895 บาท	18 เดือน (ธ.ค. 2547 ถึง ก.พ. 2549)

ตารางที่ 5.2 ข้อมูลทั่วไปของโครงการก่อสร้างในต่างประเทศที่ผู้วิจัยสามารถเก็บรวบรวมข้อมูลได้ (ต่อ)

กลุ่มประเทศ/ ลำดับโครงการ	ชื่อโครงการ	รายละเอียดโครงการ	ผู้ตั้งโครงการ	ขอบเขตงานที่ รับผิดชอบ	มูลค่างานที่ รับผิดชอบ	ช่วงระยะเวลา ดำเนินงาน
กลุ่มที่ 1						
โครงการที่ 13	โครงการปรับปรุง ท่าอากาศยาน หลวงพระบาง	ต่อเติมความยาวทางวิ่ง ขนาด 45x367.5 เมตร ขยายความกว้าง เสริมความแข็งแรง ก่อสร้างไหล่ทางวิ่ง ลานกักตัว รวบรวม ระบบน้ำ ระบบประปา และระบบไฟฟ้า สนามบิน	ประเทศไทย	งานก่อสร้างตามที่ได้ระบุไว้ใน รายละเอียด โครงการ	166,900,000 บาท	22 เดือน (ก.ย. 2542 ถึง พ.ค. 2544)
โครงการที่ 14	โครงการผลิต ไฟฟ้าพลังน้ำ "น้ำเทิน 2"	เขื่อนคอนกรีตสูง 39 เมตร ยาว 436 เมตร สามารถกักน้ำได้ 3,530 ล้านลูกบาศก์เมตร มีกำลังผลิตไฟฟ้า 948 เมกะวัตต์ มีอายุ สัมปทาน 31 ปี โดยทำสัญญาขายไฟฟ้า ให้กับ กฟผ.	ประเทศไทย	งานก่อสร้าง ทั้งหมด	47,652,000,000 บาท	72 เดือน (ธ.ค. 2546 ถึง ธ.ค. 2552)
โครงการที่ 15	โครงการ Mandalay International Airport	อาคารที่พักผู้โดยสารเฉพาะส่วนของ airside และ landside	ประเทศพม่า	งานออกแบบและ ก่อสร้าง	3,760,760,000 บาท	38 เดือน (พ.ค. 2539 ถึง ก.ค. 2542)

ตารางที่ 5.2 ข้อมูลทั่วไปของโครงการก่อสร้างในต่างประเทศที่ผู้วิจัยสามารถเก็บรวบรวมข้อมูลได้ (ต่อ)

กลุ่มประเทศ/ ลำดับโครงการ	ชื่อโครงการ	รายละเอียดโครงการ	ผู้ตั้งโครงการ	ขอบเขตงานที่ รับผิดชอบ	มูลค่างานที่ รับผิดชอบ	ช่วงระยะเวลา ดำเนินงาน
กลุ่มที่ 2						
โครงการที่ 16	New Doha International Airport (NDIA)	อาคารที่พักผู้โดยสารสำหรับชายตรีย์ ณ ท่า อากาศยานโดฮาแห่งใหม่	รัฐโดฮา ประเทศกาตาร์	งานโครงสร้าง	300,000,000 บาท	8 เดือน ค.ศ. 2549 ถึง พ.ศ. 2550) ณ ค.ศ. 2550 มี ความก้าวหน้า ประมาณ 30%
โครงการที่ 17	Medina Centrale at the Pearl	อาคารพักอาศัยและศูนย์รวมแห่งความ บันเทิงสูง 5 - 8 ชั้น (รวมชั้นใต้ดิน) จำนวน 7 อาคาร โรงภาพยนตร์สูง 2 ชั้น จำนวน 1 อาคาร อาคารจอดรถสูง 5 ชั้น 7 อาคาร และภัตตาคารสูง 1 ชั้น 4 อาคาร	รัฐโดฮา ประเทศกาตาร์	งานออกแบบ งาน ก่อสร้าง งาน ติดตั้งระบบไฟฟ้า งานติดตั้งระบบ เครื่องกล	8,589,000,000 บาท	30 เดือน (ค.ศ. 2550 ถึง ก.พ. 2553)
โครงการที่ 18	Areen Residential Tower	อาคารพักอาศัย 36 ชั้น (รวมชั้นใต้ดิน) พื้นที่ก่อสร้างอาคารรวม 45,000 ตาราง เมตร	รัฐโดฮา ประเทศกาตาร์	งานโครงสร้าง	1,140,000,000 บาท	30 เดือน (ค.ศ. 2548 ถึง ธ.ค. 2550)

ตารางที่ 5.2 ข้อมูลทั่วไปของโครงการก่อสร้างในต่างประเทศที่ผู้วิจัยสามารถเก็บรวบรวมข้อมูลได้ (ต่อ)

กลุ่มประเทศ/ ลำดับโครงการ	ชื่อโครงการ	รายละเอียดโครงการ	ผู้ตั้งโครงการ	ขอบเขตงานที่ รับผิดชอบ	มูลค่างานที่ รับผิดชอบ	ช่วงระยะเวลา ดำเนินงาน
กลุ่มที่ 2						
โครงการที่ 19	Islamic Institute Project	อาคารเรียน 2 ชั้น พื้นที่ก่อสร้างอาคาร รวม 7,000 ตารางเมตร	รัฐโอดฮา ประเทศกาตาร์	งานโครงสร้าง	250,000,000 บาท	13 เดือน (เม.ย. 2550 ถึง เม.ย. 2551)
โครงการที่ 20	Doha 2006 Asian Games Village และ Hamad Medical City	อาคารหมู่บ้านนักกีฬาในระหว่างการแข่งขันเอเชียนเกมส์ ครั้งที่ 15 เมื่อเสร็จ จากการแข่งขันจะปรับเปลี่ยนเป็นศูนย์การแพทย์อัน ส่วนภายนอกเป็นศูนย์การแพทย์อัน ทันสมัย	รัฐโอดฮา ประเทศกาตาร์	งานออกแบบและ ควบคุมการ ก่อสร้าง งาน ติดตั้งระบบไฟฟ้า งานติดตั้งระบบ เครื่องกล	4,000,000,000 บาท	96 เดือน (ม.ค. 2547 ถึง ธ.ค. 2554)
โครงการที่ 21	Dubai Lagoon	อาคารพักอาศัย 9 ชั้น (รวมชั้นใต้ดิน) จำนวน 47 หลัง พื้นที่ก่อสร้างอาคารรวม 375,500 ตารางเมตร พื้นที่จอดรถรวม 91,000 ตารางเมตร พื้นที่สาธารณูปโภค อื่นๆ 51,400 ตารางเมตร	รัฐดูไบ ประเทศสหรัฐ อาหรับเอมิเรตส์	งานก่อสร้าง งาน ติดตั้งระบบไฟฟ้า งานติดตั้งระบบ เครื่องกล	10,750,000,000 บาท	30 เดือน (ธ.ค. 2549 ถึง พ.ค. 2552)

ตารางที่ 5.2 ข้อมูลทั่วไปของโครงการก่อสร้างในต่างประเทศที่ผู้วิจัยสามารถเก็บรวบรวมข้อมูลได้ (ต่อ)

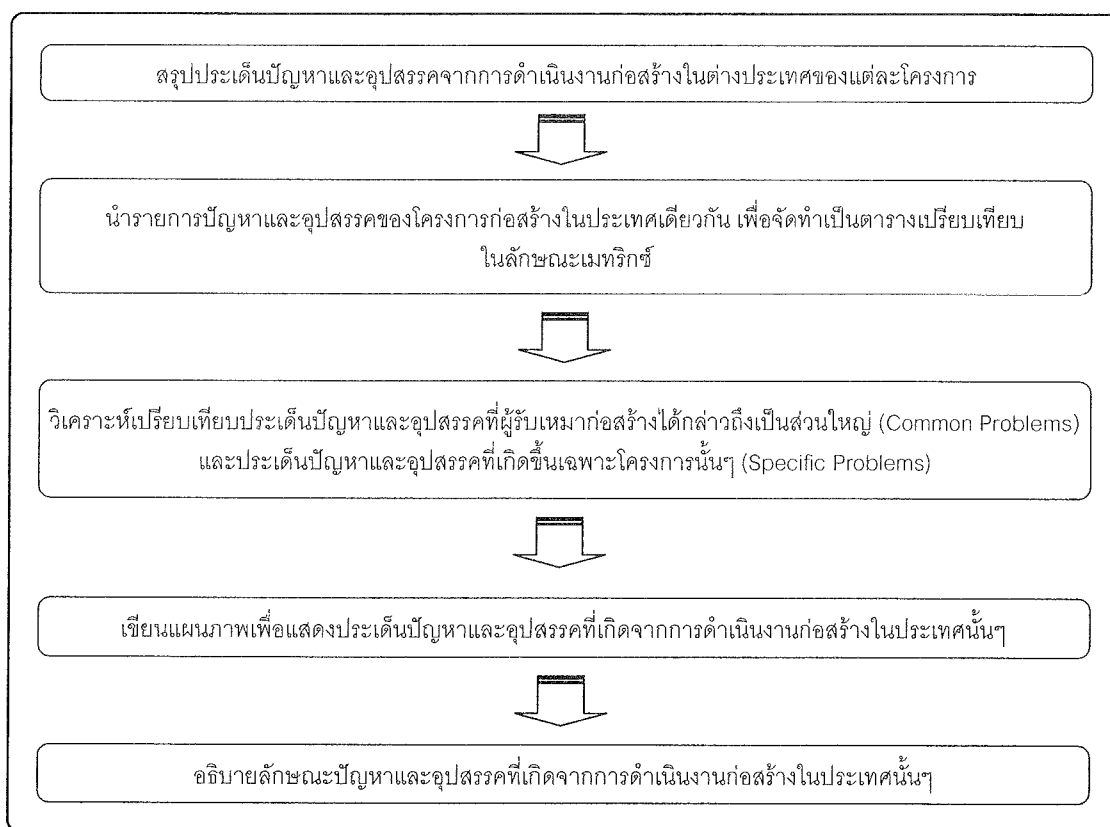
กลุ่มประเทศ/ ลำดับโครงการ	ชื่อโครงการ	รายละเอียดโครงการ	ผู้ตั้งโครงการ	ขอบเขตงานที่ รับผิดชอบ	มูลค่างานที่ รับผิดชอบ	ช่วงระยะเวลา ดำเนินงาน
กลุ่มที่ 2						
โครงการที่ 22	The Royal Amwaj Resort and Spa	อาคารที่พักตากอากาศบริเวณ Plam Jumeirah Crescent plot 36 และ 37 พื้นที่ก่อสร้างอาคารรวม 160,000 ตาราง เมตร	รัฐคูเบ ประเทศสหรัฐ อาหรับเอมิเรตส์	งานโครงสร้าง งานติดตั้งระบบ ไฟฟ้า งานติดตั้ง ระบบเครื่องกล	2,117,000,000 บาท	29 เดือน (ค.ค. 2548 ถึง เม.ย. 2551)
โครงการที่ 23	Ajman Corniche Residence	อาคารที่พักอาศัย 55 ชั้น (รวมชั้นใต้ดิน) พื้นที่ก่อสร้างอาคารรวม 282,000 ตาราง เมตร	รัฐอูมา ประเทศสหรัฐ อาหรับเอมิเรตส์	งานก่อสร้าง งาน ติดตั้งระบบไฟฟ้า งานติดตั้งระบบ เครื่องกล	10,500,000,000 บาท	36 เดือน (มิ.ย. 2550 ถึง มิ.ย. 2553)
กลุ่มที่ 3						
โครงการที่ 24	โครงการปรับปรุง ถนนเส้นทาง Panadura – Ingiriya	ปรับปรุงถนนลาดยางกว้าง 7.4 เมตร เส้นทาง Panadura – Ingiriya รวมถึงการ ขยายความกว้างสะพานเดิมที่มีอยู่ และ วางท่อลอด รวมระยะทางทั้งสิ้น 33.8 กิโลเมตร	ประเทศศรีลังกา	งานก่อสร้าง งาน ติดตั้งระบบไฟฟ้า และงานทาสี จราจร	437,735,285 บาท	36 เดือน (ก.พ. 2546 ถึง ม.ค. 2549)

ตารางที่ 5.2 ข้อมูลทั่วไปของโครงการก่อสร้างในต่างประเทศที่ผู้วิจัยสามารถเก็บรวบรวมข้อมูลได้ (ต่อ)

กลุ่มประเทศ/ ลำดับโครงการ	ชื่อโครงการ	รายละเอียดโครงการ	ผู้โครงการ	ขอบเขตงานที่ รับผิดชอบ	มูลค่างานที่ รับผิดชอบ	ช่วงระยะเวลา ดำเนินงาน
กลุ่มที่3						
โครงการที่ 25	โครงการ Rupsa Bridge	สะพานข้ามแม่น้ำ ความยาวสะพาน 1,368 เมตร	ประเทศบังคลา เทศ	งานก่อสร้างตามที ได้ระบุไว้ใน รายละเอียด โครงการ	3,456,180,000 บาท	42 เดือน (พ.ค. 2544 ถึง พ.ย. 2547)
กลุ่มที่4						
โครงการที่ 26	โครงการรถไฟฟ้ ความเร็วสูง	รถไฟฟ้ความเร็วสูงระยะทาง 345 กม. เมืองไทเป - เมืองเกาสู ซึ่งรับงาน เฉพาะงานโยธาของสัญญา C295 ซึ่งมี ระยะทาง 27.3 กม. (Sta. 312+734 ถึง Sta. 340+058) บริเวณตอนใต้ของไต้หวัน	ประเทศไต้หวัน	งานออกแบบ และ ก่อสร้าง	17,412,678,000 บาท	50 เดือน (เม.ย. 2543 ถึง พ.ค. 2547)
กลุ่มที่5						
โครงการที่ 27	โครงการ City Bus Terminal	อาคารผู้โดยสารสูง 2 ชั้น	ประเทศชูดาน	งานโครงสร้างและ งานสถาปัตยกรรม	400,000,000 บาท	24 เดือน (พ.ค. 2545 ถึง เม.ย. 2547)

5.2 ปัญหาและอุปสรรคจากการดำเนินงานก่อสร้างในต่างประเทศของบริษัทรับเหมาก่อสร้างไทย

เพื่อให้ผู้รับเหมาก่อสร้างทราบถึงปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานก่อสร้างในต่างประเทศ ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์หาประเด็นต่างๆ โดยมีขั้นตอนการรวบรวมประเด็นปัญหาและอุปสรรคจากการดำเนินงานโครงการก่อสร้างในต่างประเทศของบริษัทรับเหมาก่อสร้างไทยจำนวนทั้งสิ้น 27 โครงการ แสดงในรูปที่ 5.2

รูปที่ 5.2 ขั้นตอนการรวบรวมประเด็นปัญหาและอุปสรรคจากการดำเนินงานโครงการก่อสร้างในต่างประเทศของบริษัทรับเหมาก่อสร้างไทยจำนวนทั้งสิ้น 27 โครงการ

โดยสามารถอธิบายรายละเอียดในแต่ละขั้นตอนได้ ดังนี้

- 1) สรุปประเด็นปัญหาและอุปสรรคจากการดำเนินงานก่อสร้างในต่างประเทศของแต่ละโครงการ
- 2) เนื่องจากความเสียงที่พบในแต่ละประเทศมีความแตกต่างกัน (Zhi, 1995) ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้แยกพิจารณาปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นในแต่ละประเทศ โดยนำรายการปัญหาและอุปสรรคของโครงการก่อสร้างในประเทศเดียวกัน เพื่อจัดทำเป็นตาราง

เปรียบเทียบในลักษณะเมทริกซ์ ซึ่งรายละเอียดแสดงในตารางที่ ค.1 - ค.4 ในภาคผนวก ค

- 3) วิเคราะห์เปรียบเทียบประเด็นปัญหาและอุปสรรคที่ผู้รับเหมาก่อสร้างกล่าวถึงเป็นส่วนใหญ่ (Common Problems) และประเด็นปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นเฉพาะโครงการนั้นๆ (Specific Problems)
- 4) เขียนแผนภาพเพื่อแสดงประเด็นปัญหาและอุปสรรคจากการดำเนินงานก่อสร้างในแต่ละประเทศ
- 5) อธิบายแผนภาพเพื่อให้ทราบถึงลักษณะปัญหาและอุปสรรคจากการดำเนินงานก่อสร้างในแต่ละประเทศ

5.2.1 กลุ่มที่ 1 ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

5.2.5.1 ประเทศกัมพูชา

จากตารางที่ 5.2 พบว่าโครงการก่อสร้างในประเทศกัมพูชาที่บริษัทรับเหมาก่อสร้างไทยเข้าไปดำเนินงานมีทั้งสิ้น 7 โครงการ คือ โครงการที่ 1 - 7 ซึ่งโครงการต่างๆ อยู่ในความรับผิดชอบของบริษัทกรณีศึกษาในตารางที่ 4.1 จำนวน 7 บริษัท ดังนี้

- โครงการที่ 1 อยู่ในความรับผิดชอบของบริษัทกรณีศึกษา C2
- โครงการที่ 2 อยู่ในความรับผิดชอบของบริษัทกรณีศึกษา C6
- โครงการที่ 3 อยู่ในความรับผิดชอบของบริษัทกรณีศึกษา C3
- โครงการที่ 4 อยู่ในความรับผิดชอบของบริษัทกรณีศึกษา C5
- โครงการที่ 5 อยู่ในความรับผิดชอบของบริษัทกรณีศึกษา C9
- โครงการที่ 6 อยู่ในความรับผิดชอบของบริษัทกรณีศึกษา C1
- โครงการที่ 7 อยู่ในความรับผิดชอบของบริษัทกรณีศึกษา C14

จากนั้นผู้วิจัยรวบรวมประเด็นปัญหาและอุปสรรคจากการดำเนินงานก่อสร้างในประเทศกัมพูชาตามขั้นตอนในรูปที่ 5.2 โดยการเปรียบเทียบประเด็นปัญหาและอุปสรรคจากการดำเนินงานก่อสร้างในประเทศกัมพูชาของแต่ละโครงการ ซึ่งรายละเอียดแสดงในตารางที่ ค.1 ในภาคผนวก ค และนำรายการปัญหาและอุปสรรคจากการดำเนินงานก่อสร้างเพื่อจัดกลุ่มประเด็นปัญหาและอุปสรรคหลัก ซึ่งเป็นประเด็นปัญหาและอุปสรรคที่มีการกล่าวถึงเป็นส่วนใหญ่ โดยงานวิจัยกำหนดให้ประเด็นที่ถูกกล่าวถึง 4 โครงการขึ้นไป ซึ่งคิดเป็นสัดส่วนมากกว่า 50% เป็นประเด็นสำคัญ ส่วนประเด็นปัญหาและอุปสรรคที่ถูกกล่าวถึงน้อยกว่าข้างต้นจัดอยู่ในกลุ่มประเด็นปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นเฉพาะโครงการนั้นๆ ซึ่งรายละเอียดแสดงไว้ในตารางที่

5.3 จากนั้นเขียนแผนภาพเพื่อแสดงประเด็นปัญหาและอุปสรรคจากการดำเนินงานก่อสร้างในประเทศกัมพูชา ซึ่งแสดงในรูปที่ 5.3 พร้อมทั้งอธิบายแผนภาพเพื่อให้ทราบลักษณะปัญหาและอุปสรรคจากการดำเนินงานก่อสร้างในประเทศกัมพูชา

ตารางที่ 5.3 การเปรียบเทียบประเด็นปัญหาและอุปสรรคจากการดำเนินงานก่อสร้างในประเทศกัมพูชา

ประเด็นปัญหาและอุปสรรคจากการดำเนินงานก่อสร้างในประเทศกัมพูชาของบริษัทรับเหมาก่อสร้างไทย	ประเด็นปัญหาและอุปสรรคหลัก	ประเด็นปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นเฉพาะโครงการนั้น ๆ
1. ปัญหาด้านการเมือง		
1.1 มีโอกาสเกิดการปฏิวัติได้ตลอดเวลา		✓
1.2 การทุจริตของเจ้าหน้าที่ภาครัฐ	✓	
2. ปัญหาด้านเศรษฐกิจ และการเงิน		
2.1 ความผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยนเงินตรา		✓
2.2 ความผันผวนของราคาสถุภัณฑ์ก่อสร้าง และราคาน้ำมัน	✓	
3. ปัญหาด้านวัฒนธรรม		
3.1 อุปสรรคทางด้านภาษา	✓	
4. ปัญหาด้านสภาพภูมิประเทศ สภาพภูมิอากาศ และภัยธรรมชาติ		
4.1 ภูมิประเทศส่วนใหญ่เป็นที่ราบ และมีภูเขาเป็นหินทราย		✓
4.2 ภูมิประเทศมีความทุรกันดาร ทำให้เป็นอุปสรรคต่อการขนส่งเครื่องจักรและวัสดุก่อสร้าง		✓
4.3 มีที่ตั้งอยู่ใกล้บริเวณเส้นศูนย์สูตรทำให้มีฝนตกชุก	✓	
4.4 เกิดอุทกภัยบ่อยครั้ง	✓	
4.5 พบกับระเบิดในบริเวณที่เคยเกิดสงครามในอดีต		✓
5. ปัญหาด้านกฎหมาย และข้อบังคับ		
5.1 อุปสรรคทางด้านกฎหมายแรงงาน		
5.1.1 อัตราค่าแรงขั้นต่ำ	✓	
5.1.2 การขอใบอนุญาตทำงานต่างด้าว	✓	

ตารางที่ 5.3 การเปรียบเทียบประเด็นปัญหาและอุปสรรคจากการดำเนินงานก่อสร้างในประเทศ
กัมพูชา (ต่อ)

ประเด็นปัญหาและอุปสรรคจากการดำเนินงาน ก่อสร้างในประเทศกัมพูชาของบริษัทรับเหมา ก่อสร้างไทย	ประเด็นปัญหา และอุปสรรค หลัก	ประเด็นปัญหา และอุปสรรคที่ เกิดขึ้นเฉพาะ โครงการนั้นๆ
5. ปัญหาด้านกฎหมาย และข้อบังคับ (ต่อ)		
5.1 อุปสรรคทางด้านกฎหมายแรงงาน		
5.1.3 วันหยุด	✓	
5.1.4 ชั่วโมงการทำงาน	✓	
5.1.5 ค่าชดเชย		✓
5.2 อุปสรรคทางด้านกฎหมายภาษี		
5.2.1 ภาษีนำเข้า/ส่งออก	✓	
5.2.2 ภาษีเงินได้	✓	
5.2.3 ภาษีมูลค่าเพิ่ม	✓	
5.2.4 ค่าภาคหลวง		✓
5.2.5 ภาษีการใช้ถนน		✓
5.2.6 ภาษีค่าบริการ		✓
5.3 ข้อบังคับในการนำเข้า/ส่งออกเครื่องจักร แรงงาน และวัสดุก่อสร้างค่อนข้างยุ่งยาก	✓	
5.4 อุปสรรคทางด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการ ดำเนินชีวิตประจำวัน		
5.4.1 กฎจราจร		✓
6. ปัญหาด้านการบริหารสัญญาก่อสร้าง		
6.1 ปัญหาการตีความสัญญา FIDIC		✓
6.2 ไม่สามารถเรียกร้องค่าชดเชยกรณีวัสดุก่อสร้าง และน้ำมันขึ้นราคาได้ หรือได้ค่าชดเชยเพียง บางส่วน		✓

ตารางที่ 5.3 การเปรียบเทียบประเด็นปัญหาและอุปสรรคจากการดำเนินงานก่อสร้างในประเทศ
กัมพูชา (ต่อ)

ประเด็นปัญหาและอุปสรรคจากการดำเนินงาน ก่อสร้างในประเทศกัมพูชาของบริษัทรับเหมา ก่อสร้างไทย	ประเด็นปัญหา และอุปสรรค หลัก	ประเด็นปัญหา และอุปสรรคที่ เกิดขึ้นเฉพาะ โครงการนั้นๆ
7. ปัญหาด้านการออกแบบและแบบก่อสร้าง		
7.1 แบบก่อสร้างไม่สอดคล้องกับสภาพภูมิประเทศ จริง		✓
7.2 ความยุ่งยากในการติดต่อสอบถามผู้ออกแบบ เมื่อมีการแก้ไขแบบก่อสร้าง		✓
7.3 งานก่อสร้างมีความล่าช้า เนื่องจากการ เปลี่ยนแปลงแบบฐานราก		✓
8. ปัญหาด้านการบริหารแรงงาน		
8.1 ทักษะฝีมือแรงงานท้องถิ่นค่อนข้างต่ำ	✓	
8.2 แรงงานท้องถิ่นมีผลิิตภาพการทำงานค่อนข้างต่ำ	✓	
9. ปัญหาด้านการบริหารเครื่องจักร		
9.1 ความยุ่งยากในการจัดหาเครื่องจักรในท้องถิ่น	✓	
9.2 เครื่องจักรในท้องถิ่นมีคุณภาพไม่ได้มาตรฐาน		✓
10. ปัญหาด้านการบริหารวัสดุก่อสร้าง		
10.1 ขาดแคลนวัสดุก่อสร้างในท้องถิ่นบางชนิด เช่น ปูนซีเมนต์ และเหล็กเส้น	✓	
10.2 ข้อจำกัดด้านวัฒนธรรมชาติ เช่น หินคลุก		✓
11. ปัญหาที่เกิดจากผู้รับเหมาช่วง และซัพพลายเออร์		
11.1 ปัญหาที่เกิดจากผู้รับเหมาช่วง		
11.1.1 ผู้รับเหมาช่วงมีความสามารถค่อนข้างต่ำ	✓	
11.1.2 ผู้รับเหมาช่วงมีปัญหาในเรื่องของสภาพ คล่องทางการเงิน		✓
11.2 ปัญหาที่เกิดจากซัพพลายเออร์		
11.2.1 ความล่าช้าในการจัดส่งวัสดุก่อสร้าง	✓	

จากตารางที่ 5.3 และรูปที่ 5.3 พบว่าประเด็นปัญหาและอุปสรรคหลักที่ได้มีการกล่าวถึงเป็นส่วนใหญ่ และประเด็นปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นเฉพาะโครงการนั้นๆ จากการดำเนินงานก่อสร้างในประเทศกัมพูชาสรุปเป็น 11 ปัญหา ดังนี้

1) ปัญหาด้านการเมือง

จากการสัมภาษณ์และวิเคราะห์แบบสอบถามสามารถสรุปปัญหาด้านการเมืองของประเทศกัมพูชาดังนี้ ปัญหาที่พบส่วนใหญ่เป็นการทุจริตของเจ้าหน้าที่ภาครัฐ ซึ่งพบในกระบวนการติดต่อขออนุมัติกับหน่วยงานราชการเช่น ขั้นตอนนำเข้า/ส่งออกเครื่องจักรและวัสดุก่อสร้าง โดยผู้รับเหมาก่อสร้างไทยพบปัญหาเรื่องการทุจริตของเจ้าหน้าที่ภาครัฐ จำนวน 5 โครงการจากทั้งหมด 7 โครงการ ในขณะที่ผู้รับเหมาก่อสร้างไทยในโครงการก่อสร้างที่ 2 และ 4 กล่าวเสริมว่า สถานการณ์ทางการเมืองของประเทศกัมพูชานั้นไม่แน่นอนและอาจมีการเปลี่ยนแปลงอำนาจโดยเฉพาะในช่วงใกล้วันเลือกตั้ง

2) ปัญหาด้านเศรษฐกิจ และการเงิน

จากการสัมภาษณ์และวิเคราะห์แบบสอบถามสามารถสรุปปัญหาด้านเศรษฐกิจและการเงินที่พบจากการดำเนินงานก่อสร้างในประเทศกัมพูชา ดังนี้

- ความผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยนเงินตรา

โครงการที่ 5 และ 7 ประสบกับปัญหาความผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยนเงินตรากล่าวคือ ผู้รับเหมาก่อสร้างไทยได้รับเงินจากผู้ว่าจ้างเป็นสกุลเงินดอลลาร์สหรัฐฯ แต่ต้องซื้อวัสดุก่อสร้างจากประเทศไทยเป็นสกุลเงินบาท ซึ่งในช่วงระหว่างก่อสร้างนั้น ค่าเงินบาทแข็งค่าขึ้น ทำให้บริษัทมีรายรับลดลง

- ความผันผวนของราคาวัสดุก่อสร้าง และราคาน้ำมัน

เนื่องจากประเทศกัมพูชาขาดแคลนวัสดุก่อสร้างสำเร็จรูปที่ผลิตจากโรงงาน เช่น ซีเมนต์ เหล็กเส้น เป็นต้น จึงต้องนำเข้าจากประเทศไทย ดังนั้นโครงการก่อสร้างส่วนใหญ่จำนวน 6 โครงการจากทั้งหมด 7 โครงการประสบกับปัญหาความผันผวนของราคาวัสดุก่อสร้างดังกล่าว ซึ่งขึ้นอยู่กับสถานะเศรษฐกิจของประเทศไทยเป็นหลัก ในขณะที่โครงการที่ 2 และ 4 ประสบปัญหาด้านราคาน้ำมันที่เพิ่มสูงขึ้น ซึ่งราคาน้ำมันสูงกว่าต้นทุนที่ได้ประมาณการไว้ค่อนข้างมาก

3) ปัญหาด้านวัฒนธรรม

จากการสัมภาษณ์และวิเคราะห์แบบสอบถามสามารถสรุปปัญหาด้านวัฒนธรรมที่พบจากการดำเนินงานก่อสร้างในประเทศกัมพูชาดังนี้ วัฒนธรรมของประเทศกัมพูชามีความใกล้เคียงกับประเทศไทย แต่พบว่ามีปัญหาอุปสรรคทางด้านภาษาเป็นหลัก โดยผลจากการสัมภาษณ์พบว่า เจ้าหน้าที่ระดับล่าง และแรงงานสามารถใช้ภาษาอังกฤษได้น้อยมาก ซึ่งผู้รับเหมาก่อสร้างไทยพบปัญหาอุปสรรคทางด้านภาษาจำนวน 5 โครงการจากทั้งหมด 7 โครงการ

4) ปัญหาด้านสภาพภูมิประเทศ สภาพภูมิอากาศ และภัยธรรมชาติ

จากการสัมภาษณ์และวิเคราะห์แบบสอบถามสามารถสรุปปัญหาด้านสภาพภูมิประเทศ สภาพภูมิอากาศ และภัยธรรมชาติที่พบจากการดำเนินงานก่อสร้างในประเทศกัมพูชา ดังนี้ ผู้รับเหมาก่อสร้างของโครงการที่ 2 และ 4 กล่าวว่าลักษณะภูมิประเทศของกัมพูชาเป็นที่ราบ และมีภูเขาเป็นหินทราย ทำให้ไม่สามารถนำหินตามธรรมชาติไปใช้เป็นวัสดุผิวทางได้ อีกทั้งผู้รับเหมาก่อสร้างของโครงการที่ 2 และ 3 ประสบกับปัญหาสภาพภูมิประเทศทุรกันดาร ทำให้เป็นอุปสรรคต่อการขนส่งเครื่องจักรและวัสดุก่อสร้าง ส่งผลให้ต้องขยายเวลาการก่อสร้างออกไป และมีค่าใช้จ่ายสูงขึ้นมากร ขณะเดียวกันผู้รับเหมาก่อสร้างไทยจำนวน 5 โครงการจากทั้งหมด 7 โครงการ กล่าวว่าประเทศกัมพูชาที่มีที่ตั้งอยู่ใกล้บริเวณเส้นศูนย์สูตรทำให้มีฝนตกชุก และเกิดปัญหาอุทกภัยบ่อยครั้ง ซึ่งเป็นอุปสรรคต่อการดำเนินงานก่อสร้างอย่างมาก เนื่องจากผู้รับเหมาไม่สามารถปฏิบัติงานได้ นอกจากนี้โครงการที่ 1 2 และ 4 ที่เป็นโครงการก่อสร้างถนน มักพบกับระเบิดในบริเวณที่เคยเกิดสงครามในอดีต โดยผู้รับเหมาก่อสร้างไทยได้ประสานกับเจ้าหน้าที่ทหารของประเทศกัมพูชาเพื่อกำจัดกับระเบิดออกจากบริเวณพื้นที่ทำงาน

5) ปัญหาด้านกฎหมาย และข้อบังคับ

จากการสัมภาษณ์และวิเคราะห์แบบสอบถามสามารถสรุปปัญหาด้านกฎหมาย และข้อบังคับที่พบจากการดำเนินงานก่อสร้างในประเทศกัมพูชา ดังนี้

- อุปสรรคทางด้านกฎหมายแรงงาน

ผู้รับเหมาก่อสร้างไทยจำนวน 4 โครงการจากทั้งหมด 7 โครงการได้ศึกษากฎหมายแรงงานภายในของประเทศกัมพูชาดังนี้ อัตราค่าแรงขั้นต่ำ วันหยุด และชั่วโมงการทำงาน ในกรณีที่ให้แรงงานไทยนั้นผู้รับเหมาต้องทำวีซ่า และการขอใบอนุญาตทำงานต่างด้าว (Work Permit) ให้ถูกต้องตามกฎหมายของประเทศกัมพูชา ในขณะที่ผู้รับเหมาก่อสร้างไทยของโครงการที่ 1 2 และ 6 กล่าวว่าเสริมว่าปัญหานี้เกิดเนื่องจากการระบุมกฎหมายแรงงานที่ไม่ชัดเจน อีกทั้งค่าจ้างแรงงานท้องถิ่นค่อนข้างต่ำวันละไม่เกิน 100 บาท ทำให้พบปัญหาแรงงานเรียกร้องค่าชดเชย ในกรณีแรงงานถูกไล่ออกจากงาน

- อุปสรรคทางด้านกฎหมายภาษี

ผู้รับเหมาก่อสร้างไทยของโครงการก่อสร้างที่ 5 และ 7 กล่าวว่า การเข้าไปทำงานในประเทศกัมพูชานั้นมีปัญหาเรื่องการจัดเก็บภาษีพอสมควร ถ้าจดทะเบียนบริษัทสาขาอย่างถูกต้อง จะทำให้การนำเข้า/ส่งออกเครื่องจักร แรงงาน และวัสดุก่อสร้างง่ายขึ้น แต่มีค่าใช้จ่ายที่ค่อนข้างสูง ทำให้บริษัทรับเหมาก่อสร้างไทยในโครงการที่ 5 ดำเนินงานในลักษณะถูกจ้างของบริษัทเจ้าของงาน ซึ่งทำให้สามารถลดภาระเรื่องภาษีลงได้ สำหรับในโครงการที่ 1 และ 2 เป็นโครงการที่รัฐบาลไทยให้ความช่วยเหลือประเทศกัมพูชา และโครงการที่ 6 เป็นโครงการเงินกู้ของ

ธนาคารเพื่อความร่วมมือระหว่างประเทศแห่งญี่ปุ่น (Japan Bank for International Cooperation, JBIC) โดยผู้รับเหมาก่อสร้างไทยเข้าไปร่วมทุนในลักษณะกิจการร่วมค้า ทำให้ได้รับการยกเว้นภาษีนำเข้า/ส่งออก แต่สำหรับโครงการที่ 5 และ 7 ซึ่งเป็นโครงการของเอกชน และโครงการที่ 3 และ 4 เป็นโครงการเงินกู้ของธนาคารเพื่อการพัฒนาเอเชีย (Asian Development Bank, ADB) บริษัทกรณีศึกษาจะไม่ได้รับการยกเว้นภาษี ดังนั้นบริษัทจะต้องเสียภาษีทุกประเภท ได้แก่ ภาษีนำเข้า/ส่งออก ภาษีเงินได้ ภาษีมูลค่าเพิ่ม และภาษีค่าบริการ สำหรับโครงการที่ 1 2 และ 4 เป็นโครงการก่อสร้างถนน ซึ่งต้องใช้วัสดุธรรมชาติเป็นหลัก เช่น ดิน หินคลุก ลูกกรง จะต้องเสียค่าภาคหลวงเพิ่มเติมด้วย สำหรับผู้รับเหมาก่อสร้างของโครงการที่ 1 กล่าวเสริมว่าการทำงานในประเทศกัมพูชาต้องเสียภาษีการใช้น้ำมันอีกด้วย ซึ่งบริษัทที่เข้าไปทำงานในประเทศกัมพูชาต้องศึกษากฎหมายภาษีของประเทศกัมพูชาโดยละเอียด และนำมาคิดเป็นต้นทุนการก่อสร้างก่อนที่ประมูลงาน

- ข้อบังคับในการนำเข้า/ส่งออกเครื่องจักร แรงงาน และวัสดุก่อสร้างค่อนข้างยุ่งยาก

ความยุ่งยากในการนำเข้า/ส่งออก เครื่องจักร แรงงาน และวัสดุก่อสร้างนั้นเป็นปัญหาหลัก โดยปัญหาดังกล่าวพบใน 6 โครงการจากทั้งหมด 7 โครงการ ซึ่งประเด็นปัญหามิดังนี้ การนำเข้า/ส่งออกเครื่องจักร และวัสดุก่อสร้างจะต้องผ่านขั้นตอนศุลกากร และมีพิธีการค่อนข้างมากทำให้เครื่องจักร และวัสดุ มาถึงหน่วยงานล่าช้า โดยผู้รับเหมาก่อสร้างของโครงการที่ 7 ยกตัวอย่างว่า หากเป็นโครงการของภาครัฐ เครื่องจักรเครื่องมือพิเศษในการก่อสร้างต้องทำเรื่องขอนำเข้าและส่งออก สำหรับโครงการเอกชนการนำเข้าและออกเครื่องจักรต้องเสียภาษีและมีขั้นตอนการดำเนินการที่ยุ่งยากมาก ส่วนการส่งบุคลากรและแรงงานเพื่อมาทำงานพบว่า มีขั้นตอนที่ยุ่งยากเช่นกัน โดยผู้รับเหมาก่อสร้างของโครงการที่ 1 2 และ 7 กล่าวว่าปัญหาด้านแรงงาน คือ การจำกัดจำนวนโควตาแรงงาน และการใช้เวลาในการพิจารณาอนุมัติค่อนข้างนาน

- อุปสรรคทางด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตประจำวัน

ผู้รับเหมาก่อสร้างของโครงการที่ 7 เพียงโครงการเดียวที่กล่าวว่าการเข้าไปทำงานในประเทศกัมพูชาจำเป็นต้องทราบกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตประจำวัน เช่น กฎจราจร เป็นต้น

6) ปัญหาด้านการบริหารสัญญาก่อสร้าง

จากการสัมภาษณ์และวิเคราะห์แบบสอบถามสามารถกล่าวว่าการบริหารสัญญาก่อสร้างไม่ใช่ประเด็นปัญหาหลักสำหรับการดำเนินงานก่อสร้างในประเทศกัมพูชา เพราะสัญญาก่อสร้างส่วนใหญ่ใช้สัญญา FIDIC (The Federation International des Ingenieurs Conseils) โดยผู้รับเหมาก่อสร้างของโครงการที่ 1 กล่าวเสริมว่าสัญญา FIDIC เป็นสัญญาก่อสร้างสากลที่

เป็นธรรมชาติมากกว่าสัญญาก่อสร้างที่บริษัททำในประเทศไทย ซึ่งสามารถปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมกับการทำงาน โดยส่วนที่แก้ไขเพิ่มเติมจะระบุไว้ในเงื่อนไขเฉพาะ (Particular Conditions) เช่น สัญญาอาจเปลี่ยนแปลงการจ่ายเงินล่วงหน้าจาก 10% เป็น 15% เป็นต้น แต่พบเป็นปัญหาเฉพาะในโครงการที่ 4 เนื่องจากผู้รับเหมาก่อสร้างขาดความรู้ความเชี่ยวชาญในด้านสัญญา FIDIC ประกอบกับมีอุปสรรคทางด้านภาษาอังกฤษจึงทำให้การตีความข้อสัญญาผิดพลาด ซึ่งส่งผลกระทบต่อเวลา และค่าใช้จ่าย อีกทั้งผู้รับเหมารายบางรายยังพบปัญหาที่ไม่สามารถเรียกร้องค่าชดเชยกรณีวัสดุก่อสร้างและน้ำมันขึ้นราคาได้ หรือการได้ค่าชดเชยเพียงบางส่วน โดยสัญญาก่อสร้างในโครงการที่ 2 ไม่ได้ระบุสูตรการพิจารณาเงินชดเชยค่าก่อสร้าง (Escalation Factor) ไว้ ทำให้บริษัทต้องแบกรับความเสี่ยงเรื่องราคาน้ำมันที่ปรับตัวสูงขึ้นทั้งหมด ในขณะที่โครงการที่ 4 เป็นสัญญาเงินกู้ของธนาคารเพื่อการพัฒนาเอเชีย ซึ่งระบุสูตรการพิจารณาเงินชดเชยค่าก่อสร้างไว้ แต่ไม่ครอบคลุมค่าใช้จ่ายในส่วนของราคาน้ำมันที่ปรับตัวสูงขึ้นทั้งหมด โดยในสูตรที่กำหนดผู้รับเหมาก่อสร้างไทยกรณีศึกษาสามารถเบิกค่าชดเชยเพียง 60% ส่วนอีก 40% บริษัทต้องแบกรับความเสี่ยงที่เกิดขึ้น

7) ปัญหาจากด้านการออกแบบ และแบบก่อสร้าง

จากการสัมภาษณ์และวิเคราะห์แบบสอบถามสรุปว่า การออกแบบและแบบก่อสร้างไม่ใช่ประเด็นปัญหาหลักสำหรับการดำเนินงานก่อสร้างในประเทศกัมพูชา โดยการออกแบบในโครงการที่ 1 และ 2 ใช้แบบมาตรฐานของกรมทางหลวง ซึ่งต้องมีการปรับแก้ไขให้เหมาะสมกับสภาพภูมิประเทศ สำหรับโครงการที่ 7 การออกแบบให้ผู้ออกแบบจากประเทศไทย ดังนั้นการทำงานจึงมีปัญหาในกรณีที่มีการแก้ไขและปรับเปลี่ยนแบบก่อสร้าง ซึ่งต้องได้รับการตรวจสอบจากผู้ออกแบบเดิม ทำให้เสียเวลาในการติดต่อสอบถามกลับไปยังประเทศไทย ในขณะที่โครงการที่ 5 ประสบปัญหางานล่าช้าเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงแบบฐานรากจากเดิมที่ไม่มีเสาเข็มให้เป็นฐานรากแบบมีเสาเข็ม

8) ปัญหาด้านการบริหารแรงงาน

จากการสัมภาษณ์และวิเคราะห์แบบสอบถามสามารถสรุปปัญหาด้านการบริหารแรงงานในประเทศกัมพูชา ดังนี้ ผู้รับเหมาก่อสร้างของทุกโครงการประสบกับปัญหาแรงงานท้องถิ่นมีทักษะฝีมือและผลิภาพการทำงานค่อนข้างต่ำเมื่อเทียบกับแรงงานไทย ดังนั้นการบริหารแรงงานจำเป็นต้องจัดส่งแรงงานฝีมือจากประเทศไทยเข้าไปสอนงานแรงงานท้องถิ่น อีกทั้งผู้รับเหมาก่อสร้างของโครงการที่ 1 ได้เชิญวิศวกรท้องถิ่นมาศึกษาและเรียนรู้วิธีการทำงานในโครงการก่อสร้างด้วย เนื่องจากเป็นข้อกำหนดในสัญญาก่อสร้างที่กำหนดให้มีการถ่ายทอดเทคโนโลยี (Technology Transfer)

9) ปัญหาด้านการบริหารเครื่องจักร

จากการสัมภาษณ์และวิเคราะห์แบบสอบถามสามารถสรุปปัญหาด้านการบริหารเครื่องจักรในประเทศกัมพูชา ดังนี้ ผู้รับเหมาก่อสร้างของ 6 โครงการจากทั้งหมด 7 โครงการกล่าวว่า เครื่องจักรขนาดใหญ่ไม่สามารถจัดหาได้ง่าย และพบปัญหาเรื่องสภาพของเครื่องจักรท้องถิ่นที่ค่อนข้างเก่าและไม่ได้มาตรฐานใน 3 โครงการจากทั้งหมด 7 โครงการ จึงต้องนำเข้าจากประเทศไทย ซึ่งผู้รับเหมาก่อสร้างของ 6 โครงการจากทั้งหมด 7 โครงการกล่าวว่า การนำเข้าเครื่องจักรมีพิธีการค่อนข้างมาก ทำให้เครื่องจักรถึงหน่วยงานล่าช้า

10) ปัญหาด้านการบริหารวัสดุก่อสร้าง

จากการสัมภาษณ์และวิเคราะห์แบบสอบถามสามารถสรุปปัญหาด้านการบริหารวัสดุในประเทศกัมพูชา ดังนี้ ผู้รับเหมาก่อสร้างของทุกโครงการประสบปัญหาการขาดแคลนวัสดุก่อสร้างบางชนิดในท้องถิ่น เช่น ปูนซีเมนต์ เหล็กเส้น เป็นต้น ทำให้ต้องนำเข้าจากประเทศไทย นอกจากนี้การบริหารวัสดุในโครงการที่ 1 และ 2 ยังประสบปัญหาด้านข้อจำกัดวัสดุธรรมชาติ เช่น หินคลุก ทำให้ต้องเสียเวลาในการผสมปูนซีเมนต์เพื่อใช้แทนหินคลุก

11) ปัญหาที่เกิดจากผู้รับเหมาช่วง และซัพพลายเออร์

จากการสัมภาษณ์และวิเคราะห์แบบสอบถามสามารถสรุปปัญหาที่เกิดจากผู้รับเหมาช่วง และซัพพลายเออร์ที่พบจากการดำเนินงานก่อสร้างในประเทศกัมพูชา ดังนี้

- ปัญหาที่เกิดจากผู้รับเหมาช่วง

ผู้รับเหมาก่อสร้างจำนวน 4 โครงการจากทั้งหมด 7 โครงการกล่าวว่า ผู้รับเหมาช่วงมีความสามารถค่อนข้างต่ำ อีกทั้งในโครงการที่ 4 และ 7 พบว่าผู้รับเหมาช่วงมีปัญหาในเรื่องสภาพคล่องทางการเงิน โดยบริษัทกรณีศึกษาต้องเตรียมการสนับสนุนให้เพียงพอ และทันเวลาเพื่อจะได้ไม่ส่งผลกระทบต่อแผนการดำเนินงานโดยรวมของโครงการ

- ปัญหาที่เกิดจากซัพพลายเออร์

ผู้รับเหมาก่อสร้างจำนวน 5 โครงการจากทั้งหมด 7 โครงการประสบปัญหาซัพพลายเออร์จัดส่งวัสดุก่อสร้างล่าช้า เนื่องจากวัสดุก่อสร้างส่วนใหญ่ต้องนำเข้าจากประเทศไทยและต่างประเทศ ดังนั้นผู้รับเหมาหลักจึงต้องวางแผนระยะเวลาการสั่งซื้อล่วงหน้า (Lead Time) ให้ดี

5.2.5.2 ประเทศลาว

จากตารางที่ 5.2 พบว่า โครงการก่อสร้างในประเทศลาวที่บริษัทรับเหมา ก่อสร้างไทยเข้าไปดำเนินงานมีทั้งสิ้น 7 โครงการ คือ โครงการที่ 8 - 14 ซึ่งโครงการต่างๆ อยู่ใน ความรับผิดชอบของบริษัทกรณีศึกษาในตารางที่ 4.1 จำนวน 5 บริษัท และไม่ได้ระบุไว้ในตารางที่ 4.1 จำนวน 1 บริษัท โดยผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลเชิงเอกสารของโครงการที่ 12 เช่น ข้อมูลทั่วไปของ โครงการ รายงานประจำเดือน (Monthly Report) และสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ของแหล่งเงินทุนที่ให้ กู้ยืมสำหรับโครงการนี้ ซึ่งรับผิดชอบสัญญาก่อสร้างของโครงการนี้โดยตรง สำหรับรายละเอียด ของบริษัทรับเหมาก่อสร้างไทยที่รับผิดชอบโครงการก่อสร้างในประเทศลาวทั้ง 7 โครงการ มีดังนี้

- โครงการที่ 8 อยู่ในความรับผิดชอบของบริษัทกรณีศึกษา C7
- โครงการที่ 9 อยู่ในความรับผิดชอบของบริษัทกรณีศึกษา C2
- โครงการที่ 10 อยู่ในความรับผิดชอบของบริษัทกรณีศึกษา C7
- โครงการที่ 11 อยู่ในความรับผิดชอบของบริษัทกรณีศึกษา C3
- โครงการที่ 12 อยู่ในความรับผิดชอบของบริษัท TW
- โครงการที่ 13 อยู่ในความรับผิดชอบของบริษัทกรณีศึกษา C5
- โครงการที่ 14 อยู่ในความรับผิดชอบของบริษัทกรณีศึกษา C1

จากนั้นผู้วิจัยรวบรวมประเด็นปัญหาและอุปสรรคจากการดำเนินงาน ก่อสร้างในประเทศลาวตามขั้นตอนในรูปที่ 5.2 โดยการเปรียบเทียบประเด็นปัญหาและอุปสรรค จากการดำเนินงานในประเทศลาวของแต่ละโครงการ ซึ่งรายละเอียดปัญหาและอุปสรรคแสดงใน ตารางที่ ค.2 ของภาคผนวก ค และผู้วิจัยได้นำรายการปัญหาและอุปสรรคจากการดำเนินงานใน ประเทศลาวมาจัดกลุ่มประเด็นปัญหาและอุปสรรคหลัก หรือประเด็นปัญหาและอุปสรรคที่มีการ กล่าวถึงเป็นส่วนใหญ่ โดยประเด็นนั้นต้องมีการถูกกล่าวถึงตั้งแต่ 4 โครงการขึ้นไป ซึ่งคิดเป็น สัดส่วนมากกว่า 50% ส่วนประเด็นปัญหาและอุปสรรคที่มีการกล่าวถึงน้อยกว่าจำนวนข้างต้นถูก จัดอยู่ในกลุ่มประเด็นปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นเฉพาะโครงการนั้นๆ ซึ่งรายละเอียดแสดงไว้ใน ตารางที่ 5.4 จากนั้นเขียนแผนภาพเพื่อแสดงประเด็นปัญหาและอุปสรรคจากการดำเนินงาน ก่อสร้างในประเทศลาว ดังแสดงในรูปที่ 5.4 พร้อมทั้งอธิบายแผนภาพเพื่อให้ทราบถึงลักษณะ ปัญหาและอุปสรรคจากการดำเนินงานก่อสร้างในประเทศลาว

ตารางที่ 5.4 การเปรียบเทียบประเด็นปัญหาและอุปสรรคจากการดำเนินงานก่อสร้างในประเทศลาว

ประเด็นปัญหาและอุปสรรคจากการดำเนินงานก่อสร้างในประเทศลาวของบริษัทรับเหมาก่อสร้างไทย	ประเด็นปัญหาและอุปสรรคหลัก	ประเด็นปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นเฉพาะโครงการนั้นๆ
1. ปัญหาด้านการเมือง		
1.1 มีการปรับเปลี่ยนเจ้าหน้าที่ภาครัฐในระหว่างการทำงานก่อสร้าง		✓
2. ปัญหาด้านเศรษฐกิจ และการเงิน		
2.1 ความผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยนเงินตรา		✓
2.2 ความผันผวนของราคาวัสดุก่อสร้าง และราคาน้ำมัน	✓	
3. ปัญหาด้านสภาพภูมิประเทศ สภาพภูมิอากาศ และภัยธรรมชาติ		
3.1 สภาพภูมิประเทศส่วนใหญ่เป็นภูเขา ทำให้งานก่อสร้างถนนมีปริมาณงานดินตัดค่อนข้างมาก		✓
3.2 สภาพการคมนาคมในประเทศลาวไม่ค่อยดีนัก ทำให้เกิดความยากลำบากในการขนส่งเครื่องจักร และวัสดุก่อสร้าง		✓
3.3 ในช่วงเดือนมิถุนายน - กันยายนของทุกปีจะมีฝนตกชุก		✓
3.4 เกิดอุทกภัย		✓
4. ปัญหาด้านกฎหมาย และข้อบังคับ		
4.1 อุปสรรคทางด้านกฎหมายภาษี		
4.1.1 ภาษีนำเข้า		✓
4.1.2 ภาษีเงินได้	✓	
4.1.3 ภาษีมูลค่าเพิ่ม	✓	
4.1.4 ค่าภาคหลวง	✓	
4.2 อุปสรรคทางด้านกฎหมายแรงงาน		
4.2.1 อัตราค่าแรงขั้นต่ำ	✓	

ตารางที่ 5.4 การเปรียบเทียบประเด็นปัญหาและอุปสรรคจากการดำเนินงานก่อสร้างในประเทศไทย (ต่อ)

ประเด็นปัญหาและอุปสรรคจากการดำเนินงานก่อสร้างในประเทศไทย	ประเด็นปัญหาและอุปสรรคหลัก	ประเด็นปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นเฉพาะโครงการนั้นๆ
4. ปัญหาด้านกฎหมาย และข้อบังคับ (ต่อ)		
4.2 อุปสรรคทางด้านกฎหมายแรงงาน		
4.2.2 การขอใบอนุญาตทำงานต่างด้าว	✓	
4.2.3 วันหยุด		✓
4.2.4 ชั่วโมงการทำงาน		✓
4.2.5 การเลิกจ้าง		✓
4.3 ข้อบังคับในการนำเข้า/ส่งออกเครื่องจักร แรงงาน และวัสดุก่อสร้างค่อนข้างยุ่งยาก	✓	
4.4 อุปสรรคทางด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตประจำวัน		
4.4.1 กฎหมายเกี่ยวกับคดีความ อุบัติเหตุ และทรัพย์สิน		✓
4.4.2 กฎหมายเรื่องผู้สาว		✓
4.4.3 ห้ามเที่ยวเตร่หลังเวลา 22:00 น.		✓
4.5 อุปสรรคทางด้านกฎหมายการขอใช้ทรัพยากรธรรมชาติ เช่น หิน กรวดทราย		✓
4.6 มีข้อกำหนดเรื่องสิ่งแวดล้อมทำให้การออกแบบนั้น ทำงานได้ค่อนข้างยาก		✓
5. ปัญหาด้านการบริหารสัญญาก่อสร้าง		
5.1 ปัญหาการตีความสัญญา FIDIC		✓
5.2 เงื่อนไขเฉพาะที่ส่งผลกระทบต่อการดำเนินงาน		
5.2.1 ผลงานขั้นต่ำที่เบิกเงินได้ต้องไม่ต่ำกว่า 1% ของมูลค่างาน		✓
5.2.2 เงื่อนไขการเบิกจ่ายเงินล่วงหน้า		✓

ตารางที่ 5.4 การเปรียบเทียบประเด็นปัญหาและอุปสรรคจากการดำเนินงานก่อสร้างในประเทศไทย (ต่อ)

ประเด็นปัญหาและอุปสรรคจากการดำเนินงานก่อสร้างในประเทศไทยของบริษัทรับเหมาก่อสร้าง	ประเด็นปัญหาและอุปสรรคหลัก	ประเด็นปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นเฉพาะโครงการนั้นๆ
5. ปัญหาด้านการบริหารสัญญาก่อสร้าง (ต่อ)		
5.2 เงื่อนไขเฉพาะที่ส่งผลกระทบต่อการทำงาน		
5.2.3 เงื่อนไขในการหักเงินค้ำประกันสัญญาและการถอนเงินค้ำประกันสัญญา		✓
5.2.4 ไม่มีค่า K ในกรณีที่วัสดุก่อสร้างขึ้นราคา		✓
5.2.5 ข้อกำหนดในการตรวจค้น/ทำลายวัสดุระเบิดก่อนเริ่มงาน		✓
5.2.6 ข้อกำหนดในการรักษาสีสิ่งแวดล้อม		✓
6. ปัญหาด้านการออกแบบและแบบก่อสร้าง		
6.1 แบบก่อสร้างไม่สอดคล้องกับสภาพภูมิประเทศจริง		✓
7. ปัญหาด้านการบริหารแรงงาน		
7.1 ทักษะฝีมือแรงงานท้องถิ่นค่อนข้างต่ำ	✓	
7.2 แรงงานท้องถิ่นมีผลดีภาพการทำงานค่อนข้างต่ำ	✓	
8. ปัญหาด้านการบริหารเครื่องจักร		
8.1 จัดหาเครื่องจักรในท้องถิ่นได้ค่อนข้างยาก		✓
8.2 เครื่องจักรในท้องถิ่นส่วนใหญ่มีสภาพเก่า		✓
9. ปัญหาด้านการบริหารวัสดุก่อสร้าง		
9.1 ขาดแคลนวัสดุก่อสร้างในท้องถิ่นบางชนิด เช่น ปูนซีเมนต์ เหล็กเส้น		✓
10. ปัญหาที่เกิดจากผู้ว่าจ้าง		
10.1 เจ้าของงานจ่ายเงินล่าช้า		✓

ตารางที่ 5.4 การเปรียบเทียบประเด็นปัญหาและอุปสรรคจากการดำเนินงานก่อสร้างในประเทศไทย (ต่อ)

ประเด็นปัญหาและอุปสรรคจากการดำเนินงาน ก่อสร้างในประเทศไทย	ประเด็นปัญหา และอุปสรรค หลัก	ประเด็นปัญหา และอุปสรรคที่ เกิดขึ้นเฉพาะ โครงการนั้น ๆ
11. ปัญหาที่เกิดจากผู้รับเหมาช่วง และ ซัพพลายเออร์		
11.1 ปัญหาที่เกิดจากผู้รับเหมาช่วง		
11.1.1 ผู้รับเหมาช่วงท้องถิ่นมีคุณภาพค่อนข้าง ต่ำ		✓
11.1.2 ผู้รับเหมาช่วงบางรายมีปัญหาสภาพ คล่องทางการเงิน		✓
11.1.3 ผู้รับเหมาช่วงบางรายไม่สามารถ ปฏิบัติงานได้ตามแผน		✓
11.2 ปัญหาที่เกิดจากซัพพลายเออร์		
11.2.1 ซัพพลายเออร์ท้องถิ่นขาดความพร้อม		✓

จากตารางที่ 5.4 และรูปที่ 5.4 พบว่า ประเด็นปัญหาและอุปสรรคหลักที่ถูกกล่าวถึงเป็นส่วนใหญ่นั้น และประเด็นปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นเฉพาะโครงการนั้นๆ จากการดำเนินงานก่อสร้างในประเทศลาวสามารถสรุปเป็น 11 ปัญหา ดังนี้

1) ปัญหาด้านการเมือง

จากการสัมภาษณ์และวิเคราะห์แบบสอบถามสามารถสรุปว่า ปัญหาด้านการเมืองของประเทศลาวนั้นไม่ใช่ปัญหาหลักของการไปทำงานในประเทศลาว เนื่องจากพบปัญหาดังกล่าวในโครงการที่ 10 เพียงโครงการเดียว กล่าวคือ มีการปรับเปลี่ยนเจ้าหน้าที่ภาครัฐในระหว่างการก่อสร้าง ซึ่งส่งผลกระทบต่อการทำงาน

2) ปัญหาด้านเศรษฐกิจ และการเงิน

จากการสัมภาษณ์และวิเคราะห์แบบสอบถามสามารถสรุปปัญหาการบริหารการเงินที่พบจากการดำเนินงานก่อสร้างในประเทศลาว ดังนี้

- ความผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยนเงินตรา

จากโครงการก่อสร้างของบริษัทกรณีศึกษาทั้ง 7 โครงการ พบว่า สกุลเงินตราที่เจ้าของโครงการจ่ายให้กับบริษัทผู้รับก่อสร้างจำนวน 4 โครงการเป็นสกุลเงินบาท ดังนั้นผู้รับเหมาจึงไม่มีปัญหาความผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยนเงินตรา เนื่องจากซื้อวัสดุก่อสร้างส่วนใหญ่จากประเทศไทยด้วยสกุลเงินบาท และผู้รับเหมาก่อสร้างของโครงการที่ 10 กล่าวเสริมว่า บริษัทได้เปรียบในเรื่องอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราเนื่องจากค่าเงินกีบอ่อนค่าลง ดังนั้นบริษัทบริหารค่าใช้จ่ายในประเทศลาวโดยพยายามจ่ายเป็นเงินกีบ เพราะการได้เปรียบเรื่องอัตราแลกเปลี่ยนสำหรับโครงการที่ 9 และ 14 พบว่า สกุลเงินตราที่เจ้าของโครงการจ่ายให้แก่บริษัทกรณีศึกษาเป็นสกุลเงินบาท และสกุลเงินดอลลาร์สหรัฐ สำหรับหลักการบริหารค่าใช้จ่ายในโครงการมีลักษณะดังนี้ ผู้รับเหมาจ่ายเงินเป็นดอลลาร์สหรัฐ เมื่อจัดซื้อ/จัดจ้างเป็นเงินสกุลเงินอื่นซึ่งไม่ใช่เงินบาท และจ่ายเป็นเงินบาทเมื่อจัดซื้อ/จัดจ้างเป็นเงินสกุลเงินบาท ในขณะที่ผู้รับเหมาโครงการที่ 11 กล่าวว่า สกุลเงินตราที่เจ้าของโครงการจ่ายให้เป็นสกุลเงินดอลลาร์สหรัฐ แต่บริษัทมีค่าใช้จ่ายเป็นสกุลเงินบาท เนื่องจากซื้อวัสดุก่อสร้างจากประเทศไทยเป็นส่วนใหญ่ ดังนั้นบริษัทจึงใช้วิธีการแก้ไขปัญหาดังกล่าวโดยการจองอัตราแลกเปลี่ยนกับธนาคารไว้ล่วงหน้า

- ความผันผวนของราคาวัสดุก่อสร้าง และราคาน้ำมัน

เนื่องจากประเทศลาวขาดแคลนวัสดุก่อสร้างที่ผลิตจากโรงงาน เช่น ปูนซีเมนต์ เหล็กเส้น เป็นต้น ซึ่งผู้รับเหมาก่อสร้างไทยของทุกโครงการได้นำเข้าวัสดุก่อสร้างดังกล่าวจากประเทศไทยเป็นส่วนใหญ่ ดังนั้นความผันผวนของราคาวัสดุก่อสร้างจึงขึ้นอยู่กับสภาวะเศรษฐกิจของประเทศไทยเป็นหลัก รวมถึงราคาน้ำมันที่มีความผันผวนค่อนข้างมาก ซึ่งเป็นปัญหาหลักสำหรับโครงการก่อสร้างประเภทถนนเนื่องจากเป็นเชื้อเพลิงที่ต้องใช้ในการทำงานของเครื่องจักร

3) ปัญหาด้านสภาพภูมิประเทศ และภัยธรรมชาติ

จากการสัมภาษณ์และวิเคราะห์จากแบบสอบถามสามารถสรุปได้ว่า ปัญหาจากสภาพภูมิประเทศ และภัยธรรมชาติไม่ใช่ปัญหาหลักของการไปทำงานในประเทศลาว ซึ่งพบปัญหาดังกล่าวในบางโครงการ เช่น ในโครงการที่ 10 พบปัญหาพื้นที่ก่อสร้างส่วนใหญ่อยู่บริเวณภูเขา ทำให้งานก่อสร้างถนนมีปริมาณงานดินตัดค่อนข้างมาก ส่วนผู้รับเหมาก่อสร้างไทยของโครงการที่ 9 และ 11 ประสบปัญหาสภาพการคมนาคมในประเทศลาวที่ไม่ค่อยดีนัก จึงมักมีอุบัติเหตุเกิดขึ้นบ่อยครั้ง และเกิดความยากลำบากในการขนส่งวัสดุเครื่องจักร และวัสดุก่อสร้าง ในขณะที่โครงการที่ 8 12 และ 14 พบปัญหาฝนตกชุกในช่วงเดือนมิถุนายน - กันยายน และในโครงการที่ 14 ประสบปัญหาอุทกภัยอีกด้วย ซึ่งทำให้ช่วงเวลาดังกล่าวไม่สามารถดำเนินงานได้

4) ปัญหาด้านกฎหมาย และข้อบังคับ

จากการสัมภาษณ์และวิเคราะห์แบบสอบถามสามารถสรุปปัญหาด้านกฎหมาย และข้อบังคับที่พบจากการดำเนินงานก่อสร้างในประเทศลาว ดังนี้

- อุปสรรคทางด้านกฎหมายภาษี

การเข้าไปดำเนินงานก่อสร้างในประเทศลาวนั้น บริษัทรับเหมาก่อสร้างไทยส่วนใหญ่ต้องเสียภาษีต่างๆ ดังนี้ ภาษีนำเข้า ภาษีเงินได้นิติบุคคล ภาษีเงินได้พนักงานสัญชาติลาว ภาษีมูลค่าเพิ่ม และค่าภาคหลวง อย่างไรก็ตามผู้รับเหมาก่อสร้างไทยอาจได้รับการยกเว้นเรื่องภาษีในกรณีที่เป็นโครงการสัญญาเงินกู้จากรัฐบาลไทย ได้แก่ โครงการที่ 8 10 และ 12 ซึ่งเงื่อนไขสัญญาระบุไว้ว่า “ต้องว่าจ้างบริษัทรับเหมาก่อสร้างไทยเพื่อดำเนินการออกแบบและก่อสร้างทั้งหมด และยกเว้นภาษีทุกประเภท” เมื่อผู้รับเหมาเข้าไปทำงานจึงพบว่า ต้องเสียภาษีเงินได้พนักงานสัญชาติลาว และค่าภาคหลวงที่เรียกเก็บจากการใช้วัสดุธรรมชาติภายในประเทศลาวเพิ่มเติม หรือในกรณีโครงการที่ 14 พบว่า สัญญาระบุว่าต้องเสียภาษีทุกประเภทยกเว้นภาษีนำเข้าทั้งหมด และภาษีเงินได้นิติบุคคล ซึ่งจากที่ได้กล่าวมาแล้วทั้งหมดเป็นส่วนสำคัญสำหรับบริษัทที่จะเข้าไปทำงานในประเทศลาวต้องศึกษากฎหมายภาษีของประเทศลาวโดยละเอียด และนำมาคิดเป็นต้นทุนการก่อสร้างก่อนที่จะประมูลงาน

- อุปสรรคทางด้านกฎหมายแรงงาน

กฎหมายแรงงานของประเทศลาวเป็นสิ่งสำคัญ โดยผู้รับเหมาก่อสร้างไทยต้องศึกษาเกี่ยวกับอัตราค่าแรงขั้นต่ำ และการขอใบอนุญาตทำงานต่างด้าว (Work Permit) ในกรณีที่นำบุคลากร และแรงงานไทยเข้ามาทำงาน นอกจากนี้ผู้รับเหมาก่อสร้างไทยของโครงการที่ 10 11 และ 14 กล่าวเสริมว่า บริษัทต้องทราบข้อมูลอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการว่าจ้างแรงงานท้องถิ่นเพิ่มเติมด้วย เช่น ชั่วโมงการทำงาน วันหยุด การเลิกจ้าง เป็นต้น

- ข้อบังคับในการนำเข้า/ส่งออกเครื่องจักร แรงงาน และวัสดุก่อสร้าง

การขออนุมัติโควตานำเข้า/ส่งออกเครื่องจักร และวัสดุก่อสร้างเพื่อดำเนินงานในโครงการก่อสร้างส่วนใหญ่ พบว่าขั้นตอนการดำเนินการค่อนข้างยุ่งยาก และใช้เวลาในการดำเนินการเอกสารค่อนข้างมาก เนื่องจากต้องได้รับการอนุมัติจากผู้ควบคุมงาน และกระทรวงต่างๆ ที่เกี่ยวข้องหลายหน่วยงาน ส่งผลให้ช่วงเริ่มต้นโครงการดำเนินการได้ล่าช้า เพราะผู้รับเหมาไม่สามารถนำเข้าเครื่องจักร และวัสดุก่อสร้างมาใช้ได้ทันเวลา ส่วนการขออนุมัติโควตานำเข้าบุคลากรและแรงงานเพื่อมาทำงานนั้น ได้กำหนดไว้ว่าห้ามใช้แรงงานทั่วไป (Unskilled Labor) สำหรับบุคลากร และแรงงานที่ไม่ใช่คนลาวต้องได้รับใบอนุญาตทำงานต่างด้าว (Work Permit) จากรัฐบาลลาวก่อน ซึ่งใช้ระยะเวลาดำเนินการนานพอสมควร จึงต้องวางแผนล่วงหน้าให้ดี

- อุปสรรคทางด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตประจำวัน

ผู้รับเหมาก่อสร้างไทยในโครงการที่ 8 10 และ 14 กล่าวว่าการทำงานในประเทศลาวนั้น บุคลากรและแรงงานไทยทุกคนจำเป็นต้องทราบกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตประจำวัน เช่น เรื่องผู้สาว การเที่ยวเตร่เวลากลางคืนที่มีกำหนดเวลาไม่เกินเวลา 22.00 น. กฎหมายเกี่ยวกับคดีความ อุบัติเหตุ และทรัพย์สิน เป็นต้น

- อุปสรรคทางด้านกฎหมายการขอใช้ทรัพยากรธรรมชาติ

ผู้รับเหมาก่อสร้างไทยของโครงการที่ 8 เพียงโครงการเดียว กล่าวว่าขอใช้ทรัพยากรธรรมชาติ เช่น หิน และกรวดทราย บริษัทต้องขออนุมัติจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องก่อนดำเนินการ

- มีข้อกำหนดเรื่องสิ่งแวดล้อมทำให้การออกแบบนั้น ทำงานได้ค่อนข้างยาก

ผู้รับเหมาก่อสร้างไทยของโครงการที่ 11 เพียงโครงการเดียวพบปัญหาข้อกำหนดเรื่องสิ่งแวดล้อมทำให้การออกแบบนั้นมี Side Slope เหลือน้อย ทำให้ทำงานได้ค่อนข้างยาก เพราะมีพื้นที่แคบมาก

5) ปัญหาด้านการบริหารสัญญาก่อสร้าง

จากการสัมภาษณ์และวิเคราะห์แบบสอบถามสามารถสรุปปัญหาการบริหารสัญญาก่อสร้างที่พบจากการดำเนินงานก่อสร้างในประเทศลาว ดังนี้ สัญญาก่อสร้างของโครงการส่วนใหญ่ใช้สัญญา FIDIC โดยผู้รับเหมาก่อสร้างของโครงการที่ 9 กล่าวเสริมว่า ถ้าหากมีข้อโต้แย้งเกิดขึ้นก็จะให้อนุญาตตุลาการพิจารณา แต่การทำงานจริงสามารถประนีประนอมกันได้ไม่ถึงขั้นการพิจารณาของอนุญาตตุลาการ แต่ปัญหาด้านสัญญาที่พบเป็นปัญหาเฉพาะในโครงการที่ 13 และ 14 เนื่องจากผู้รับเหมาก่อสร้างขาดความรู้ความเชี่ยวชาญในด้านสัญญา FIDIC ประกอบกับมีอุปสรรคทางด้านภาษาอังกฤษ จึงทำให้การตีความข้อสัญญาผิดพลาด ส่งผลกระทบต่อเวลา และค่าใช้จ่าย สำหรับเงื่อนไขเฉพาะที่ส่งผลกระทบต่อการดำเนินงานมีดังนี้ โครงการที่

10 พบอุปสรรคจากข้อสัญญาที่แตกต่างจากการทำงานภายในประเทศไทย ได้แก่ ผลงานขั้นต่ำที่เบิกเงินได้ต้องไม่ต่ำกว่า 1% ของมูลค่างาน เงื่อนไขการเบิกจ่ายเงินล่วงหน้า เงื่อนไขในการหักเงินค้ำประกันสัญญา และการถอนเงินค้ำประกันสัญญา ส่วนในโครงการที่ 14 พบข้อกำหนดในการตรวจค้น/ทำลายวัตถุระเบิดก่อนเริ่มงาน ในขณะที่โครงการที่ 11 พบข้อกำหนดในเรื่องการรักษาสิ่งแวดล้อม เนื่องจากพื้นที่ก่อสร้างอยู่ในเขตป่าสงวน ส่วนผู้รับเหมาในโครงการที่ 8 กล่าวว่าสัญญาไม่ได้ระบุสูตรการพิจารณาเงินชดเชยค่าก่อสร้าง (Escalation Factor) หรือ Factor K ไว้ ทำให้บริษัทกรณีศึกษาต้องแบกรับความเสี่ยงด้านความผันผวนของต้นทุนที่เกิดขึ้นดังกล่าว

6) ปัญหาด้านการออกแบบ และแบบก่อสร้าง

จากการสัมภาษณ์และวิเคราะห์แบบสอบถามสามารถสรุปได้ว่า ปัญหาจากการออกแบบ และแบบก่อสร้างไม่ใช่ปัญหาหลักสำหรับการดำเนินงานก่อสร้างในประเทศลาว ซึ่งปัญหาที่เกิดขึ้นเป็นปัญหาที่พบเฉพาะบางโครงการ ดังนี้ ผู้รับเหมาในโครงการที่ 8 พบปัญหาแบบก่อสร้างไม่เหมาะสมกับสภาพภูมิประเทศจริง จึงต้องมีการสำรวจออกแบบซ้ำและแก้ไขระหว่างการก่อสร้างเพื่อให้เหมาะสมกับสภาพจริงของพื้นที่

7) ปัญหาด้านการบริหารแรงงาน

จากการสัมภาษณ์และวิเคราะห์แบบสอบถามสามารถสรุปปัญหาการบริหารแรงงานในประเทศลาว ดังนี้ ผู้รับเหมาก่อสร้างไทยของ 6 โครงการจากทั้งหมด 7 โครงการ กล่าวว่าทักษะฝีมือของแรงงานท้องถิ่นมีค่อนข้างต่ำ และมีผลติดภาพการทำงานต่ำเมื่อเทียบกับแรงงานไทย ดังนั้นบริษัทจึงได้จัดส่งแรงงานฝีมือจากประเทศไทยเข้าไปสอนงานแรงงานท้องถิ่น

8) ปัญหาด้านการบริหารเครื่องจักร

จากการสัมภาษณ์และวิเคราะห์แบบสอบถามสามารถสรุปปัญหาการบริหารเครื่องจักรในประเทศลาว ดังนี้ ผู้รับเหมาก่อสร้างไทยของโครงการที่ 10 และ 14 กล่าวว่าไม่สามารถจัดหาเครื่องจักรในประเทศลาวได้ง่าย เครื่องจักรมีปริมาณไม่เพียงพอ และมีสภาพค่อนข้างเก่า ดังนั้นบริษัทจึงนำเข้าเครื่องจักรจากประเทศไทยตามโควต้าที่มีอยู่ ซึ่งผู้รับเหมาก่อสร้างกล่าวของโครงการที่ 8 และ 9 กล่าวสนับสนุนผู้รับเหมาก่อสร้างไทยในโครงการที่ 10 และ 14 ว่าการขออนุมัติเพื่อนำเข้า/ส่งออกใช้ระยะเวลาในการดำเนินการเอกสารค่อนข้างนาน และไม่สามารถนำเข้า/ส่งออกเครื่องจักรในวันหยุดนักขัตฤกษ์ของประเทศลาว และวันเสาร์ – อาทิตย์ ได้

9) ปัญหาด้านการบริหารวัสดุก่อสร้าง

จากการสัมภาษณ์และวิเคราะห์แบบสอบถามสามารถสรุปปัญหาการบริหารวัสดุก่อสร้างในประเทศลาว ดังนี้ ผู้รับเหมาก่อสร้างไทยของโครงการที่ 11 13 และ 14 กล่าวว่าการจัดหาวัสดุก่อสร้างในประเทศลาวส่วนใหญ่เป็นไปได้ค่อนข้างยาก และมีราคาค่อนข้างสูง

โดยเฉพาะวัสดุก่อสร้างบางชนิด เช่น เหล็กเส้น และปูนซีเมนต์ ซึ่งต้องนำเข้าจากประเทศไทย โดยนำเข้าตามโควต้า และผ่านขั้นตอนการศุลกากร ซึ่งใช้ระยะเวลาดำเนินการเอกสารค่อนข้างนาน ส่วนผู้รับเหมาในโครงการที่ 8 ใช้วัสดุธรรมชาติท้องถิ่นเป็นส่วนใหญ่ เช่น หิน และกรวดทราย ซึ่งบริษัทต้องขออนุญาตจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องก่อนดำเนินการ ซึ่งใช้เวลาดำเนินการเอกสารค่อนข้างนาน และมีการเรียกเก็บค่าภาคหลวงจากการใช้วัสดุธรรมชาติอีกด้วย

10) ปัญหาที่เกิดจากผู้ว่าจ้าง

จากการสัมภาษณ์และวิเคราะห์แบบสอบถามสามารถสรุปได้ว่า ปัญหาจากผู้ว่าจ้างที่พบจากการดำเนินงานก่อสร้างในประเทศลาวไม่ใช่ปัญหาหลัก เนื่องจากงานโครงสร้างส่วนใหญ่ที่ผู้รับเหมาก่อสร้างไทยเข้าไปดำเนินงานเป็นโครงการเงินกู้จากรัฐบาลไทย หรือโครงการเงินกู้ของธนาคารเพื่อการพัฒนาเอเชีย ดังนั้นเจ้าของงานจึงมีกระแสเงินสดอย่างแน่นอน แต่ผู้รับเหมาพบปัญหาความล่าช้าในการจ่ายเงินงวดบ้าง โดยพบในโครงการที่ 10 เพียงโครงการเดียวที่ใช้ระยะเวลาคืนคืนเงินทั้งในประเทศไทยและประเทศลาวประมาณ 2 - 3 เดือนหลังจากวันที่ส่งมอบงานในงวดนั้นๆ ซึ่งส่งผลกระทบต่อสภาพคล่องของโครงการเป็นอย่างมาก

11) ปัญหาที่เกิดจากผู้รับเหมาช่วง และซัพพลายเออร์

จากการสัมภาษณ์และวิเคราะห์แบบสอบถามสามารถสรุปปัญหาจากผู้รับเหมาช่วง และซัพพลายเออร์ที่พบจากการดำเนินงานก่อสร้างในประเทศลาว ดังนี้

- ปัญหาที่เกิดจากผู้รับเหมาช่วง

ผู้รับเหมาก่อสร้างไทยของโครงการที่ 9 และ 14 กล่าวว่าผู้รับเหมาช่วงท้องถิ่นมีคุณภาพค่อนข้างต่ำ ดังนั้นบริษัทต้องให้งานที่เหมาะสมกับศักยภาพของผู้รับเหมาช่วงท้องถิ่น ส่วนในโครงการที่ 8 และ 10 ผู้รับเหมาก่อสร้างไทยประสบกับปัญหาผู้รับเหมาช่วงท้องถิ่นขาดสภาพคล่องทางการเงิน โดยทางบริษัทได้ช่วยเหลือในเรื่องดังกล่าว เช่น การจ่ายเงินล่วงหน้าสำหรับค่าใช้จ่ายต่างๆ ก่อน แล้วจึงหักเงินจากค่างวดงานที่เหลือ ในขณะที่โครงการที่ 10 และ 14 ผู้รับเหมาก่อสร้างไทยประสบปัญหาผู้รับเหมาช่วงบางรายไม่สามารถปฏิบัติงานได้ตามแผนงาน ดังนั้นบริษัทจึงทำการเลิกจ้าง และเข้าดำเนินการต่อเอง

- ปัญหาที่เกิดจากซัพพลายเออร์

โครงการที่ 8 เพียงโครงการเดียวที่ประสบปัญหาซัพพลายเออร์ท้องถิ่นขาดความพร้อม ทำให้บริษัทต้องดำเนินการเองในบางงาน เช่น ตั้งโรงงานคอนกรีตผสมเสร็จ ตั้งโรงงานไม่หิน และตั้งโรงงานผลิตทราย เป็นต้น

5.2.5.3 ประเทศพม่า

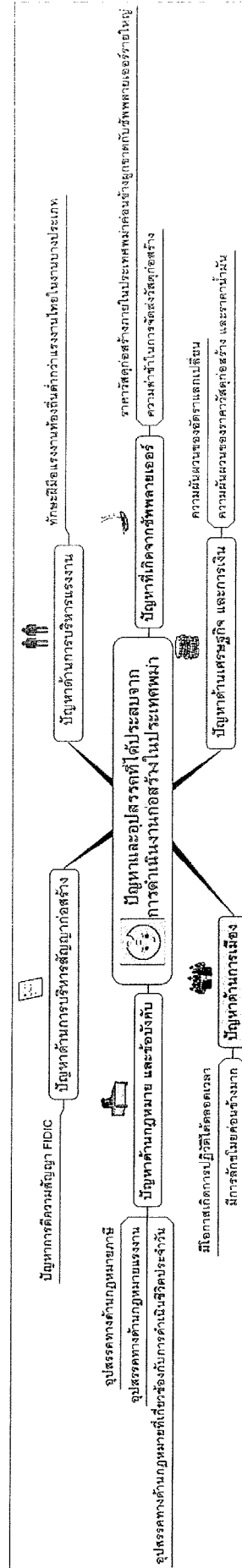
จากตารางที่ 5.3 พบว่าโครงการก่อสร้างที่ผู้รับเหมาก่อสร้างไทยเข้าไปดำเนินงานในประเทศพม่ามีเพียง 1 โครงการ คือ โครงการที่ 15 ซึ่งเป็นโครงการก่อสร้างที่อยู่ในความรับผิดชอบของบริษัทกรณีศึกษา C1 ดังแสดงในตารางที่ 4.1 ซึ่งผู้วิจัยได้สรุปประเด็นปัญหาและอุปสรรคที่ผู้รับเหมาก่อสร้างไทยได้ประสบในโครงการที่ 15 โดยแสดงในตารางที่ 5.5 และเขียนเป็นแผนภาพ แสดงไว้ในรูปที่ 5.5 พร้อมทั้งอธิบายลักษณะปัญหาและอุปสรรคจากการดำเนินงานก่อสร้างในประเทศพม่า ซึ่งเป็นปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นเฉพาะโครงการที่ 15 เท่านั้น

ตารางที่ 5.5 รวบรวมประเด็นปัญหาและอุปสรรคจากการดำเนินงานก่อสร้างในประเทศพม่า

ประเด็นปัญหาและอุปสรรคจากการดำเนินงานก่อสร้างในประเทศพม่าของบริษัทรับเหมาก่อสร้างไทย	ประเด็นปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นเฉพาะโครงการที่ 15
1. ปัญหาด้านการเมือง	
1.1 มีโอกาสเกิดการปฏิบัติได้ตลอดเวลา	✓
1.2 มีการลักขโมยค่อนข้างมาก	✓
2. ปัญหาเศรษฐกิจและการเงิน	
2.1 ความผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยนเงินตรา	✓
2.2 ความผันผวนของราคาวัสดุก่อสร้าง และราคาน้ำมัน	✓
3. ปัญหาด้านกฎหมาย และข้อบังคับ	
3.1 อุปสรรคทางด้านกฎหมายภาษี	
3.1.1 ภาษีนำเข้า	✓
3.1.2 ภาษีเงินได้	✓
3.2 อุปสรรคทางด้านกฎหมายแรงงาน	
3.2.1 อัตราค่าแรงขั้นต่ำ	✓
3.2.2 วันหยุด	✓
3.2.3 ชั่วโมงการทำงาน	✓
3.2.4 การขอใบอนุญาตทำงานต่างด้าว	✓
3.3 อุปสรรคทางด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตประจำวัน	✓

ตารางที่ 5.5 รวบรวมประเด็นปัญหาและอุปสรรคจากการดำเนินงานก่อสร้างในประเทศพม่า (ต่อ)

ประเด็นปัญหาและอุปสรรคจากการดำเนินงานก่อสร้างในประเทศพม่าของบริษัทรับเหมาก่อสร้างไทย	ประเด็นปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นเฉพาะโครงการที่ 15
4. ปัญหาด้านการบริหารสัญญาก่อสร้าง	
4.1 ปัญหาการตีความสัญญา FIDIC	✓
5. ปัญหาด้านการบริหารแรงงาน	
5.1 ทักษะฝีมือแรงงานท้องถิ่นต่ำกว่าแรงงานไทยในงานบางประเภท	✓
6. ปัญหาที่เกิดจากซัพพลายเออร์	
6.1 ราคาวัสดุก่อสร้างภายในประเทศพม่าค่อนข้างผูกขาดกับซัพพลายเออร์รายใหญ่	✓
6.2 ความล่าช้าในการจัดส่งวัสดุก่อสร้าง	✓

รูปที่ 5.5 สรุปประเด็นปัญหาและอุปสรรคจากการดำเนินงานก่อสร้างในประเทศไทย

จากตารางที่ 5.5 และรูปที่ 5.5 พบว่าประเด็นปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานก่อสร้างในประเทศพม่า เฉพาะโครงการที่ 15 สรุปได้เป็น 6 ปัญหา ดังนี้

1) ปัญหาด้านการเมือง

จากการสัมภาษณ์ผู้รับเหมาก่อสร้างไทยในโครงการที่ 15 พบว่าปัญหาด้านการเมืองของประเทศพม่าไม่ส่งผลกระทบต่อการทำงานก่อสร้างมากนัก ซึ่งผู้รับเหมาก่อสร้างไทยได้กล่าวว่า การเมืองของประเทศพม่าเป็นแบบเผด็จการทหาร ซึ่งมีโอกาสเกิดการปฏิวัติได้ตลอดเวลา แต่เนื่องจากโครงการนี้เป็นโครงการที่รัฐบาลไทยให้ความช่วยเหลือด้านการเงินกับรัฐบาลพม่า ดังนั้นทางรัฐบาลพม่าจึงช่วยเหลือบริษัทกรณีศึกษาในทุกๆ เรื่อง อย่างไรก็ตามบริษัทได้ประสบกับปัญหาการลักขโมยค่อนข้างมาก เนื่องจากประชากรในท้องถิ่นมีความยากจน ซึ่งส่งผลต่อการทำงานก่อสร้างในประเทศพม่าพอสมควร

2) ปัญหาด้านเศรษฐกิจ และการเงิน

จากการสัมภาษณ์ผู้รับเหมาก่อสร้างไทยในโครงการที่ 15 สามารถสรุปปัญหาด้านเศรษฐกิจ และการเงินที่พบจากการดำเนินงานก่อสร้างในประเทศพม่า ดังนี้

- ความผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยนเงินตรา

ผู้รับเหมาก่อสร้างไทยในโครงการที่ 15 ประสบกับปัญหาความผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยนค่อนข้างมาก เนื่องจากบริษัทรับเงินจากเจ้าของงานเป็นสกุลเงินบาท แต่บริษัทกู้เงินเป็นสกุลเงินดอลลาร์สหรัฐฯ ซึ่งในช่วงเริ่มต้นโครงการค่าเงินจัตออนค่าลง ทำให้บริษัทกรณีศึกษาได้เปรียบเรื่องอัตราแลกเปลี่ยนในกรณีที่ซื้อวัสดุก่อสร้างในประเทศพม่า ในขณะที่ช่วงปลายโครงการค่าเงินจัตออนค่าขึ้น เนื่องจากทหารเข้ามาควบคุมร้านแลกเปลี่ยนเงินตราภายในประเทศ ทำให้บริษัทมีรายได้ลดลงไปบ้าง

- ความผันผวนของราคาระวัสดุก่อสร้าง และราคาน้ำมัน

วัสดุก่อสร้างที่ใช้ในโครงการที่ 15 ผู้รับเหมาก่อสร้างไทยได้นำเข้าจากประเทศไทย และใช้วัสดุก่อสร้างในท้องถิ่น ซึ่งมีความผันผวนบ้าง โดยเฉพาะวัสดุก่อสร้างที่ซื้อภายในประเทศพมานั้นค่อนข้างผูกขาดกับซัพพลายเออร์รายใหญ่เพียงไม่กี่ราย ทำให้ราคาระวัสดุก่อสร้างสามารถเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลา

3) ปัญหาด้านกฎหมาย และข้อบังคับ

จากการสัมภาษณ์ผู้รับเหมาก่อสร้างไทยในโครงการที่ 15 ทำให้ทราบถึงปัญหาและอุปสรรคด้านกฎหมาย และข้อบังคับที่พบจากการดำเนินงานก่อสร้างในประเทศพม่า ดังนี้

- ความแตกต่างในเรื่องกฎหมายภาษี

การเข้าไปทำงานในประเทศพม่า นั้น บริษัทต้องเสียภาษีนำเข้า และภาษีเงินได้ของพนักงาน ดังนั้นการเข้ามาทำงานในประเทศพม่า บริษัทควรต้องรู้เรื่องภาษีในประเทศพม่าอย่างถ่องแท้และนำมาคิดเป็นต้นทุนการก่อสร้าง ไม่อย่างนั้นบริษัทอาจขาดทุนได้

- ความแตกต่างในเรื่องกฎหมายแรงงาน

ผู้รับเหมาก่อสร้างไทยของโครงการที่ 15 กล่าวว่ากฎหมายแรงงานของประเทศพม่านั้นมีความสำคัญ บริษัทต้องศึกษาและทำความเข้าใจให้ดี เช่น อัตราค่าแรงขั้นต่ำ ชั่วโมงการทำงาน และวันหยุด ในกรณีนำแรงงานไทยเข้าไปทำงานในประเทศพม่า นั้น บริษัทจะต้องขอใบอนุญาตแรงงานต่างด้าว (Work Permit) ด้วย

- ความแตกต่างในเรื่องกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตประจำวัน

เนื่องจากประเทศพม่านั้นถูกปกครองโดยระบอบเผด็จการทหาร ดังนั้นการเข้าไปทำงานในประเทศพม่า พนักงานไทยทุกคนต้องทราบกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตประจำวัน เพื่อระมัดระวังไม่ให้เกิดผิดกฎหมาย และข้อบังคับของรัฐบาล

4) ปัญหาด้านการบริหารสัญญาก่อสร้าง

จากการสัมภาษณ์ผู้รับเหมาก่อสร้างไทยในโครงการที่ 15 ทำให้ทราบถึงปัญหาการบริหารสัญญาก่อสร้างที่พบจากการดำเนินงานก่อสร้างในประเทศพม่า ดังนี้ บริษัทขาดความรู้ความเชี่ยวชาญในด้านสัญญา FIDIC อีกทั้งมีอุปสรรคทางด้านภาษาอังกฤษ จึงทำให้การตีความข้อสัญญาผิดพลาด ดังนั้นบริษัทได้แก้ปัญหาโดยการจ้างชาวต่างชาติที่มีความเชี่ยวชาญทางด้านสัญญามาเป็นที่ปรึกษาทางด้านสัญญา

5) ปัญหาด้านการบริหารแรงงาน

จากการสัมภาษณ์ผู้รับเหมาก่อสร้างไทยในโครงการที่ 15 ทำให้ทราบถึงปัญหาด้านการบริหารแรงงานในประเทศพม่า อันได้แก่ ทักษะฝีมือแรงงานท้องถิ่นต่ำกว่าแรงงานไทยในงานบางประเภท เช่น งานฉาบ งานปูกระเบื้อง เป็นต้น ดังนั้นบริษัทจึงได้จัดส่งแรงงานฝีมือจากประเทศไทยเข้าไป

6) ปัญหาที่เกิดจากซัพพลายเออร์

จากการสัมภาษณ์ผู้รับเหมาก่อสร้างไทยในโครงการที่ 15 ทำให้ทราบถึงปัญหาที่เกิดจากซัพพลายเออร์สำหรับการดำเนินงานก่อสร้างในประเทศพม่า ได้แก่ ราคาวัสดุก่อสร้างภายในประเทศพม่าค่อนข้างผันผวน เนื่องจากผูกขาดกับซัพพลายเออร์รายใหญ่ และในกรณีนำเข้าวัสดุจากประเทศไทยอาจเกิดปัญหาซัพพลายเออร์จัดส่งวัสดุก่อสร้างล่าช้า ดังนั้นบริษัทต้องวางแผนการนำเข้าวัสดุก่อสร้างล่วงหน้าให้ดี

5.2.2 กลุ่มที่ 2 ภูมิภาคตะวันออกกลาง

5.2.5.1 ประเทศกาตาร์

จากตารางที่ 5.2 พบว่าโครงการก่อสร้างในประเทศกาตาร์ที่บริษัทรับเหมา ก่อสร้างไทยเข้าไปดำเนินงานมีทั้งสิ้น 5 โครงการ คือ โครงการที่ 16 - 20 ซึ่งโครงการต่างๆ อยู่ใน ความรับผิดชอบของบริษัทกรณีศึกษาในตารางที่ 4.1 จำนวน 3 บริษัท และบริษัทวิศวกรที่ปรึกษา ไทยที่รับออกแบบซึ่งไม่ได้ระบุไว้ในตารางที่ 4.1 จำนวน 1 บริษัท ดังนี้

- โครงการที่ 16 อยู่ในความรับผิดชอบของบริษัทกรณีศึกษา C11
- โครงการที่ 17 อยู่ในความรับผิดชอบของบริษัทกรณีศึกษา C4
- โครงการที่ 18 อยู่ในความรับผิดชอบของบริษัทกรณีศึกษา C9
- โครงการที่ 19 อยู่ในความรับผิดชอบของบริษัทกรณีศึกษา C9
- โครงการที่ 20 อยู่ในความรับผิดชอบของบริษัทกรณีศึกษา C4 และ ศึกษาบทความเชิงประสบการณ์ของโครงการที่ 20 (กรณีศึกษา: การ ทำงานบริการด้านวิศวกรรมในตะวันออกกลาง, 2547) ประกอบกับ สัมภาษณ์บริษัทวิศวกรที่ปรึกษาไทยที่รับงานออกแบบก่อสร้างเพิ่มเติม

จากนั้นผู้วิจัยได้ทำการรวบรวมประเด็นปัญหาและอุปสรรคจากการ ดำเนินงานก่อสร้างในประเทศกาตาร์ตามขั้นตอนในรูปที่ 5.2 โดยได้เปรียบเทียบประเด็นปัญหา และอุปสรรคจากการทำงานในประเทศกาตาร์ในแต่ละโครงการ ซึ่งรายละเอียดแสดงในตารางที่ ค.3 ในภาคผนวก ค และนำรายการปัญหาและอุปสรรคจากการทำงานในประเทศกาตาร์ไปจัด กลุ่มประเด็นปัญหาอุปสรรคหลัก หรือที่มีการถูกกล่าวถึงเป็นส่วนใหญ่ โดยประเด็นนั้นจะต้องมี การถูกกล่าวถึงตั้งแต่ 3 โครงการขึ้นไป ซึ่งมีสัดส่วนมากกว่าหรือเท่ากับ 50% ส่วนที่มีการถูก กล่าวถึงประเด็นน้อยกว่าข้างต้นจะถูกจัดอยู่ในกลุ่มประเด็นปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นเฉพาะ โครงการนั้นๆ ซึ่งแสดงรายละเอียดไว้ในตารางที่ 5.6 จากนั้นเขียนแผนภาพเพื่อแสดงประเด็น ปัญหาและอุปสรรคจากการดำเนินงานก่อสร้างในประเทศกาตาร์ ซึ่งแสดงในรูปที่ 5.6 พร้อมทั้ง อธิบายแผนภาพเพื่อให้ทราบถึงลักษณะปัญหาและอุปสรรคจากการดำเนินงานก่อสร้างใน ประเทศกาตาร์

ตารางที่ 5.6 การเปรียบเทียบประเด็นปัญหาและอุปสรรคจากการดำเนินงานก่อสร้างในประเทศ
กัมพูชา

ประเด็นปัญหาและอุปสรรคจากการดำเนินงาน ก่อสร้างในประเทศกัมพูชาของ บริษัทรับเหมาก่อสร้างไทย	ประเด็นปัญหา และอุปสรรค หลัก	ประเด็นปัญหา และอุปสรรคที่ เกิดขึ้นเฉพาะ โครงการนั้นๆ
1. ปัญหาด้านเศรษฐกิจและการเงิน		
1.1 ความผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยนเงินตรา	✓	
1.2 ความผันผวนของราคาวัสดุก่อสร้าง	✓	
1.3 ต้นทุนการดำเนินงานค่อนข้างสูง		
1.3.1 ค่าใช้จ่ายในการจดทะเบียนบริษัท	✓	
1.3.2 ค่าใช้จ่ายให้คนท้องถิ่นที่เป็นสปอนเซอร์	✓	
1.3.3 ค่าธรรมเนียมวีซ่า	✓	
1.3.4 ค่าตัวเครื่องบิน	✓	
1.3.5 ค่าใช้จ่ายในการตรวจโรค		✓
1.3.6 ค่าเช่าที่พัก	✓	
1.3.7 ค่าเช่ารถรับส่งพนักงาน	✓	
1.3.8 ค่าเช่าเครื่องจักร		✓
1.3.9 ค่าครองชีพ		✓
1.3.10 ค่าจ้างบุคลากร	✓	
1.3.11 ค่าจ้างแรงงาน	✓	
1.4 ความยุ่งยากในการจัดหาเงินทุนหมุนเวียน		✓
2. ปัญหาด้านวัฒนธรรม		
2.1 อุปสรรคทางด้านภาษา	✓	
2.2 ข้อจำกัดทางด้านศาสนา		
2.2.1 คนงานมุสลิมต้องหยุดงานในช่วงพิธีการ ละหมาด		✓
2.2.2 ห้ามถ่ายรูปผู้หญิงที่เป็นคนท้องถิ่นโดย เด็ดขาด	✓	
2.3 อุปสรรคทางด้านวัฒนธรรมการทำงาน	✓	
2.4 อุปสรรคทางการดำรงชีวิตประจำวัน		✓

ตารางที่ 5.6 การเปรียบเทียบประเด็นปัญหาและอุปสรรคจากการดำเนินงานก่อสร้างในประเทศ
กาดาร์ (ต่อ)

ประเด็นปัญหาและอุปสรรคจากการดำเนินงาน ก่อสร้างในประเทศกาดาร์ของ บริษัทรับเหมาก่อสร้างไทย	ประเด็นปัญหา และอุปสรรค หลัก	ประเด็นปัญหา และอุปสรรคที่ เกิดขึ้นเฉพาะ โครงการนั้นๆ
3. ปัญหาด้านภูมิประเทศ ภูมิอากาศ และ ภัยธรรมชาติ		
3.1 สภาพภูมิประเทศส่วนใหญ่เป็นทะเลทราย และมีความแห้งแล้งมาก	✓	
3.2 สภาพชั้นใต้ดินในแต่ละที่มีความแตกต่างกัน		✓
3.3 สภาพอากาศค่อนข้างร้อน	✓	
3.4 มีลมพัดแรง และมีพายุทราย	✓	
4. ปัญหาด้านกฎหมาย และข้อบังคับ		
4.1 ข้อบังคับในการจดทะเบียนธุรกิจในรูปแบบนิติบุคคล	✓	
4.2 อุปสรรคทางด้านกฎหมายแรงงาน		
4.2.1 อัตราค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำ	✓	
4.2.2 กฎหมายแรงงานต่างด้าว	✓	
4.2.3 ชั่วโมงทำงาน	✓	
4.2.4 วันหยุด	✓	
4.3 อุปสรรคทางด้านกฎหมายภาษี		
4.3.1 ภาษีนำเข้า/ส่งออก		✓
4.3.2 ภาษีเงินได้นิติบุคคล	✓	
4.4 อุปสรรคทางด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับ การดำเนินชีวิตประจำวัน		
4.4.1 ห้ามดื่มสุราในที่สาธารณะ	✓	
4.4.2 ต้องสอบใบอนุญาตขับรถยนต์ใหม่	✓	
4.5 อุปสรรคทางด้านธรรมเนียมปฏิบัติที่เกี่ยวข้อง กับงานวิชาชีพ		
4.5.1 สำหรับโครงการที่อยู่ติดกับทะเลจะต้อง พื้นเทพที่เหล็ก Dowel เพื่อป้องกันสนิม		✓

ตารางที่ 5.6 เปรียบเทียบประเด็นปัญหาและอุปสรรคจากการดำเนินงานก่อสร้างในประเทศกาตาร์ (ต่อ)

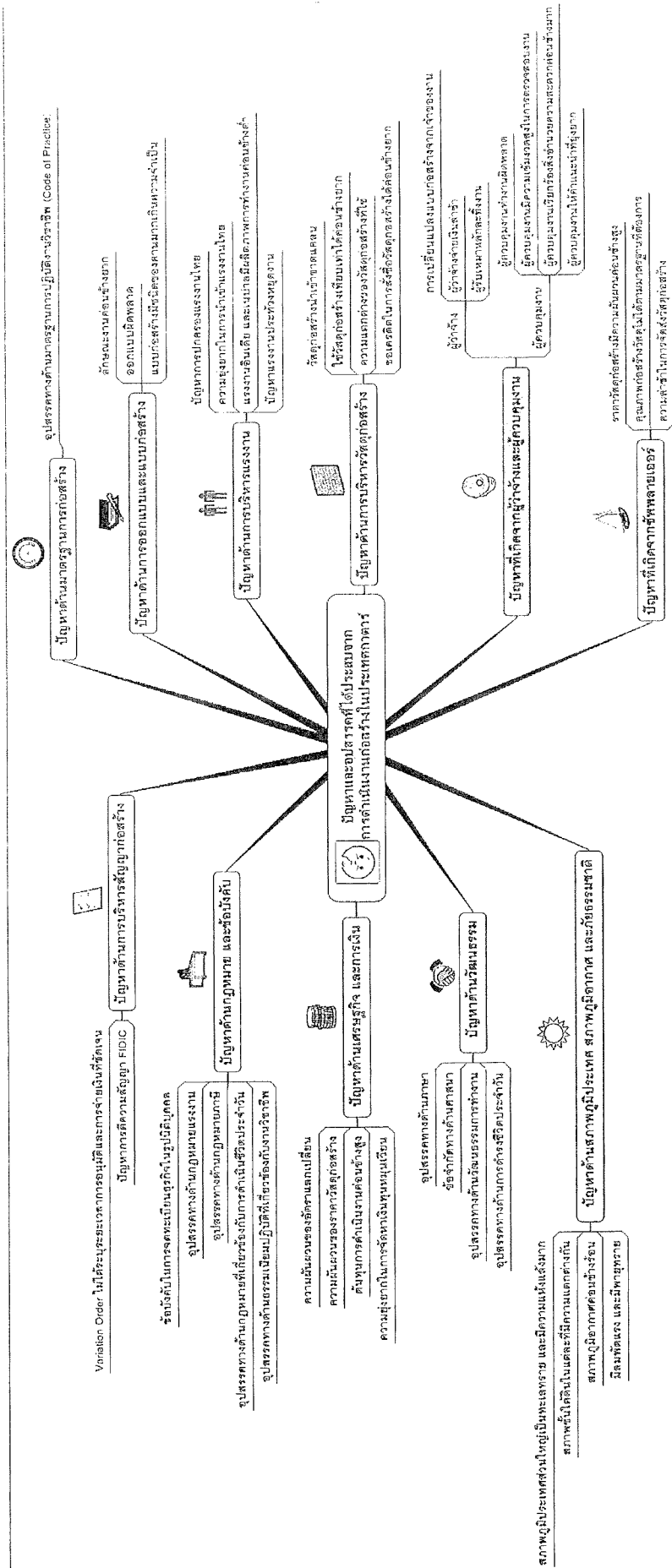
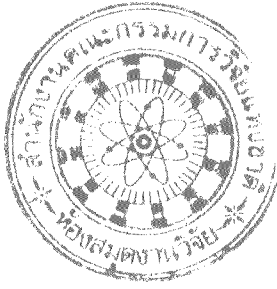
ประเด็นปัญหาและอุปสรรคจากการดำเนินงานก่อสร้างในประเทศกาตาร์ของบริษัทรับเหมาก่อสร้างไทย	ประเด็นปัญหาและอุปสรรคหลัก	ประเด็นปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นเฉพาะโครงการนั้นๆ
4. ปัญหาด้านกฎหมาย และข้อบังคับ (ต่อ)		
4.5 อุปสรรคทางด้านธรรมเนียมปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับงานวิชาชีพ		
4.5.2 ต้องเขียนรายละเอียดวิธีการทำงานของทุกกระบวนการงาน		✓
4.5.3 ต้องทำชิ้นงานตัวอย่างก่อนทำงานจริง		✓
4.5.4 แบบก่อสร้างงานใต้ดิน และงานระบบไฟฟ้า ต้องขออนุมัติจากหน่วยงานราชการ (No Objection for Construction, NOC)	✓	
4.5.5 งานติดตั้งนักร้านต้องได้รับอนุญาตจากบุคคลที่มีใบอนุญาตของท้องถิ่น		✓
5. ปัญหาด้านการบริหารสัญญาก่อสร้าง		
5.1 รายการเปลี่ยนแปลงงาน (Variation Order) ไม่ได้ระบุระยะเวลาการอนุมัติและการจ่ายเงินที่ชัดเจน		✓
5.2 ปัญหาการตีความสัญญา FIDIC		✓
6. ปัญหาด้านมาตรฐานการก่อสร้าง		
6.1 อุปสรรคทางด้านมาตรฐานการปฏิบัติงานวิชาชีพ (Code of Practice)		
6.1.1 มาตรฐานการออกแบบก่อสร้าง และวัสดุก่อสร้างในประเทศกาตาร์ใช้ระบบ QCS ซึ่งดัดแปลงมาจากมาตรฐานอังกฤษ	✓	
6.1.2 การบันทึกค่าสำรวจต้องระบุเป็นพิกัด N,E		✓
6.1.3 การบ่มคอนกรีตต้องมีการบ่มแบบเปียก		✓

ตารางที่ 5.6 เปรียบเทียบประเด็นปัญหาและอุปสรรคจากการดำเนินงานก่อสร้างในประเทศ
กาตาร์ (ต่อ)

ประเด็นปัญหาและอุปสรรคจากการดำเนินงาน ก่อสร้างในประเทศกาตาร์ของ บริษัทรับเหมาก่อสร้างไทย	ประเด็นปัญหา และอุปสรรค หลัก	ประเด็นปัญหา และอุปสรรคที่ เกิดขึ้นเฉพาะ โครงการนั้นๆ
6. ปัญหาด้านมาตรฐานการก่อสร้าง (ต่อ)		
6.1 อุปสรรคทางด้านมาตรฐานการปฏิบัติงาน วิชาชีพ (Code of Practice)		
6.1.4 การบดอัดดินมีมาตรฐาน 25 ซม. ต่อ การบดอัด 1 ครั้ง โดยให้มีความแน่น ไม่น้อยกว่า 95% Modified Procter		✓
7. ปัญหาด้านการออกแบบและแบบก่อสร้าง		
7.1 ลักษณะงานค่อนข้างยาก		✓
7.2 ออกแบบผิดพลาด		✓
7.3 แบบก่อสร้างมีชนิดของคานามากเกินความจำเป็น		✓
8. ปัญหาด้านการบริหารแรงงาน		
8.1 ปัญหาการปกครองแรงงานไทย	✓	
8.2 ความยุ่งยากในการนำเข้าแรงงานไทย	✓	
8.3 แรงงานอินเดีย และเนปาลมีผลผลิตภาพการทำงาน ค่อนข้างต่ำ	✓	
8.4 ปัญหาแรงงานประท้วงหยุดงาน		✓
9. ปัญหาด้านการบริหารวัสดุก่อสร้าง		
9.1 วัสดุก่อสร้างนำเข้าขาดแคลน	✓	
9.2 ใช้วัสดุก่อสร้างเทียบเท่าได้ค่อนข้างยาก	✓	
9.3 ความแตกต่างของวัสดุก่อสร้างที่ใช้		✓
9.4 ขอบเครดิตในการสั่งซื้อวัสดุก่อสร้างได้ค่อนข้างยาก		✓

ตารางที่ 5.6 เปรียบเทียบประเด็นปัญหาและอุปสรรคจากการดำเนินงานก่อสร้างในประเทศ
กาดาร์ (ต่อ)

ประเด็นปัญหาและอุปสรรคจากการดำเนินงาน ก่อสร้างในประเทศกาดาร์ของ บริษัทรับเหมาก่อสร้างไทย	ประเด็นปัญหา และอุปสรรค หลัก	ประเด็นปัญหา และอุปสรรคที่ เกิดขึ้นเฉพาะ โครงการนั้นๆ
10. ปัญหาที่เกิดจากผู้ว่าจ้าง และผู้ควบคุมงาน		
10.1 ปัญหาที่เกิดจากผู้ว่าจ้าง		
10.1.1 การเปลี่ยนแปลงแบบก่อสร้างจาก เจ้าของงาน	✓	
10.1.2 ผู้ว่าจ้างจ่ายเงินล่าช้า	✓	
10.1.3 ผู้รับเหมาหลักละทิ้งงาน		✓
10.2 ปัญหาที่เกิดจากผู้ควบคุมงาน		
10.2.1 ผู้ควบคุมงานทำงานผิดพลาด		✓
10.2.2 ผู้ควบคุมงานมีความเข้มงวดสูงใน การตรวจสอบงาน		✓
10.2.3 ผู้ควบคุมงานเรียกร้องสิ่งอำนวยความสะดวก สะดวกค่อนข้างมาก		✓
10.2.4 ผู้ควบคุมงานให้คำแนะนำที่ยุ้งยาก		✓
11. ปัญหาที่เกิดจากซัพพลายเออร์		
11.1 ราคาวัสดุก่อสร้างมีความผันผวนค่อนข้างสูง	✓	
11.2 คุณภาพวัสดุไม่ได้ตามมาตรฐานที่ต้องการ		✓
11.3 ความล่าช้าในการจัดส่งวัสดุก่อสร้าง	✓	

รูปที่ 5.6 สรุปประเด็นปัญหาและอุปสรรคจากการดำเนินงานก่อสร้างในประเทศไทย

จากตารางที่ 5.6 และรูปที่ 5.6 พบว่าประเด็นปัญหาและอุปสรรคหลักที่ได้มีกล่าวถึงเป็นส่วนใหญ่ และประเด็นปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นเฉพาะโครงการนั้นๆ จากการดำเนินงานก่อสร้างในประเทศกาตาร์สรุปได้เป็น 11 ปัญหา ดังนี้

1) ปัญหาด้านเศรษฐกิจ และการเงิน

จากการสัมภาษณ์ผู้รับเหมาก่อสร้างไทยที่รับผิดชอบโครงการก่อสร้างในประเทศกาตาร์ ผู้วิจัยสามารถสรุปปัญหาด้านเศรษฐกิจ และการเงินที่พบจากการดำเนินงานก่อสร้างในประเทศกาตาร์ ดังนี้

- ความผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยนเงินตรา

จากโครงการก่อสร้างในประเทศกาตาร์ทั้ง 5 โครงการ พบว่าสกุลเงินตราที่เจ้าของโครงการจ่ายให้กับผู้รับก่อสร้างไทยส่วนใหญ่ใน 4 โครงการเป็นสกุลเงินกาตาร์เรียล ซึ่งพบว่าอัตราแลกเปลี่ยนสกุลเงินกาตาร์เรียลกับสกุลเงินดอลลาร์สหรัฐ ไม่ค่อยมีความผันผวนกันมากนัก แต่พบปัญหาในกรณีที่ค่าเงินบาทในปัจจุบันแข็งค่าขึ้น โดยผู้รับเหมาก่อสร้างไทยของโครงการที่ 16 18 และ 19 กล่าวสอดคล้องกันว่า ในช่วงก่อนประมาณงานนั้นอัตราแลกเปลี่ยนเท่ากับ 10 บาทต่อกาตาร์เรียล และตกลงจ่ายเงินเดือนให้บุคลากรเป็นสกุลเงินกาตาร์เรียล โดยในช่วงเริ่มต้นโครงการอัตราแลกเปลี่ยนเท่ากับ 12 บาทต่อกาตาร์เรียล แต่ในปัจจุบันอัตราแลกเปลี่ยนเท่ากับ 9 บาทกว่าต่อกาตาร์เรียล ซึ่งบริษัทได้ลงทุนค่าไม้แบบเป็นเงินบาท ทำให้บริษัทมีรายได้ลดลง รวมถึงเงินเดือนของบุคลากรก็ลดลงเช่นกัน

- ความผันผวนของราคาวัสดุก่อสร้าง

ผู้รับเหมาก่อสร้างไทยของ 3 โครงการจากทั้งหมด 5 โครงการกล่าวสอดคล้องกันว่า ราคาวัสดุก่อสร้างมีความผันผวนค่อนข้างสูง โดยเฉพาะคอนกรีตมีราคาค่อนข้างสูงประมาณ ลบ.ม. ละ 6,000 - 7,000 บาท โดยผู้รับเหมาของโครงการที่ 18 และ 19 ใช้วิธีการจองราคาวัสดุก่อสร้างไว้ล่วงหน้า ซึ่งสามารถลดความเสี่ยงในเรื่องความผันผวนของราคาวัสดุก่อสร้างลงได้

- ต้นทุนการดำเนินงานค่อนข้างสูง

ผู้รับเหมาก่อสร้างไทยของทุกโครงการกล่าวสอดคล้องกันว่า การดำเนินงานก่อสร้างในประเทศกาตาร์นั้นมีต้นทุนการดำเนินงานค่อนข้างสูง เนื่องจากมีค่าใช้จ่ายต่างๆ ดังนี้

- ค่าใช้จ่ายให้คนท้องถิ่นที่เป็นสปอนเซอร์
- ค่าธรรมเนียมวีซ่า
- ค่าตัวเครื่องบิน
- ค่าเช่าที่พักค่อนข้างสูง (ประมาณเดือนละ 160,000 - 200,000 บาท)
- ค่าเช่ารถรับส่งพนักงาน
- ค่าจ้างบุคลากรค่อนข้างสูง

- ค่าจ้างแรงงานไทยค่อนข้างสูงเนื่องจากจ้างเป็นรายเดือน
- ค่าใช้จ่ายในการจดทะเบียนบริษัท
- ค่าใช้จ่ายในการตรวจโรค
- ค่าเช่าเครื่องจักรค่อนข้างสูง
- ค่าครองชีพค่อนข้างสูง
- ค่าใช้จ่ายในการติดต่อสื่อสารค่อนข้างสูง
- ค่าภาษีมูลนิธของประเทศไทยในกรณีรับงานในรูปแบบสหพันธ์

- ระยะเวลาการจ่ายงวดงานค่อนข้างยาว

จากโครงการก่อสร้างในประเทศกาตาร์ทั้ง 5 โครงการ พบว่ามีเพียงบริษัทวิศวกรที่ปรึกษาไทยที่รับงานออกแบบก่อสร้างโครงการที่ 20 เพียงโครงการเดียวที่พบอุปสรรคเกี่ยวกับข้อกำหนดในการเบิกจ่ายเงิน กล่าวคือ มีระยะเวลาการจ่ายงวดงานค่อนข้างยาว โดยหลังจากที่ส่งงานแล้ว อีก 90 วันถึงจะได้รับเงิน ทำให้บริษัทต้องเตรียมเงินทุนหมุนเวียนไว้มาก

- ความยุ่งยากในการจัดหาเงินทุนหมุนเวียน

จากโครงการก่อสร้างในประเทศกาตาร์ทั้ง 5 โครงการ พบว่าผู้รับเหมาของโครงการที่ 17 เพียงโครงการเดียวที่พบอุปสรรคในการจัดหาเงินทุนหมุนเวียนโครงการ ซึ่งบริษัทไม่สามารถขอกู้เงินจากธนาคารท้องถิ่นได้ เนื่องจากไม่เป็นที่รู้จัก ดังนั้นบริษัทจึงใช้เครดิตของผู้ถือหุ้นบางราย หรือเครดิตของหุ้นส่วนท้องถิ่นค้าประกัน บริษัทจึงสามารถขอกู้เงินทุนหมุนเวียนจากธนาคารท้องถิ่นได้

2) ปัญหาด้านวัฒนธรรม

จากการสัมภาษณ์ผู้รับเหมาก่อสร้างไทยที่รับผิดชอบโครงการก่อสร้างในประเทศกาตาร์ ผู้วิจัยสามารถสรุปปัญหาด้านวัฒนธรรมที่พบจากการดำเนินงานก่อสร้างในประเทศกาตาร์ ดังนี้

- อุปสรรคทางด้านภาษา

ผู้รับเหมาก่อสร้างไทยของทุกโครงการกล่าวสอดคล้องกันว่า การดำเนินงานก่อสร้างในประเทศกาตาร์นั้น มีปัญหาและอุปสรรคเรื่องการสื่อสารค่อนข้างมาก เนื่องจากผู้รับเหมาก่อสร้างไทยส่วนใหญ่มีจุดด้อยในเรื่องภาษาอังกฤษ ส่งผลให้การสื่อสาร เช่น การฟัง การพูด การตีความข้อสัญญา การเขียนรายงาน ไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร โดยเฉพาะเรื่องการตีความข้อสัญญา ซึ่งผู้รับเหมาก่อสร้างของโครงการที่ 17 ได้แก้ปัญหาดังกล่าวโดยการจ้างชาวต่างชาติที่มีความเชี่ยวชาญเรื่องสัญญาเพื่อให้คำปรึกษา ในขณะที่ผู้ออกแบบก่อสร้างโครงการที่ 20 กล่าวเสริมว่า ภาษาเป็นส่วนสำคัญอย่างยิ่ง โดยเฉพาะการแปลความหมายของข้อกำหนดที่ต้องปฏิบัติ (Term of Reference, TOR) ซึ่งบริษัทแปลความหมายขอขอบเขตความ

รับผิดชอบของคำบางคำในข้อกำหนดที่ต้องปฏิบัติผิดพลาด ส่งผลให้บริษัทต้องเสียค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้นในแต่ละรายการเป็นมูลค่าเกือบ 1 ล้านบาท ดังนั้นหากมีคำใดที่มีความหมายไม่ชัดเจนควรแจ้งและสอบถามเจ้าของงาน

- ข้อจำกัดทางด้านศาสนา

เนื่องจากประชากรส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลาม ดังนั้นผู้รับเหมาก่อสร้างไทยส่วนใหญ่ประสบกับอุปสรรคทางด้านศาสนาที่ส่งผลกระทบต่อการทำงานก่อสร้าง ดังนี้ ผู้รับเหมาก่อสร้างของโครงการที่ 18 และ 19 กล่าวถึงเหตุการณ์ที่ได้พบเห็น เช่น คนขับรถเครนต้องหยุดงานในช่วงพิธีการละหมาด และบทความเชิงประสบการณ์ของโครงการที่ 20 (กรณีศึกษา: การทำงานบริการด้านวิศวกรรมในตะวันออกกลาง, 2547) ผู้รับเหมาก่อสร้างไทยกล่าวว่า ในช่วงเวลาถือศีลอดห้ามให้คนงานมุสลิมทำงานเกิน 6 ชั่วโมง และประเด็นที่ผู้รับเหมาก่อสร้างไทยของทุกโครงการกล่าวสอดคล้องกัน คือ การห้ามถ่ายรูปสภาพสตรีที่เป็นคนท้องถิ่นอย่างเด็ดขาด เพราะผิดหลักศาสนาอิสลาม

- อุปสรรคทางด้านวัฒนธรรมการทำงาน

การทำงานร่วมกับคนท้องถิ่นในประเทศกาตาร์มักพบปัญหาความแตกต่างในด้านวัฒนธรรมการทำงานค่อนข้างมาก โดยผู้รับเหมาก่อสร้างส่วนใหญ่ของ 3 โครงการ และบทความเชิงประสบการณ์ของโครงการที่ 20 (กรณีศึกษา: การทำงานบริการด้านวิศวกรรมในตะวันออกกลาง, 2547) ได้กล่าวสอดคล้องกันว่า การทำงานร่วมกับบุคลากรที่มาจากวัฒนธรรมการทำงานที่มีการแข่งขันสูง ทำให้บุคลากรที่มีนิสัยสุภาพ อ่อนน้อม และใช้งานง่าย ถูกมอบหมายงานให้รับผิดชอบมากกว่าบุคลากรอื่น

- ความแตกต่างในเรื่องการดำรงชีวิตประจำวัน

การดำรงชีวิตประจำวันในประเทศกาตาร์นั้นค่อนข้างยุ่งยากพอสมควร โดยเฉพาะเรื่องอาหารท้องถิ่น โดยผู้รับเหมาก่อสร้างไทยของโครงการที่ 16 กล่าวสอดคล้องกับบทความเชิงประสบการณ์ของโครงการที่ 20 (กรณีศึกษา: การทำงานบริการด้านวิศวกรรมในตะวันออกกลาง, 2547) ว่าอาหารในท้องถิ่นไม่ค่อยถูกกับรสนิยมของคนไทย

3) ปัญหาด้านสภาพภูมิประเทศ สภาพภูมิอากาศ และภัยธรรมชาติ

จากการสัมภาษณ์ผู้รับเหมาก่อสร้างไทยของ 4 โครงการ ประกอบกับสังเกตการณ์จากโครงการก่อสร้างจำนวน 3 โครงการ และบทความเชิงประสบการณ์ของโครงการที่ 20 (กรณีศึกษา: การทำงานบริการด้านวิศวกรรมในตะวันออกกลาง, 2547) ผู้วิจัยสามารถสรุปปัญหาจากสภาพภูมิประเทศ สภาพภูมิอากาศ และภัยธรรมชาติที่พบจากการดำเนินงานก่อสร้างในประเทศกาตาร์ ดังนี้ ผู้รับเหมาก่อสร้างไทยของทุกโครงการได้กล่าวว่า ลักษณะภูมิประเทศของประเทศกาตาร์ส่วนใหญ่เป็นทะเลทราย มีความแห้งแล้งมาก และมีสภาพอากาศค่อนข้างร้อน

โดยเฉพาะในช่วงเดือนกรกฎาคม – กันยายน ซึ่งเป็นช่วงฤดูร้อน พบว่ามีอุณหภูมิสูงสุดถึง 50 องศาเซลเซียส ส่วนภัยธรรมชาติที่อาจเกิดขึ้น ได้แก่ มีลมพัดแรง และมีพายุทราย สำหรับผู้รับเหมาในโครงการที่ 19 พบปัญหาสภาพชั้นใต้ดินในแต่ละพื้นที่มีความแตกต่างกัน โดยผู้รับเหมาพบหลุมในบางพื้นที่แม้ว่าจะขุดลึกลงไป 3 เมตรก็ตาม ทำให้ต้องเสียค่าใช้จ่ายเพิ่มเติมสำหรับงานถม

4) ปัญหาด้านกฎหมาย และข้อบังคับ

จากการสัมภาษณ์ผู้รับเหมาก่อสร้างไทยของ 4 โครงการ และบทความเชิงประสบการณ์ของโครงการที่ 20 (กรณีศึกษา: การทำงานบริการด้านวิศวกรรมในตะวันออกกลาง, 2547) ผู้วิจัยสามารถสรุปปัญหาด้านกฎหมาย และข้อบังคับที่พบจากการดำเนินงานก่อสร้างในประเทศกาตาร์ ดังนี้

- ข้อบังคับในการจดทะเบียนธุรกิจในรูปแบบนิติบุคคล

จากการสัมภาษณ์ผู้รับเหมาก่อสร้างไทยของ 4 โครงการพบว่า ได้กล่าวสอดคล้องกับบทความเชิงประสบการณ์ของโครงการที่ 20 (กรณีศึกษา: การทำงานบริการด้านวิศวกรรมในตะวันออกกลาง, 2547) ดังนี้ การเข้าไปทำงานก่อสร้างในประเทศกาตาร์ บริษัทต้องจดทะเบียนธุรกิจในรูปแบบนิติบุคคลเสียก่อน โดยมีข้อกำหนดให้การถือหุ้นของหุ้นส่วนท้องถิ่นไม่น้อยกว่าร้อยละ 51 แต่ในความเป็นจริงพบว่า หุ้นส่วนท้องถิ่นไม่ได้ร่วมลงทุน เป็นลักษณะการถือหุ้นแทนมากกว่า ซึ่งเรียกว่า “สปอนเซอร์” โดยการจดทะเบียนธุรกิจต้องทำผ่านสปอนเซอร์ ซึ่งจะมีการเรียกค่าตอบแทนในการทำธุรกิจแตกต่างกันตามข้อตกลงของแต่ละบริษัท ซึ่งผู้รับเหมาก่อสร้างไทยของโครงการที่ 16 ได้กล่าวเสริมว่า การเลือกสปอนเซอร์ที่ดีมีส่วนสำคัญ เพราะจะมีส่วนช่วยบริษัทในหลายๆ ด้าน เช่น การขอวีซ่า การติดต่อกับราชการ และช่วยแนะนำงานให้กับบริษัท ส่วนผู้รับเหมาก่อสร้างไทยของโครงการที่ 17 ได้ใช้ประโยชน์จากเงื่อนไขของสปอนเซอร์ โดยกล่าวว่า หลังจากบริษัทได้จดทะเบียนธุรกิจในรูปแบบนิติบุคคลในท้องถิ่นถูกต้องเรียบร้อยแล้ว บริษัทสามารถเป็นสปอนเซอร์ในตัวเอง และสามารถคิดค่าธรรมเนียมในกรณีขายชื่อเสียงของบริษัท (Good View) สำหรับบริษัทผู้รับเหมารายอื่นที่ต้องการยืมชื่อของบริษัทไปยื่นประกวดราคาในนามของบริษัท

- อุปสรรคทางด้านกฎหมายแรงงาน

จากการสัมภาษณ์ผู้รับเหมาก่อสร้างไทยของ 4 โครงการพบว่า ผู้รับเหมาส่วนใหญ่ได้กล่าวสอดคล้องกับบทความเชิงประสบการณ์ของโครงการที่ 20 (กรณีศึกษา: การทำงานบริการด้านวิศวกรรมในตะวันออกกลาง, 2547) ดังนี้ การเข้าไปทำงานก่อสร้างในประเทศกาตาร์มีกฎหมายแรงงานของประเทศกาตาร์ที่ควรทราบ ได้แก่ อัตราค่าแรงขั้นต่ำ กำหนดชั่วโมงการทำงานปกติวันละ 8 ชม. แต่ในช่วงเดือนกรกฎาคม - กันยายน เป็นช่วงฤดูร้อนของประเทศกาตาร์

กฎหมายบังคับว่าห้ามให้แรงงานทำงานกลางแจ้งตั้งแต่เวลา 12:00 – 15:00 น. เพราะอากาศร้อนจัด อุณหภูมิสูงที่สุดถึง 50 องศาเซลเซียส แต่สามารถทำงานในที่ร่มได้ ดังนั้นบริษัทต้องจัดเวลาการทำงานให้เหมาะสมกับช่วงเวลาดังกล่าว ส่วนวันหยุดประจำสัปดาห์ คือ วันศุกร์ และวันหยุดประจำปีมีระยะเวลา 1 เดือน โดยในบทความเชิงประสพการณ์ของโครงการที่ 20 (กรณีศึกษา: การทำงานบริการด้านวิศวกรรมในตะวันออกกลาง, 2547) ได้เสนอข้อพึงระวังสำหรับช่วงวันหยุดประจำปี โดยบริษัทต้องวางแผนการทำงานให้ดี และถ้าต้องการติดต่อกับราชการ โดยเฉพาะการขอวีซ่า ต้องเผื่อช่วงวันหยุดนี้ไว้ด้วย สำหรับโครงการที่ 16 นั้น ได้นำเข้าแรงงานไทยเกือบทั้งหมดซึ่งผู้รับเหมาก่อสร้างไทยของโครงการที่ 16 กล่าวว่า ผู้รับเหมามีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องรู้เรื่องกฎหมายแรงงานต่างด้าว ซึ่งได้ระบุไว้ว่าภายใน 90 วัน แรงงานไทยต้องเปลี่ยนวีซ่าทำงานให้เป็นใบอนุญาตพำนักอาศัย (Resident Permit) หรือบัตรแรงงานต่างด้าวที่ถูกต้องตามกฎหมาย ซึ่งมีอายุ 1 ปี ถ้าไม่ปฏิบัติตามกฎหมายต้องเสียค่าปรับวันละ 1,000 บาท

- อุปสรรคทางด้านกฎหมายภาษี

จากการสัมภาษณ์ผู้รับเหมาก่อสร้างไทยของ 4 โครงการพบว่า ผู้รับเหมาส่วนใหญ่ของ 3 โครงการได้กล่าวสอดคล้องกับบทความเชิงประสพการณ์ของโครงการที่ 20 (กรณีศึกษา: การทำงานบริการด้านวิศวกรรมในตะวันออกกลาง, 2547) ว่าการเข้าไปทำงานในประเทศกาตาร์นั้น ผู้รับเหมาก่อสร้างไทยไม่ต้องเสียภาษีเงินได้บุคคล แต่ต้องเสียภาษีเงินได้นิติบุคคล ในขณะที่ผู้รับเหมาก่อสร้างไทยของโครงการที่ 17 กล่าวเสริมว่า บริษัทต้องเสียภาษีนำเข้า/ส่งออกด้วย ซึ่งบริษัทที่เข้าไปทำงานในประเทศกาตาร์ ต้องศึกษากฎหมายภาษีของประเทศกาตาร์อย่างละเอียด และนำมาคิดเป็นต้นทุนการก่อสร้างก่อนที่จะประมูลงาน

- อุปสรรคทางด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตประจำวัน

จากการสัมภาษณ์ผู้รับเหมาก่อสร้างไทยของ 5 โครงการพบว่า ผู้รับเหมาทุกโครงการกล่าวว่าการเข้าไปทำงานในประเทศกาตาร์นั้นจำเป็นต้องทราบกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตประจำวัน เช่น ห้ามดื่มสุราในที่สาธารณะ ในขณะที่ผู้รับเหมาก่อสร้างไทยของโครงการที่ 18 และ 19 กล่าวเสริมว่าการใช้รถยนต์ในประเทศกาตาร์นั้น ผู้ขับจะต้องสอบใบอนุญาตขับที่รถยนต์ของที่นี่ใหม่ ไม่สามารถใช้ใบขับที่สากลที่ทำมาจากประเทศไทยได้

- อุปสรรคทางด้านธรรมเนียมปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับงานวิชาชีพ

จากการสัมภาษณ์ผู้รับเหมาก่อสร้างไทยของ 4 โครงการ และวิศวกรที่ปรึกษาไทยที่รับงานออกแบบก่อสร้างโครงการที่ 20 พบว่า ส่วนใหญ่ประสบกับปัญหาความแตกต่างด้านธรรมเนียมปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับงานวิชาชีพ ดังนี้ ผู้รับเหมาก่อสร้างของโครงการที่ 16 กล่าวว่า เนื่องจากโครงการอยู่ติดกับทะเล ผู้ควบคุมงานจึงมีข้อบังคับให้พันเทปที่เหล็ก Dowel เพื่อป้องกันสนิม และก่อนเริ่มงานจะต้องเขียนรายละเอียดวิธีการทำงานของทุกกระบวนการ และต้องทำ

ชิ้นงานตัวอย่าง เพื่อขออนุมัติจากผู้ควบคุมงาน ส่วนงานติดตั้งนั่งร้านนั้น ต้องได้รับอนุญาตจากบุคคลที่มีใบอนุญาตของท้องถิ่น โดยบริษัทได้ส่งฟอร์มไปอบรมกับหน่วยงานเอกชนที่มีใบอนุญาตของท้องถิ่น ในขณะที่ผู้รับเหมาก่อสร้างของโครงการที่ 18 และ 19 กล่าวว่า แบบก่อสร้างงานใต้ดิน และระบบไฟฟ้า ต้องขออนุมัติจากหน่วยงานราชการ (No Objection for Construction, NOC) ด้วย นอกจากนี้วิศวกรที่ปรึกษาไทยที่รับงานออกแบบก่อสร้างโครงการที่ 20 กล่าวเสริมว่า แบบก่อสร้างต้องได้รับการรับรองจากวิศวกรท้องถิ่น อีกทั้งงานบางประเภทบริษัทไม่สามารถดำเนินการได้ ต้องใช้ทีมงานเฉพาะที่มีใบอนุญาตของท้องถิ่น เช่น การสำรวจปริมาณงาน และการติดตั้งระบบไฟฟ้าแรงสูง เป็นต้น

5) ปัญหาด้านการบริหารสัญญาก่อสร้าง

จากการสัมภาษณ์ผู้รับเหมาก่อสร้างไทยของ 4 โครงการ และวิศวกรที่ปรึกษาไทยที่รับงานออกแบบก่อสร้างโครงการที่ 20 พบว่า มี 3 โครงการที่ประสบปัญหางานล่าช้ากว่าระยะเวลาที่กำหนดในสัญญา และมีข้อกำหนดการจ่ายเงินเป็นลักษณะ Back to Back กล่าวคือ หากผู้รับเหมาหลักยังไม่ได้รับเงินจากผู้ว่าจ้าง ผู้รับเหมาช่วงก็อาจไม่ได้รับเงินเช่นกัน ส่วนผู้รับเหมาก่อสร้างของโครงการที่ 18 และ 19 กล่าวว่า การเปลี่ยนแปลงงานไม่ได้ระบุระยะเวลาการอนุมัติและการจ่ายเงินที่ชัดเจน ในขณะที่ผู้รับเหมาก่อสร้างของโครงการที่ 17 และวิศวกรที่ปรึกษาไทยที่รับงานออกแบบก่อสร้างโครงการที่ 20 มีปัญหาเรื่องการตีความหมาย โดยผู้รับเหมาก่อสร้างของโครงการที่ 17 กล่าวว่า ตอนนี้อยู่ติดปัญหาเรื่องสัญญา มา 2 เดือนแล้วยังเริ่มงานไม่ได้ เนื่องจากขาดความรู้ความเชี่ยวชาญในด้านสัญญา FIDIC และการตีความข้อสัญญา บริษัทจึงได้จ้างชาวต่างชาติที่มีความเชี่ยวชาญทางด้านสัญญาก่อสร้างมาเป็นที่ปรึกษา ส่วนวิศวกรที่ปรึกษาไทยที่รับงานออกแบบก่อสร้างโครงการที่ 20 กล่าวว่า บริษัทได้แปลความหมายขอบเขตความรับผิดชอบของคำบางคำในข้อกำหนดที่ต้องปฏิบัติผิดพลาด ส่งผลให้บริษัทต้องเสียค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้นในแต่ละรายการเป็นมูลค่าเกือบ 1 ล้านบาท ดังนั้นหากมีคำใดที่มีความหมายไม่ชัดเจนควรแจ้งและสอบถามเจ้าของงาน

6) ปัญหาด้านมาตรฐานการก่อสร้าง

จากการสัมภาษณ์ผู้รับเหมาก่อสร้างไทยของ 4 โครงการ และวิศวกรที่ปรึกษาไทยที่รับงานออกแบบก่อสร้างโครงการที่ 20 พบปัญหาด้านมาตรฐานการก่อสร้างในประเทศกาตาร์ ดังนี้ มีความแตกต่างด้านมาตรฐานการปฏิบัติงานวิชาชีพ (Code of Practice) โดยผู้รับเหมาก่อสร้างของทุกโครงการ และวิศวกรที่ปรึกษาไทยที่รับงานออกแบบก่อสร้างโครงการที่ 20 กล่าวสอดคล้องกันว่ามาตรฐานการออกแบบก่อสร้าง และวัสดุก่อสร้างในประเทศกาตาร์ใช้รายการวัสดุก่อสร้างประเทศกาตาร์ (Qatar Construction Specifications, QCS) ซึ่งดัดแปลงมาจากมาตรฐานอังกฤษ ส่วนผู้รับเหมาก่อสร้างของโครงการที่ 16 กล่าวเสริมว่า การบันทึกค่าสำรวจต้องระบุเป็น

พิกัด N,E และการบ่มคอนกรีตนั้นมี 2 แบบ คือ การบ่มแบบเปียก (Wet Cure) และ การใช้น้ำยาบ่มคอนกรีต (Curing Compound) แต่วิธีที่ผู้ควบคุมงานอนุญาตให้ใช้ คือ การบ่มแบบเปียกเท่านั้น ซึ่งต้องใช้ระยะเวลาในการบ่มคอนกรีต 7 วัน และรายงานผลการตรวจสอบจากผู้ควบคุมงานทุก 2 ชั่วโมง ในขณะที่ผู้รับเหมาก่อสร้างของโครงการที่ 19 กล่าวว่า มาตรฐานการบดอัดดินที่กำหนดไว้ คือ ความสูงดินต้องไม่เกิน 25 เซนติเมตร ต่อการบดอัด 1 ครั้ง โดยมาตรฐานการบดอัดดินควรมีความแน่นไม่น้อยกว่า 95% Modified Procter

7) ปัญหาด้านการออกแบบ และแบบก่อสร้าง

จากการสัมภาษณ์ผู้รับเหมาก่อสร้างไทยของ 4 โครงการ และวิศวกรที่ปรึกษาไทยที่รับงานออกแบบก่อสร้างโครงการที่ 20 สามารถสรุปปัญหาด้านการออกแบบ และแบบก่อสร้างที่พบจากการดำเนินงานก่อสร้างในประเทศกาตาร์ ดังนี้ ผู้รับเหมาก่อสร้างของโครงการที่ 16 กล่าวว่า ลักษณะงานค่อนข้างยาก เช่น การทำเสา Steel Shell เป็นรูปเปลือกไข่ 7 วง อีกทั้งมีจำนวนครั้งของการเปลี่ยนแปลงแบบจากเจ้าของงานค่อนข้างมาก ทำให้ถูกระงับการก่อสร้างเป็นส่วนใหญ่ ส่วนในโครงการที่ 18 และ 19 พบปัญหาผู้ควบคุมงานออกแบบผิดพลาดกล่าวคือ โครงการที่ 18 ผู้ควบคุมงานออกแบบต่ำกว่าความเป็นจริง (Under Design) ทำให้ต้องมีกรออกแบบเพิ่มเติมในส่วนของฐานราก โดยผู้รับเหมาต้องทำเป็น Strap Beam และเพิ่มขนาดเสาเพื่อเสริมความแข็งแรงให้กับโครงสร้าง ส่งผลให้งานล่าช้า ส่วนโครงการที่ 19 ผู้ควบคุมงานออกแบบเกินความจำเป็น (Over Design) ทำให้ต้นทุนโครงการก่อสร้างค่อนข้างสูง อีกทั้งแบบก่อสร้างมีจำนวนของคานมากเกินไปจนความจำเป็นทำให้การก่อสร้างดำเนินงานได้ค่อนข้างยาก

8) ปัญหาการบริหารแรงงาน

จากการสัมภาษณ์ผู้รับเหมาก่อสร้างไทยของ 4 โครงการ และบทความเชิงประสบการณ์ของโครงการที่ 20 (กรณีศึกษา: การทำงานบริการด้านวิศวกรรมในตะวันออกกลาง, 2547) ผู้วิจัยสามารถสรุปปัญหาการบริหารแรงงานในประเทศประเทศกาตาร์ ดังนี้ ผู้รับเหมาก่อสร้างไทยของ 4 โครงการ กล่าวสอดคล้องกับบทความเชิงประสบการณ์ของโครงการที่ 20 (กรณีศึกษา: การทำงานบริการด้านวิศวกรรมในตะวันออกกลาง, 2547) ว่า พบปัญหาในการปกครองแรงงานไทย เนื่องจากแรงงานไทยส่วนใหญ่ชอบดื่มสุรา และเล่นการพนัน จนบางครั้งเกิดการทะเลาะวิวาท ซึ่งยากต่อการควบคุมและปราบปราม ในขณะที่คนท้องถิ่นไม่ทำงานก่อสร้าง ดังนั้นแรงงานส่วนใหญ่จึงเป็นแรงงานอินเดีย และเนปาล ทำให้พบปัญหาด้านประสิทธิภาพ โดยแรงงานเนปาลมีผลผลิตการทำงานต่ำกว่าแรงงานไทยค่อนข้างมากและสื่อสารกันไม่รู้เรื่อง สำหรับปัญหาการจ้างแรงงานไทยที่พบในโครงการที่ 16 18 และ 19 เช่น การขอวีซ่าค่อนข้างยาก ค่าจ้างแรงงานค่อนข้างสูง โดยเฉพาะโครงการที่ 16 ประสบปัญหาในเรื่องนี้ค่อนข้างมาก เนื่องจากเจ้าของงานเปลี่ยนแปลงแบบค่อนข้างมากทำให้งานถูกระงับการก่อสร้าง

บ่อยครั้ง และบริษัทตกลงจ่ายค่าจ้างเป็นรายเดือนในกรณีที่สั่งให้หยุดงาน บริษัทต้องจ่ายค่าแรงให้ด้วย ดังนั้นบริษัทจึงพยายามหางานให้แรงงานทำ เช่น ขัดผิวคอนกรีตเสาะ และแรงงานอีกส่วนได้ถูกมอบหมายให้ทำงานกับบริษัทอื่นที่อยู่ใกล้เคียง โดยคิดค่าแรงเป็นรายชั่วโมง นอกจากนี้โครงการที่ 16 ประสบปัญหาแรงงานไทยประท้วงหยุดงาน เนื่องจากไม่พอใจกับค่าแรงที่ได้รับ และแรงงานทนต่อสภาพภูมิอากาศที่ค่อนข้างร้อนไม่ได้

9) ปัญหาด้านการบริหารวัสดุก่อสร้าง

จากการสัมภาษณ์ผู้รับเหมาก่อสร้างไทยของ 4 โครงการ ผู้วิจัยสามารถสรุปปัญหาด้านการบริหารวัสดุก่อสร้างในประเทศกาดาร์ได้ ดังนี้ วัสดุก่อสร้างในประเทศกาดาร์ส่วนใหญ่จะนำเข้าจากรัฐคูไบ ประเทศสหรัฐอเมริกาและเม็กซิโก และประเทศซาอุดีอาระเบีย ดังนั้นผู้รับเหมาก่อสร้างไทยของทุกโครงการจึงประสบปัญหาวัสดุก่อสร้างนำเข้าขาดแคลนค่อนข้างบ่อย เนื่องจากวัสดุมีปริมาณความต้องการใช้ (Demand) มากกว่าปริมาณที่สามารถจัดส่ง (Supply) ดังนั้นการวางแผนการใช้วัสดุก่อสร้างล่วงหน้าจึงมีความสำคัญมาก ในขณะที่ผู้รับเหมาก่อสร้างไทยของโครงการที่ 18 และ 19 ได้กล่าวว่า รายละเอียดวัสดุก่อสร้าง (Specification) ส่วนใหญ่จะยึดของประเทศใดประเทศหนึ่ง ส่งผลให้บริษัทกรณีศึกษาไม่สามารถใช้วัสดุก่อสร้างเทียบเท่าที่ผลิตในประเทศอื่นได้ เช่น การใช้วัสดุก่อสร้างยี่ห้อเดียวกัน แต่ผลิตในประเทศอื่นที่ไม่ตรงกับที่ระบุไว้ ผู้ควบคุมงานมักไม่ค่อยยอมรับ นอกจากนี้ผู้รับเหมาก่อสร้างไทยของโครงการที่ 17 กล่าวเสริมว่าการขอเครดิตในสั่งซื้อวัสดุก่อสร้างทำได้ค่อนข้างยาก เนื่องจากไม่ได้รับการไว้วางใจจากซัพพลายเออร์

10) ปัญหาที่เกิดจากผู้ว่าจ้าง และผู้ควบคุมงาน

จากการสัมภาษณ์ผู้รับเหมาก่อสร้างไทยของ 4 โครงการ ผู้วิจัยสามารถสรุปปัญหาที่เกิดจากผู้ว่าจ้าง และผู้ควบคุมงานที่พบจากการดำเนินงานก่อสร้างในประเทศกาดาร์ ดังนี้

- ปัญหาที่เกิดจากผู้ว่าจ้าง

ผู้รับเหมาก่อสร้างไทยส่วนใหญ่ของ 3 โครงการประสบกับปัญหาเจ้าของงานจ่ายเงินล่าช้า ดังนั้นผู้รับเหมาก่อสร้างไทยของโครงการที่ 18 และ 19 จึงใช้วิธีการเบิกจ่ายเงินงวดงานแบบ L/C ซึ่งสามารถช่วยแก้ปัญหาดังกล่าวได้ ส่วนปัญหาที่เกิดขึ้นเฉพาะโครงการ เช่น ผู้รับเหมาก่อสร้างไทยของโครงการที่ 16 ได้ประสบปัญหาการเปลี่ยนแปลงแบบจากเจ้าของงาน ทำให้งานส่วนใหญ่ถูกระงับการก่อสร้าง ในขณะที่ผู้รับเหมาก่อสร้างไทยของโครงการที่ 18 ได้ประสบปัญหาผู้รับเหมาหลักละทิ้งงาน เนื่องจากปัญหาการแก้ไขแบบ ทำให้บริษัทต้องโอนสัญญาการเป็นผู้รับเหมาช่วงกับผู้รับเหมาหลักรายที่สอง ซึ่งผู้รับเหมาหลักรายที่สองมีปัญหาเรื่องการเงิน จึงมีผู้รับเหมาหลักรายที่สามมาดำเนินการแทน

- ปัญหาที่เกิดจากผู้ควบคุมงาน

ปัญหาจากผู้ควบคุมงานพบว่า เป็นปัญหาที่เกิดขึ้นเฉพาะโครงการ โดยผู้รับเหมาก่อสร้างไทยของโครงการที่ 18 และ 19 ประสบกับปัญหาผู้ควบคุมงานออกแบบผิดพลาด ซึ่งส่งผลกระทบต่อเวลาและค่าใช้จ่าย ส่วนผู้รับเหมาก่อสร้างไทยของโครงการที่ 16 ประสบปัญหาผู้ควบคุมงานมีความเข้มงวดสูงในการตรวจสอบงาน และทำตามข้อกำหนดทุกอย่าง ตัวอย่างเช่น ใช้ระยะเวลาตรวจสอบแบบ 28 วันตามที่กำหนดไว้ ซึ่งแตกต่างจากการทำงานในประเทศไทยค่อนข้างมาก เพราะไม่สามารถอะลุ่มอล่วยในบางขั้นตอนได้ ในขณะที่ผู้รับเหมาก่อสร้างไทยของโครงการที่ 17 ประสบกับปัญหาผู้ควบคุมงานเรียกร้องสิ่งอำนวยความสะดวกค่อนข้างมาก เช่น รถขับเคลื่อน 4 ล้อ จำนวน 8 คัน สำนักงานที่โครงการขนาดใหญ่ ที่มีเฟอร์นิเจอร์พร้อมคนดูแล เป็นต้น ซึ่งเป็นค่าใช้จ่ายที่บริษัทไม่ได้คิดไว้ตอนประมูลงาน

11) ปัญหาที่เกิดจากผู้รับเหมาช่วง และซัพพลายเออร์

จากการสัมภาษณ์ผู้รับเหมาก่อสร้างไทยของ 4 โครงการ และบทความเชิงประสบการณ์ของโครงการที่ 20 (กรณีศึกษา: การทำงานบริการด้านวิศวกรรมในตะวันออกกลาง, 2547) ผู้วิจัยสามารถสรุปปัญหาที่เกิดจากผู้รับเหมาช่วง และซัพพลายเออร์ที่พบจากการดำเนินงานก่อสร้างในประเทศกาตาร์ ดังนี้

- ปัญหาที่เกิดจากผู้รับเหมาช่วง

จากบทความเชิงประสบการณ์ของโครงการที่ 20 (กรณีศึกษา: การทำงานบริการด้านวิศวกรรมในตะวันออกกลาง, 2547) ได้พบปัญหาจากผู้รับเหมาช่วง คือ การละทิ้งงานของผู้รับเหมาช่วง เนื่องจากไม่แน่ใจว่าจะสามารถทำงานแล้วเสร็จได้ตามสัญญา

- ปัญหาที่เกิดจากซัพพลายเออร์

ปัญหาที่เกิดจากซัพพลายเออร์พบว่าเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นเฉพาะโครงการ ดังนี้ ผู้รับเหมาก่อสร้างไทยของโครงการที่ 18 และ 19 ประสบกับปัญหาซัพพลายเออร์ค่อนข้างผูกขาด และจัดส่งวัสดุก่อสร้างล่าช้ากว่าที่กำหนด สำหรับในโครงการที่ 19 ได้ประสบปัญหาคุณภาพวัสดุก่อสร้างไม่ได้ตามมาตรฐานที่ต้องการ เช่น หินที่ซัพพลายเออร์จัดส่งมาให้มีหินขนาดใหญ่คละมากับหินขนาดเล็กจำนวนมากทำให้ปริมาณหินน้อยลง เพราะมีช่องว่างค่อนข้างมาก

5.2.5.2 ประเทศสหรัฐอเมริกาหรับเอมิเรตส์

จากตารางที่ 5.2 พบว่า โครงการก่อสร้างในประเทศสหรัฐอเมริกาหรับเอมิเรตส์ที่บริษัทรับเหมาก่อสร้างไทยเข้าไปดำเนินงานมีทั้งสิ้น 3 โครงการ คือ โครงการที่ 21 - 23 ซึ่งโครงการต่างๆ อยู่ในความรับผิดชอบของบริษัทกรณีศึกษาในตารางที่ 4.1 จำนวน 3 บริษัท และบริษัทกรณีศึกษา C8 ซึ่งได้จัดตั้งบริษัทสาขาในรัฐดูไบ ประเทศสหรัฐอเมริกาหรับเอมิเรตส์ เป็นที่เรียบร้อยแล้ว โดยร่วมทุนกับหุ้นส่วนที่เป็นบริษัทรับเหมาก่อสร้างท้องถิ่น ในช่วงเวลาที่สัมภาษณ์บริษัทประมูลงานก่อสร้างอาคารสูงได้แล้ว และอยู่ในระหว่างช่วงเตรียมการโครงการ สรุปรายละเอียดที่ได้กล่าวข้างต้น ดังนี้

- โครงการที่ 21 อยู่ในความรับผิดชอบของบริษัทกรณีศึกษา C11
- โครงการที่ 22 อยู่ในความรับผิดชอบของบริษัทกรณีศึกษา C4
- โครงการที่ 23 อยู่ในความรับผิดชอบของบริษัทกรณีศึกษา C8
- บริษัทกรณีศึกษา C8 อยู่ในระหว่างช่วงเตรียมการโครงการ

นอกจากนี้ผู้วิจัยได้มีโอกาสเยี่ยมชมโครงการก่อสร้างอาคาร Business Bay ซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของบริษัทผู้รับเหมาก่อสร้างจีน โดยเป็นผู้รับเหมาช่วงเฉพาะงานออกแบบและติดตั้ง Curtain Wall

จากนั้นผู้วิจัยได้ทำการรวบรวมประเด็นปัญหาและอุปสรรคจากการดำเนินงานก่อสร้างในสหรัฐอเมริกาหรับเอมิเรตส์ ตามขั้นตอนในรูปที่ 5.2 โดยได้เปรียบเทียบประเด็นปัญหาและอุปสรรคจากการทำงานในประเทศสหรัฐอเมริกาหรับเอมิเรตส์ในแต่ละโครงการ ซึ่งรายละเอียดแสดงในตารางที่ ค.4 ในภาคผนวก ค. และนำรายการปัญหาและอุปสรรคจากการทำงานในประเทศสหรัฐอเมริกาหรับเอมิเรตส์ มาทำการจัดกลุ่มประเด็นปัญหาอุปสรรคหลัก หรือที่ถูกกล่าวถึงเป็นส่วนใหญ่ โดยประเด็นนั้นจะต้องถูกกล่าวถึงตั้งแต่ 2 โครงการขึ้นไป ซึ่งมีสัดส่วนมากกว่า 50% ส่วนประเด็นที่ถูกกล่าวถึงน้อยกว่าข้างต้นจะจัดอยู่ในกลุ่มประเด็นปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นเฉพาะโครงการนั้นๆ ซึ่งแสดงรายละเอียดไว้ในตารางที่ 5.7 จากนั้นเขียนแผนภาพเพื่อแสดงประเด็นปัญหาและอุปสรรคจากการดำเนินงานก่อสร้างในประเทศสหรัฐอเมริกาหรับเอมิเรตส์ ดังแสดงในรูปที่ 5.7 พร้อมทั้งอธิบายแผนภาพเพื่อให้ทราบถึงลักษณะปัญหาและอุปสรรคจากการดำเนินงานก่อสร้างในประเทศสหรัฐอเมริกาหรับเอมิเรตส์

ตารางที่ 5.7 เปรียบเทียบประเด็นปัญหาและอุปสรรคจากการดำเนินงานก่อสร้างในประเทศสหรัฐอเมริกาและประเทศไทย

ประเด็นปัญหาและอุปสรรคจากการดำเนินงานก่อสร้างในประเทศสหรัฐอเมริกาของบริษัทรัมเมทาก่อสร้างไทย	ประเด็นปัญหาและอุปสรรคหลัก	ประเด็นปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นเฉพาะโครงการนั้นๆ
1. ปัญหาด้านการเมือง		
1.1 มีการเปลี่ยนแปลงนโยบายจากมติคณะรัฐมนตรีบ่อยครั้ง		✓
2. ปัญหาด้านเศรษฐกิจ และการเงิน		
2.1 ความผันผวนของราคาราคาวัสดุก่อสร้าง	✓	
2.2 ต้นทุนการดำเนินงานค่อนข้างสูง		
2.2.1 ค่าใช้จ่ายในการจดทะเบียนบริษัท	✓	
2.2.2 ค่าใช้จ่ายให้คนท้องถิ่นที่เป็นสปอนเซอร์	✓	
2.2.3 ค่าจ้างผู้ช่วยดำเนินการ (Public Relation Officer, PRO)	✓	
2.2.4 ค่าตัวเครื่องบิน	✓	
2.2.5 ค่าธรรมเนียมวีซ่า	✓	
2.2.6 ค่าเช่าที่พักค่อนข้างสูง	✓	
2.2.7 ค่าใช้จ่ายในการจัดตั้งสำนักงานโครงการค่อนข้างสูง	✓	
2.2.8 ค่าเช่ารถรับส่งพนักงาน	✓	
2.2.9 ค่าจ้างแรงงานค่อนข้างสูง	✓	
2.2.10 ค่าจ้างบุคลากรค่อนข้างสูง	✓	
2.2.11 ค่าใช้จ่ายในการติดต่อสื่อสารค่อนข้างสูง	✓	
2.2.12 ค่าครองชีพค่อนข้างสูง	✓	
2.2.13 ค่าใช้จ่ายในการขอใบอนุญาตขับขี่ของท้องถิ่น	✓	

ตารางที่ 5.7 เปรียบเทียบประเด็นปัญหาและอุปสรรคจากการดำเนินงานก่อสร้างในประเทศ
สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ (ต่อ)

ประเด็นปัญหาและอุปสรรคจากการดำเนินงาน ก่อสร้างในประเทศสหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ ของบริษัทรับเหมาก่อสร้างไทย	ประเด็นปัญหา และอุปสรรค หลัก	ประเด็นปัญหา และอุปสรรคที่ เกิดขึ้นเฉพาะ โครงการนั้นๆ
2. ปัญหาด้านเศรษฐกิจและการเงิน (ต่อ)		
2.2 ต้นทุนการดำเนินงานค่อนข้างสูง		
2.2.14 ค่าใช้จ่ายในการขอใบอนุญาตทำงาน (License)	✓	
2.3 ความยุ่งยากในการจัดหาเงินทุนหมุนเวียน	✓	
3. ปัญหาด้านวัฒนธรรม		
3.1 อุปสรรคทางด้านภาษา	✓	
3.2 ข้อจำกัดทางด้านศาสนา		
3.2.1 ห้ามถ่ายรูปผู้หญิงที่เป็นคนท้องถิ่นโดย เด็ดขาด	✓	
3.3 อุปสรรคทางด้านวัฒนธรรมการทำงาน		
3.3.1 ทัศนคติในการบริหารงานของหุ้นส่วนมี ความขัดแย้งกัน		✓
4. ปัญหาด้านสภาพภูมิประเทศ สภาพภูมิอากาศ และภัยธรรมชาติ		
4.1 สภาพภูมิประเทศส่วนใหญ่เป็นทะเลทราย และ แห้งแล้งมาก	✓	
4.2 ปัญหาดินบริเวณพื้นที่ถมทะเลไม่มีความเสถียรภาพ		✓
4.3 สภาพภูมิอากาศค่อนข้างร้อน	✓	
4.4 มีฝุ่นทรายปะปนในอากาศค่อนข้างมาก	✓	
4.5 มีลมพัดแรง และมีพายุทราย	✓	

ตารางที่ 5.7 เปรียบเทียบประเด็นปัญหาและอุปสรรคจากการดำเนินงานก่อสร้างในประเทศสหรัฐอเมริกาสำหรับเอมิเรตส์ (ต่อ)

ประเด็นปัญหาและอุปสรรคจากการดำเนินงาน ก่อสร้างในประเทศสหรัฐอเมริกาสำหรับเอมิเรตส์ ของบริษัทรับเหมาก่อสร้างไทย	ประเด็นปัญหา และอุปสรรค หลัก	ประเด็นปัญหา และอุปสรรคที่ เกิดขึ้นเฉพาะ โครงการนั้นๆ
5. ปัญหาด้านกฎหมาย และข้อบังคับ		
5.1 ข้อบังคับในการจดทะเบียนธุรกิจในรูปแบบนิติบุคคล		
5.1.1 ใช้ระยะเวลาการจดทะเบียนบริษัท ค่อนข้างนาน	✓	
5.1.2 ต้องมีคนท้องถิ่นเป็นสปอนเซอร์ และ ถือหุ้นไม่ต่ำกว่าร้อยละ 51	✓	
5.1.3 มีการแบ่งระดับชั้นของบริษัทผู้รับเหมา	✓	
5.2 มีการเปลี่ยนแปลงกฎหมาย และข้อบังคับบ่อยครั้ง	✓	
5.3 อุปสรรคทางด้านกฎหมายภาษี		
5.3.1 ภาษีนำเข้า/ส่งออก	✓	
5.3.2 ภาษีเงินได้นิติบุคคล	✓	
5.4 อุปสรรคทางด้านกฎหมายแรงงาน		
5.4.1 อัตราค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำ	✓	
5.4.2 กฎหมายแรงงานต่างด้าว	✓	
5.4.3 ชั่วโมงทำงาน	✓	
5.4.4 วันหยุด	✓	
5.5 อุปสรรคทางด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับ การดำเนินชีวิตประจำวัน		
5.5.1 ทุกอาชีพต้องมีใบอนุญาตทำงานของที่นี่	✓	
5.5.2 ต้องสอบใบอนุญาตขับขี่ของท้องถิ่นนั้นๆ	✓	

ตารางที่ 5.7 เปรียบเทียบประเด็นปัญหาและอุปสรรคจากการดำเนินงานก่อสร้างในประเทศสหรัฐอเมริกาหรับเอมิเรตส์ (ต่อ)

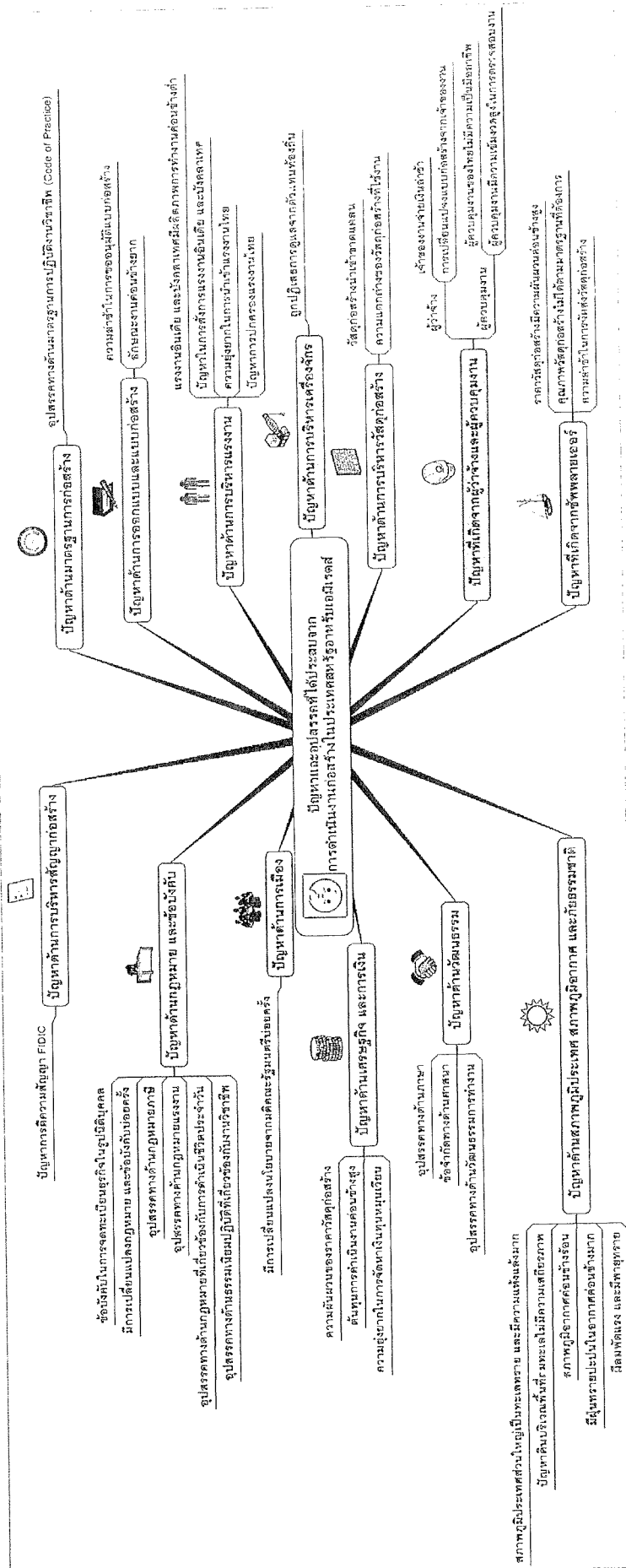
ประเด็นปัญหาและอุปสรรคจากการดำเนินงาน ก่อสร้างในประเทศสหรัฐอเมริกาหรับเอมิเรตส์ ของบริษัทรับเหมาก่อสร้างไทย	ประเด็นปัญหา และอุปสรรค หลัก	ประเด็นปัญหา และอุปสรรคที่ เกิดขึ้นเฉพาะ โครงการนั้นๆ
5. ปัญหาด้านกฎหมาย และข้อบังคับ (ต่อ)		
5.5 อุปสรรคทางด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับ การดำเนินชีวิตประจำวัน		
5.5.3 หากออกนอกประเทศเกิน 6 เดือน ใบอนุญาตพำนักอาศัยจะถูกลบเลิก	✓	
5.5.4 ต้องว่าจ้างผู้ช่วยดำเนินการ (Public Relation Officer, PRO) เพื่อช่วยติดต่อกับ ราชการ ซึ่งต้องเป็นคนท้องถิ่นเท่านั้น	✓	
5.5.5 ห้ามดื่มเหล้าในบริเวณที่ไม่ได้รับอนุญาต	✓	
5.5.6 กฎหมายในแต่ละรัฐไม่เหมือนกัน	✓	
5.6 อุปสรรคทางด้านธรรมเนียมปฏิบัติที่เกี่ยวข้อง กับงานวิชาชีพ		
5.6.1 ต้องแจ้งเจ้าหน้าที่ภาครัฐมาตรวจสอบ งานทุกครั้งก่อนที่จะเทคอนกรีตในแนวราบ	✓	
5.6.2 ต้องเขียนรายละเอียดวิธีการทำงานก่อน เริ่มงาน	✓	
5.6.3 งานติดตั้งนั่งร้านต้องใช้คนที่มีใบอนุญาต ของท้องถิ่นเท่านั้น	✓	
5.6.4 การทำงานได้ทะเลจะต้องมีใบอนุญาต การทำงานได้ทะเล		✓
5.6.5 เครื่องมือและอุปกรณ์ที่ใช้ในการทำงาน ต้องผ่านการรับรองจากหน่วยงานอื่นที่มี ใบอนุญาตก่อน		✓
5.6.6 ต้องขออนุมัติแบบก่อสร้างกับหน่วยงาน ราชการ (NOC)	✓	

ตารางที่ 5.7 เปรียบเทียบประเด็นปัญหาและอุปสรรคจากการดำเนินงานก่อสร้างในประเทศสหรัฐอเมริกาและเม็กซิโก (ต่อ)

ประเด็นปัญหาและอุปสรรคจากการดำเนินงานก่อสร้างในประเทศสหรัฐอเมริกาและเม็กซิโกของบริษัทร่วมทุนก่อสร้างไทย	ประเด็นปัญหาและอุปสรรคหลัก	ประเด็นปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นเฉพาะโครงการนั้นๆ
6. ปัญหาด้านการบริหารสัญญาก่อสร้าง		
6.1 ปัญหาการตีความสัญญา FIDIC	✓	
7. ปัญหาด้านมาตรฐานการก่อสร้าง		
7.1 อุปสรรคทางด้านมาตรฐานการปฏิบัติงานวิชาชีพ (Code of Practice)		
7.2.1 ใช้มาตรฐานอังกฤษ	✓	
7.2.2 ต้องพิมพ์แบบก่อสร้างบนกระดาษขนาด A0 เท่านั้น	✓	
7.2.3 ต้องทำระบบควบคุมเอกสาร	✓	
8. ปัญหาด้านการออกแบบและแบบก่อสร้าง		
8.1 ลักษณะงานค่อนข้างยาก		✓
9. ปัญหาด้านการบริหารแรงงาน		
9.1 แรงงานอินเดีย และบังคลาเทศมีผลิตภาพการทำงานค่อนข้างต่ำ	✓	
9.2 ปัญหาในการสั่งการแรงงานอินเดีย และบังคลาเทศ	✓	
9.3 ความยุ่งยากในการนำเข้าแรงงานไทย	✓	
9.4 ปัญหาการปกครองแรงงานไทย	✓	
10. ปัญหาด้านการบริหารเครื่องจักร		
10.1 ถูกปฏิเสธการดูแลจากตัวแทนท้องถิ่น		✓
11. ปัญหาด้านการบริหารวัสดุก่อสร้าง		
11.1 วัสดุก่อสร้างนำเข้าขาดแคลน	✓	
11.2 ความแตกต่างของวัสดุก่อสร้างที่ใช้งาน	✓	

ตารางที่ 5.7 เปรียบเทียบประเด็นปัญหาและอุปสรรคจากการดำเนินงานก่อสร้างในประเทศสหรัฐอเมริกาและสหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ (ต่อ)

ประเด็นปัญหาและอุปสรรคจากการดำเนินงานก่อสร้างในประเทศสหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ของบริษัทรับเหมาก่อสร้างไทย	ประเด็นปัญหาและอุปสรรคหลัก	ประเด็นปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นเฉพาะโครงการนั้นๆ
12. ปัญหาที่เกิดจากผู้ว่าจ้างและตัวแทนผู้ว่าจ้าง		
12.1 ปัญหาที่เกิดจากผู้ว่าจ้าง		
12.1.1 เจ้าของงานจ่ายเงินล่าช้า		✓
12.1.2 การเปลี่ยนแปลงแบบก่อสร้างจากเจ้าของงาน		✓
12.2 ปัญหาที่เกิดจากผู้ควบคุมงาน		
12.2.1 ผู้ควบคุมงานของไทยไม่มีความเป็นมืออาชีพ		✓
12.2.2 ผู้ควบคุมงานมีความเข้มงวดสูงในการตรวจสอบงาน	✓	
13. ปัญหาที่เกิดจากซัพพลายเออร์		
13.1 ราคาวัสดุก่อสร้างมีความผันผวนค่อนข้างสูง	✓	
13.2 คุณภาพวัสดุก่อสร้างไม่ได้ตามมาตรฐานที่ต้องการ	✓	
13.3 ความล่าช้าในการจัดส่งวัสดุก่อสร้าง	✓	

รูปที่ 5.7 สรุปประเด็นปัญหาและอุปสรรคจากการดำเนินงานก่อสร้างในประเทศไทย

จากตารางที่ 5.7 และรูปที่ 5.7 พบว่า ประเด็นปัญหาและอุปสรรคหลักที่กล่าวถึงเป็นส่วนใหญ่ และประเด็นปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นเฉพาะโครงการนั้นๆ ของการดำเนินงานก่อสร้างในประเทศสหรัฐอเมริกาสำหรับเอมิเรตส์ สามารถสรุปเป็น 13 ปัญหา ดังนี้

1) ปัญหาด้านการเมือง

จากการสัมภาษณ์ผู้รับเหมาก่อสร้างไทยที่รับผิดชอบโครงการก่อสร้างในประเทศสหรัฐอเมริกาสำหรับเอมิเรตส์ ผู้วิจัยสรุปปัญหาทางการเมืองของประเทศสหรัฐอเมริกาสำหรับเอมิเรตส์ ดังนี้ ผู้รับเหมาก่อสร้างของโครงการที่ 21 และ 22 กล่าวสอดคล้องกันว่า มติคณะรัฐมนตรีมีการเปลี่ยนแปลงนโยบายบ่อยครั้ง เช่น การเปลี่ยนแปลงกฎการใช้พื้นที่ การเปลี่ยนแปลงข้อกำหนดในการนำเข้าเครื่องจักร เป็นต้น

2) ปัญหาด้านเศรษฐกิจ และการเงิน

จากการสัมภาษณ์ผู้รับเหมาก่อสร้างไทยที่รับผิดชอบโครงการก่อสร้างในประเทศสหรัฐอเมริกาสำหรับเอมิเรตส์ ผู้วิจัยสามารถสรุปปัญหาด้านเศรษฐกิจ และการเมืองที่พบจากการดำเนินงานก่อสร้างในประเทศสหรัฐอเมริกาสำหรับเอมิเรตส์ ดังนี้

- ความผันผวนของราคารั้วสดก่อสร้าง

ผู้รับเหมาก่อสร้างไทยของทั้ง 3 โครงการกล่าวว่า ประเทศสหรัฐอเมริกาสำหรับเอมิเรตส์ ไม่มีวัสดุก่อสร้างที่ผลิตจากโรงงานอุตสาหกรรม ดังนั้นผู้รับเหมาจำเป็นต้องนำเข้าวัสดุเกือบทั้งหมด ทำให้ราคารั้วสดก่อสร้างผันผวน โดยราคารั้วสดก่อสร้างขึ้นอยู่กับปริมาณความต้องการ (Demand) ของตลาด ถ้าในช่วงที่วัสดุก่อสร้างขาดแคลน ราคาจะปรับตัวสูงขึ้นมาก ซึ่งผู้รับเหมาก่อสร้างของโครงการที่ 22 และ 23 มีวิธีการแก้ไขโดยการซื้อวัสดุก่อสร้างล่วงหน้า

- ต้นทุนการดำเนินงานค่อนข้างสูง

ผู้รับเหมาก่อสร้างไทยของทุกโครงการกล่าวสอดคล้องว่าการดำเนินงานก่อสร้างในประเทศสหรัฐอเมริกาสำหรับเอมิเรตส์นั้น มีต้นทุนการดำเนินงานค่อนข้างสูง เนื่องจากมีค่าใช้จ่ายต่างๆ ดังนี้

- ค่าใช้จ่ายในการจดทะเบียนบริษัท
- ค่าใช้จ่ายให้คนท้องถิ่นที่เป็นสปอนเซอร์
- ค่าจ้างผู้ช่วยดำเนินการ (Public Relation Officer, PRO)
- ค่าธรรมเนียมวีซ่า
- ค่าตัวเครื่องบิน
- ค่าเช่าที่พักค่อนข้างสูง (ประมาณเดือนละ 200,000 บาท)
- ค่าใช้จ่ายในการจัดตั้งสำนักงานโครงการค่อนข้างสูง
- ค่าเช่ารถรับส่งพนักงาน

- ค่าเช่าเครื่องจักรค่อนข้างสูง
- ค่าจ้างบุคลากรค่อนข้างสูง
- ค่าจ้างแรงงานค่อนข้างสูง
- ค่าใช้จ่ายในการติดต่อสื่อสารค่อนข้างสูง
- ค่าครองชีพค่อนข้างสูง
- ค่าใช้จ่ายในการอนุญาตขับขี่ของท้องถิ่นนั้นๆ
- ค่าใช้จ่ายในการขอใบอนุญาตทำงาน (License)

- ความยุ่งยากในการจัดหาเงินทุนหมุนเวียน

ผู้รับเหมาก่อสร้างไทยของโครงการที่ 23 กล่าวว่า บริษัทไม่สามารถกู้เงินจากธนาคารท้องถิ่นได้ เนื่องจากไม่มีความน่าเชื่อถือเพียงพอ อีกทั้งบริษัทไม่สามารถนำโครงการก่อสร้างไปค้ำประกันเพื่อขอเงินกู้ได้ เนื่องจากเจ้าของงานมีสิทธิ์ยกเลิกสัญญาได้ตลอดเวลา และหุ้นส่วนท้องถิ่นไม่ให้ยืมชื่อไปใช้ทำธุรกรรมทางการเงิน ดังนั้นผู้รับเหมาก่อสร้างของโครงการที่ 23 จึงเลือกใช้แหล่งเงินกู้จากต่างประเทศ เนื่องจากธนาคารภายในประเทศไทย รวมทั้งธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทยไม่อนุมัติสินเชื่อ เพราะขาดความเชื่อมั่นต่อโครงการก่อสร้างในตะวันออกกลาง และทุนจดทะเบียนบริษัทที่ประเทศสหรัฐอเมริกาหรับเอมิเรตส์ค่อนข้างต่ำ เมื่อเทียบกับมูลค่าโครงการที่บริษัทรับ เช่น ทุนจดทะเบียน 10 ล้านบาท แต่รับงานมูลค่า 10,000 ล้านบาท เป็นต้น แต่สำหรับโครงการที่ 22 ผู้รับเหมาก่อสร้างไทยสามารถกู้เงินจากธนาคารในประเทศไทยได้บ้าง เช่น ธนาคารไทยพาณิชย์ ซึ่งเป็นจำนวนเงินไม่มากนัก

3) ปัญหาด้านวัฒนธรรม

จากการสัมภาษณ์ผู้รับเหมาก่อสร้างไทยที่รับผิดชอบโครงการก่อสร้างในประเทศสหรัฐอเมริกาหรับเอมิเรตส์ ผู้วิจัยสามารถสรุปปัญหาด้านวัฒนธรรมที่พบจากการดำเนินงานก่อสร้างในประเทศสหรัฐอเมริกาหรับเอมิเรตส์ ดังนี้

- อุปสรรคทางด้านภาษา

ผู้รับเหมาก่อสร้างไทยของทุกโครงการกล่าวสอดคล้องกันว่า อุปสรรคทางด้านภาษาเป็นปัญหาหลักที่ผู้รับเหมาก่อสร้างไทยเสียเปรียบ บริษัทจึงจ้างชาวยุโรปมาช่วยประสานงาน เขียนเอกสาร และตีความข้อสัญญา

- ข้อจำกัดทางด้านศาสนา

ผู้รับเหมาก่อสร้างไทยของทุกโครงการกล่าวสอดคล้องกันว่า ศาสนาอิสลามมีข้อห้ามต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตประจำวัน เช่น ห้ามถ่ายรูปผู้หญิงที่เป็นคนท้องถิ่นโดยเด็ดขาด

- อุปสรรคทางด้านวัฒนธรรมการทำงาน

การทำงานร่วมกับคนท้องถิ่นในประเทศสหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ พบปัญหาในโครงการที่ 20 สาเหตุเนื่องจากทัศนคติในการบริหารงานของหุ้นส่วนไม่ลงรอยกัน เพราะมีลักษณะการทำงานที่แตกต่างกัน ทำให้ต้องแย่งงานกันทำ

4) ปัญหาด้านสภาพภูมิประเทศ สภาพภูมิอากาศ และภัยธรรมชาติ

จากการสัมภาษณ์ผู้รับเหมาก่อสร้างไทยที่รับผิดชอบโครงการก่อสร้างในประเทศสหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ประกอบกับสังเกตการณ์จากโครงการก่อสร้างทั้ง 3 โครงการ ผู้วิจัยสามารถสรุปปัญหาด้านสภาพภูมิประเทศ สภาพภูมิอากาศ และภัยธรรมชาติที่พบจากการดำเนินงานก่อสร้างในประเทศสหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ ดังนี้ ผู้รับเหมาก่อสร้างไทยของทุกโครงการกล่าวสอดคล้องกันว่า ลักษณะภูมิประเทศของประเทศสหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ส่วนใหญ่เป็นทะเลทราย มีความแห้งแล้งมาก เนื่องจากฝนตกปีละไม่เกิน 7 วัน และในช่วงเดือนกรกฎาคม - กันยายน เป็นช่วงฤดูร้อนที่มีอุณหภูมิสูงสุดถึง 50 องศาเซลเซียส นอกจากนี้ ทิศนวิสัยไม่ดีเนื่องจากมีฝุ่นทรายปะปนในอากาศเยอะมาก และเข้าไปในจมูกโดยไม่รู้ตัว ต้องดื่มน้ำมากๆ ส่วนภัยธรรมชาติที่อาจเกิดขึ้น ได้แก่ มีลมพัดแรง และมีพายุทราย สำหรับในโครงการที่ 22 เป็นโครงการที่สร้างบนพื้นที่ที่เกิดจากการถมทะเล พบปัญหาดินไม่มีเสถียรภาพ เนื่องจากไม่ได้ทำการปรับปรุงสภาพดิน (Grond Improvement) อย่างเพียงพอ ทำให้เสาเข็มเลื่อนออกด้านข้าง นอกจากนี้ผู้รับเหมาของโครงการที่ 23 กล่าวเสริมว่า การทำชั้นใต้ดินสำหรับโครงการที่ติดชายฝั่งทะเลต้องทำระบบป้องกันน้ำให้ดี เพื่อไม่ให้น้ำซึมเข้ามายังพื้นที่ก่อสร้าง เนื่องจากมีหลายโครงการในประเทศสหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ ที่มีความเสียหายเนื่องจากปัญหาน้ำซึมเข้ามายังพื้นที่ก่อสร้าง

5) ปัญหาด้านกฎหมาย และข้อบังคับ

จากการสัมภาษณ์ผู้รับเหมาก่อสร้างไทยที่รับผิดชอบโครงการก่อสร้างในประเทศสหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ ผู้วิจัยสามารถสรุปปัญหาด้านกฎหมาย และข้อบังคับที่พบจากการดำเนินงานก่อสร้างในประเทศสหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ ดังนี้

- อุปสรรคทางด้านกฎหมายภาษี

จากการสัมภาษณ์ผู้รับเหมาก่อสร้างไทยของทุกโครงการกล่าวว่า การเข้าไปทำงานในประเทศสหรัฐอาหรับเอมิเรตส์นั้น บริษัทไม่ต้องเสียภาษีเงินได้บุคคล ส่วนภาษีอื่นๆ เช่น ภาษีเงินได้นิติบุคคล ภาษีนำเข้า จะเรียกเก็บในอัตราไม่สูงมากนัก แต่บริษัทต้องเสียค่าใช้จ่ายอื่นๆ ที่ค่อนข้างสูงแทน เช่น ค่าเช่า ค่าแรง ค่าสปอนเซอร์ให้คนท้องถิ่น ค่าขอใบอนุญาตในการทำงาน ซึ่งได้กล่าวแนะนำบริษัทที่จะเข้าไปทำงานในประเทศสหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ว่า ต้องศึกษาให้เข้าใจอย่างละเอียด และนำมาคิดเป็นต้นทุนการก่อสร้างก่อนที่จะประมูลงาน

- อุปสรรคทางด้านกฎหมายแรงงาน

จากการสัมภาษณ์ผู้รับเหมาก่อสร้างไทยของทุกโครงการได้กล่าวว่า กฎหมายแรงงานของประเทศสหรัฐอเมริกาสำหรับเอมิเรตส์ที่ควรทราบ มีดังนี้ อัตราค่าแรงขั้นต่ำ กำหนดชั่วโมงการทำงานวันละ 8 ชั่วโมง และในช่วงเดือนกรกฎาคมถึงกันยายน ตั้งแต่เวลา 12:00-15:00 น. ห้ามทำงานบริเวณนอกอาคาร เพราะอากาศร้อนจัด โดยมีอุณหภูมิประมาณ 50 องศาเซลเซียส วันหยุดประจำสัปดาห์ คือ วันศุกร์ และวันหยุดประจำปีมีระยะเวลา 1 เดือน อีกทั้งห้ามผู้หญิงทำงานก่อสร้างอย่างเด็ดขาด สำหรับการนำเข้าแรงงานไทยเพื่อเข้ามาทำงานก่อสร้างในประเทศสหรัฐอเมริกาสำหรับเอมิเรตส์นั้น พบว่า สามารถนำเข้าแรงงานไทยได้ตามจำนวนโควตาที่กำหนดไว้ และการเข้ามาทำงานนี้ต้องมีใบอนุญาตทำงานต่างด้าว โดยต้องขอวีซ่าทำงานก่อน และภายใน 21 วันต้องตรวจโรคโดยละเอียดอีกครั้งเพื่อเปลี่ยนเป็นใบอนุญาตพำนักอาศัย (Resident Permit) หรือใบต่างด้าว หากปล่อยให้วีซ่าหมดอายุอาจถูกปรับถึงวันละ 5,000 บาท

- ข้อบังคับในการจดทะเบียนธุรกิจในรูปแบบนิติบุคคล

จากการสัมภาษณ์ผู้รับเหมาก่อสร้างไทยของทุกโครงการได้กล่าวว่า การเข้าไปทำงานในประเทศสหรัฐอเมริกาสำหรับเอมิเรตส์นั้น บริษัทกรณีศึกษาต้องจดทะเบียนธุรกิจในรูปแบบนิติบุคคล ก่อน ซึ่งใช้ระยะเวลาการจดทะเบียนค่อนข้างนาน โดยกฎหมายบังคับสัดส่วนของการถือหุ้นของหุ้นส่วนท้องถิ่นไม่น้อยกว่าร้อยละ 51 แต่ในความเป็นจริงพบว่า หุ้นส่วนท้องถิ่นไม่ได้ร่วมลงทุน แต่เป็นลักษณะของการถือหุ้นแทนมากกว่า ซึ่งเรียกว่า “สปอนเซอร์” โดยการขออนุญาตต้องทำผ่านสปอนเซอร์ ซึ่งมีการเรียกค่าตอบแทนในการทำธุรกิจแตกต่างกันแล้วแต่กรณี ในส่วนของการคัดเลือกสปอนเซอร์นั้น ผู้รับเหมาก่อสร้างของทุกโครงการได้กล่าวเสริมว่ามีส่วนสำคัญมาก เพราะหากได้สปอนเซอร์ที่ดี สปอนเซอร์จะช่วยเหลือในทุกๆ เรื่อง แต่ในกรณีได้สปอนเซอร์ที่ไม่ดี สปอนเซอร์จะลงนามอย่างเดียว ไม่ได้ให้ช่วยเหลืออะไรเลย นอกจากนี้ประเทศสหรัฐอเมริกาสำหรับเอมิเรตส์ยังได้มีการแบ่งระดับความสามารถของบริษัทผู้รับเหมาก่อสร้างเป็นกลุ่ม ได้แก่ G+1 (2 ชั้น) G+12 และ Unlimited ซึ่งบริษัทผู้รับเหมาก่อสร้างสามารถเลื่อนระดับได้ หากมีเครื่องจักรแรงงาน วัสดุ และผ่านเกณฑ์คุณสมบัติตามที่กำหนดไว้

- อุปสรรคทางด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตประจำวัน

จากการสัมภาษณ์ผู้รับเหมาก่อสร้างไทยของทุกโครงการได้กล่าวว่า การเข้าไปทำงานในประเทศสหรัฐอเมริกาสำหรับเอมิเรตส์นั้น บริษัทจำเป็นต้องทราบกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตประจำวัน เช่น การทำงานทุกประเภทต้องมีใบอนุญาต หากออกนอกประเทศเกิน 6 เดือน ใบอนุญาตพำนักอาศัยจะถูกยกเลิก บริษัทต้องจ้างคนท้องถิ่นอย่างน้อยบริษัทละ 1 คน ในตำแหน่งผู้ช่วยดำเนินการ (Public Relation Officer, PRO) เพื่อติดต่อกับทางราชการ กฎหมายของแต่ละรัฐไม่เหมือนกัน เช่น ถ้าเป็นผู้พำนักอาศัยอยู่ที่รัฐดูไบ และจำเป็นต้องไปอยู่อีกรัฐหนึ่ง ต้องทำเรื่องขอ

ย้าย ซึ่งมีค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้น รถยนต์ประเภท รถตู้ หรือรถโดยสารที่มีทะเบียนของรัฐดูไบ ถ้าวิ่งไป รัฐอัมมานต้องเสียค่าใช้จ่ายเพิ่ม บางรัฐไม่ได้เข้มงวดเรื่องเดิมเหล้า เช่น ในรัฐอัมมานสามารถดื่มเหล้าได้ ซึ่งทุกรายละเอียดของกฎหมายที่นี้คือค่าใช้จ่าย เนื่องจากเป็นรายได้ของรัฐ เพราะรัฐไม่เรียกเก็บภาษี ดังนั้นบริษัทที่จะเข้าไปทำงานในประเทศสหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ต้องศึกษากฎหมายให้เข้าใจอย่างละเอียด และนำมาคิดเป็นต้นทุนการก่อสร้างก่อนที่จะประมูลงาน

- มีการเปลี่ยนแปลงกฎหมาย และข้อบังคับบ่อยครั้ง

จากการสัมภาษณ์ผู้รับเหมาก่อสร้างไทยของทุกโครงการได้กล่าวว่า กฎหมาย และข้อบังคับของประเทศสหรัฐอาหรับเอมิเรตส์นั้น มีการเปลี่ยนแปลงบ่อยครั้ง ดังนั้นบริษัทต้องติดตามการเปลี่ยนแปลงจากประกาศในหนังสือพิมพ์ วิทยุ ซึ่งจะมีประกาศออกมาเป็นระยะ หรือผู้ช่วยดำเนินการจะแจ้งให้ทราบอีกทางหนึ่งด้วย

- อุปสรรคทางด้านธรรมเนียมปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับงานวิชาชีพ

จากการสัมภาษณ์ผู้รับเหมาก่อสร้างไทยของทุกโครงการพบว่า ส่วนใหญ่ประสบกับปัญหาความแตกต่างด้านธรรมเนียมปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับงานวิชาชีพ ดังนี้ ผู้รับเหมาก่อสร้างไทยของโครงการที่ 21 และ 23 กล่าวว่า งานออกแบบต้องเป็นคนที่มีใบอนุญาตของท้องถิ่นลงนามรับรอง ส่วนผู้รับเหมาก่อสร้างไทยของโครงการที่ 22 กล่าวเสริมว่าการทำงานได้ทะเลต้องมี Marine License บริษัทไม่สามารถยื่นขอใบอนุญาตแบบก่อสร้างกับหน่วยงานราชการได้โดยตรง จะต้องผ่านผู้ควบคุมงาน หรือผู้ช่วยดำเนินการ เครื่องมือและอุปกรณ์ที่ใช้ในการทำงานต้องผ่านการรับรองจากหน่วยงานที่มีใบอนุญาตก่อน ต้องได้รับแบบอนุญาต NOC ก่อนจึงก่อสร้างได้ และงานติดตั้งนั่งร้านต้องใช้คนที่มีใบอนุญาตเท่านั้น ในขณะที่ผู้รับเหมาก่อสร้างไทยของโครงการที่ 21 และ 22 กล่าวสอดคล้องกันว่า บริษัทต้องแจ้งเจ้าหน้าที่ภาครัฐให้มาตรวจสอบงานทุกครั้งก่อนที่จะเทคอนกรีตในแนวราบ ในขณะที่ผู้รับเหมาก่อสร้างไทยของโครงการที่ 23 กล่าวแตกต่างกันออกไป คือ แจ้งให้ผู้ควบคุมงานตรวจสอบเท่านั้น ไม่ต้องแจ้งให้เจ้าหน้าที่ภาครัฐมาตรวจสอบเพิ่มเติม และผู้รับเหมาก่อสร้างไทยของทุกโครงการกล่าวสอดคล้องกันว่า บริษัทต้องเขียนรายละเอียดวิธีการทำงานในทุกกระบวนการ

6) ปัญหาด้านการบริหารสัญญาก่อสร้าง

จากการสัมภาษณ์ผู้รับเหมาก่อสร้างไทยของทุกโครงการ ผู้วิจัยสามารถสรุปปัญหาด้านการบริหารสัญญาก่อสร้างที่พบจากการดำเนินงานก่อสร้างในประเทศสหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ ดังนี้ ผู้รับเหมาก่อสร้างไทยและผู้ควบคุมงานก่อสร้างไทยส่วนใหญ่ขาดความรู้ความเชี่ยวชาญในด้านสัญญา FIDIC เช่น ในโครงการที่ 22 ผู้ควบคุมงานก่อสร้างไทยไม่ได้กำหนดขอบเขตระยะเวลาการอนุมัติที่ชัดเจน บริษัทจึงไม่รู้ว่าจะงานจะสิ้นสุดเมื่อไหร่ ทำให้บริษัทต้องเรียกร้องค่าชดเชยเรื่องขยายระยะเวลาสัญญาโครงการ และเรียกร้องค่าใช้จ่ายในการเตรียมการที่

เกิดขึ้น ในขณะเดียวกันผู้รับเหมาก่อสร้างไทยของทุกโครงการไม่มีความคุ้นเคยกับสัญญา FIDIC เท่าที่ควร อีกทั้งมีอุปสรรคเรื่องภาษา ทำให้การตีความข้อสัญญาอาจเกิดความผิดพลาดขึ้นได้ ดังนั้นบริษัทจึงจ้างชาวต่างชาติที่มีความเชี่ยวชาญเรื่องสัญญา FIDIC มาเป็นที่ปรึกษา

7) ปัญหาด้านมาตรฐานการก่อสร้าง

จากการสัมภาษณ์ผู้รับเหมาก่อสร้างไทยของทุกโครงการ ผู้วิจัยสามารถสรุปปัญหาด้านมาตรฐานการก่อสร้างในประเทศสหรัฐอเมริกาหรับเอมิเรตส์ ดังนี้ มีมาตรฐานการปฏิบัติงานวิชาชีพ (Code of Practice) แตกต่างกันไป เช่น ใช้มาตรฐานการออกแบบและวัสดุ ก่อสร้างระบบอังกฤษ (British Standard) แบบก่อสร้างต้องพิมพ์บนกระดาษขนาด A0 เท่านั้น ต้องทำระบบควบคุมเอกสาร และต้องใช้โปรแกรม Primavera สำหรับวางแผนงาน

8) ปัญหาด้านการออกแบบ และแบบก่อสร้าง

จากการสัมภาษณ์ผู้รับเหมาก่อสร้างไทยของทุกโครงการ ผู้วิจัยสามารถสรุปปัญหาด้านการออกแบบ และแบบก่อสร้างที่พบจากการดำเนินงานก่อสร้างในประเทศสหรัฐอเมริกาหรับเอมิเรตส์ ดังนี้ ผู้รับเหมาก่อสร้างไทยของโครงการที่ 21 และ 22 กล่าวว่า ได้ประสบกับปัญหาความล่าช้าในการขออนุมัติแบบก่อสร้าง เช่น ต้องมีการขออนุมัติแบบ NOC ก่อน จึงจะสามารถทำแบบสำหรับก่อสร้างได้ ซึ่งระยะเวลาที่ใช้ในการอนุมัติแบบ NOC ค่อนข้างนาน สำหรับแบบระบบป้องกันและเตือนอัคคีภัย และแบบระบบไฟฟ้า ต้องขออนุมัติกับหน่วยงานราชการอีกครั้งหนึ่ง ในขณะที่ผู้รับเหมาก่อสร้างไทยของโครงการที่ 23 กล่าวเสริมว่า ลักษณะงานที่ทำค่อนข้างยาก เช่น มีการทำ Wall Core จำนวน 7 ช่อง

9) ปัญหาด้านการบริหารแรงงาน

จากการสัมภาษณ์ผู้รับเหมาก่อสร้างไทยของทุกโครงการ ผู้วิจัยสามารถสรุปปัญหาด้านการบริหารแรงงานในประเทศสหรัฐอเมริการับเอมิเรตส์ ดังนี้ แรงงานส่วนใหญ่เป็นแรงงานอินเดีย และบังคลาเทศ ซึ่งปัญหาของการจ้างแรงงานอินเดีย และบังคลาเทศ ได้แก่ มีทักษะการทำงานค่อนข้างต่ำ สื่อสารไม่รู้เรื่อง มีผลผลิตต่ำกว่าแรงงานไทยค่อนข้างมาก สำหรับปัญหาการจ้างแรงงานไทยนั้นพบปัญหา ได้แก่ ความยุ่งยากในการนำเข้าแรงงานไทย เนื่องจากขอวีซ่าได้ค่อนข้างยาก มีการกำหนดโควตานำเข้าแรงงานไทย อีกทั้งกระทรวงแรงงานในประเทศไทยมีระเบียบกฎเกณฑ์ค่อนข้างมาก บริษัทจึงไม่สามารถส่งแรงงานเข้ามาทำงานได้ ทำให้ต้องใช้บริการผ่านบริษัทจัดหาแรงงาน และปัญหาการปกครองแรงงานไทยในเรื่องเหล่านี้ การพำนัง และการทะเลาะวิวาท

10) ปัญหาด้านการบริหารเครื่องจักร

ผู้รับเหมาก่อสร้างของโครงการที่ 22 เพียงโครงการเดียวที่ประสบปัญหาถูกปฏิเสธการซ่อมจากตัวแทนท้องถิ่น เนื่องจากซื้อเครื่องจักรจากต่างประเทศเข้ามาใช้งาน ซึ่ง

ผู้รับเหมาก่อสร้างไทยได้เสนอแนะว่า ก่อนนำเครื่องจักรไปใช้ในต่างประเทศจะต้องทำข้อตกลงกับ ซัพพลายเออร์ในเรื่องการซ่อมบำรุงให้ชัดเจน

11) ปัญหาด้านการบริหารวัสดุก่อสร้าง

จากการสัมภาษณ์ผู้รับเหมาก่อสร้างไทยของทุกโครงการ ผู้วิจัยสามารถสรุป ปัญหาด้านการบริหารวัสดุก่อสร้างในประเทศสหรัฐอเมริกาสำหรับเอมิเรตส์ ดังนี้ ผู้รับเหมาก่อสร้างไทยของทุกโครงการกล่าวว่า วัสดุก่อสร้างที่ผลิตจากโรงงานส่วนใหญ่จะนำเข้าจากต่างประเทศ ดังนั้น จะพบปัญหาวัสดุก่อสร้างนำเข้าขาดแคลนในช่วงที่มีความต้องการวัสดุก่อสร้างประเภทนั้นสูงกว่า ความสามารถในการจัดส่ง ซึ่งผู้รับเหมาก่อสร้างไทยของโครงการที่ 22 กล่าวเสริมว่า บริษัทมีอำนาจในการต่อรองค่อนข้างน้อย ทำให้ในช่วงที่วัสดุก่อสร้างนำเข้าขาดแคลนนั้น บริษัทได้รับวัสดุ ก่อสร้างดังกล่าวเป็นรายสุดท้าย และมีราคาสูงกว่าผู้รับเหมาก่อสร้างรายใหญ่ทั้ง 5 รายใน ประเทศสหรัฐอเมริกาสำหรับเอมิเรตส์ นอกจากนี้ผู้รับเหมาก่อสร้างไทยของทุกโครงการกล่าวสอดคล้อง กันว่า วัสดุก่อสร้างที่ใช้นั้นมีความแตกต่างจากประเทศไทยค่อนข้างมาก เช่น วัสดุก่อสร้างที่ผลิต จากโรงงานนั้นจะใช้ผลิตภัณฑ์มีคุณภาพค่อนข้างสูง ดังนั้นการเลือกแหล่งวัสดุจึงมีส่วนสำคัญ เช่น เหล็กเส้นส่วนใหญ่ใช้จากประเทศตุรกี เพราะมีมาตรฐานเชื่อถือได้ แต่ถ้านำเข้าจากประเทศ จีนต้องมีการตรวจสอบค่อนข้างมาก สำหรับวัสดุธรรมชาติ เช่น หิน หวาย มีความแตกต่างจาก ประเทศไทยค่อนข้างมาก ทำให้การออกแบบส่วนผสมคอนกรีตมีความแตกต่าง และมีการใช้สาร ผสมเพิ่ม (Admixture) หลายชนิด ส่งผลให้ราคาต้นทุนของคอนกรีตที่ใช้ค่อนข้างสูง

12) ปัญหาที่เกิดจากผู้ว่าจ้างและตัวแทนผู้ว่าจ้าง

จากการสัมภาษณ์ผู้รับเหมาก่อสร้างไทยของทุกโครงการ ผู้วิจัยสามารถสรุป ปัญหาจากผู้ว่าจ้างและตัวแทนผู้ว่าจ้างที่พบจากการดำเนินงานก่อสร้างในประเทศสหรัฐอเมริกาสำหรับ เอมิเรตส์ ดังนี้

- ปัญหาที่เกิดจากผู้ว่าจ้าง

ผู้รับเหมาก่อสร้างไทยส่วนใหญ่ประสบปัญหาเจ้าของงานจ่ายเงินล่าช้า โดย ผู้รับเหมาก่อสร้างไทยของโครงการที่ 22 กล่าวว่า บริษัทยังไม่ได้รับเงินค่าใช้จ่ายในการเตรียมการ เป็นเวลามากกว่าหนึ่งปี รวมถึงค่าก่อสร้างที่เจ้าของงานติดค้างบริษัทอีกประมาณ 100 ล้านบาท ด้วย ขณะที่ผู้รับเหมาก่อสร้างไทยของโครงการที่ 23 ได้เสนอรูปแบบการเบิกเงินงวดงานใน ลักษณะ L/C ของโครงการ แต่เนื่องจากความเข้าใจไม่ตรงกันเกี่ยวกับรูปแบบของ L/C คือ บริษัท ต้องการรูปแบบ Partial L/C เพื่อสามารถเบิกจ่ายเงินไปซื้อวัสดุก่อสร้างได้ รวมทั้งค่าใช้จ่ายในการ เตรียมการที่ต้องขอ L/C ด้วย แต่เจ้าของงานยังไม่ตกลง ซึ่งปัจจุบันล่าช้าไป 5 เดือนแล้ว โดย ในช่วงเริ่มต้นโครงการนั้น ผู้รับเหมาก่อสร้างไทยนำเงินที่ได้รับจากการจ่ายเงินล่วงหน้าของ โครงการที่ 21 ส่วนหนึ่งมาใช้ในโครงการนี้ เพื่อให้เกิดสภาพคล่อง ถ้าปัจจุบันบริษัทได้รับ L/C ก็ไม่

ต้องขอเงินเพิ่มเติม อีกทั้งในโครงการที่ 22 ได้ประสบปัญหาการเปลี่ยนแปลงแบบจากเจ้าของงานบ่อยครั้ง ส่งผลให้งานล่าช้ากว่าที่กำหนดไว้ในสัญญาเป็นระยะเวลา 1 ปี ทำให้มูลค่าโครงการสูงกว่าที่กำหนดไว้ในสัญญาค่อนข้างมาก

- ปัญหาที่เกิดจากตัวแทนผู้ว่าจ้าง หรือผู้ควบคุมงาน

ในโครงการที่ 22 พบว่า การใช้ผู้ควบคุมงานก่อสร้างจากประเทศไทยจึงพบปัญหาค่อนข้างมาก เนื่องจากเงื่อนไขในการออกแบบไม่เหมือนกัน มาตรฐานการออกแบบไม่เหมือนกัน อีกทั้งยังไม่ได้มีการกำหนดวันสิ้นสุดของโครงการเป็นเอกสารออกมา ทำให้บริษัทกรณีศึกษาต้องรายงานปัญหาและอุปสรรคเพื่อนำไปเรียกร้องค่าใช้จ่ายในที่เกิดขึ้น สำหรับโครงการอื่นๆ ที่ใช้ผู้ควบคุมงานจากต่างชาติ จะมีปัญหาในเรื่องผู้ควบคุมงานมีความเข้มงวดสูงในการตรวจสอบงาน และลักษณะการทำงานจะเน้นเรื่องเอกสารเป็นส่วนใหญ่

13) ปัญหาที่เกิดจากซัพพลายเออร์

จากการสัมภาษณ์ผู้รับเหมาก่อสร้างไทยของทุกโครงการ ผู้วิจัยสามารถสรุปปัญหาที่เกิดจากซัพพลายเออร์สำหรับการดำเนินงานก่อสร้างในประเทศสหรัฐอเมริกาสำหรับเอมิเรตส์ ดังนี้ ผู้รับเหมาก่อสร้างไทยของทุกโครงการกล่าวว่า ราคาวัสดุก่อสร้างมีความผันผวนค่อนข้างมากเนื่องจากมีความต้องการใช้วัสดุค่อนข้างสูงเมื่อเทียบกับความสามารถในการจัดส่งวัสดุก่อสร้างของซัพพลายเออร์ ส่งผลให้ราคาวัสดุก่อสร้างสูงขึ้น ในขณะที่ผู้รับเหมาก่อสร้างไทยของโครงการที่ 22 กล่าวเสริมว่า ในช่วงวัสดุก่อสร้างขาดตลาดนั้น บริษัทจะได้รับวัสดุก่อสร้างดังกล่าวเป็นรายสุดท้าย ดังนั้นต้องวางแผนการใช้วัสดุก่อสร้างล่วงหน้าให้ดี นอกจากนี้ผู้รับเหมาก่อสร้างไทยของโครงการที่ 21 และ 23 กล่าวว่า ในกรณีที่นำวัสดุและอุปกรณ์จากประเทศจีน มักพบปัญหาในเรื่องคุณภาพวัสดุไม่ได้ตามมาตรฐานที่กำหนด ซึ่งต้องตรวจสอบให้ดี

5.2.3 กลุ่มที่ 3 ภูมิภาคเอเชียใต้

5.2.5.1 ประเทศศรีลังกา

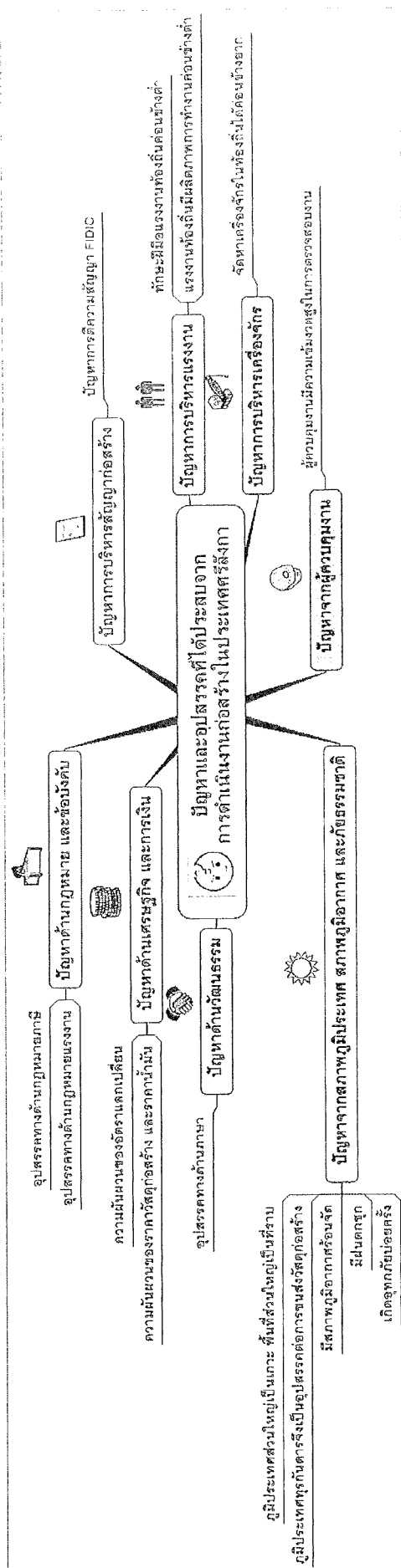
จากตารางที่ 5.2 พบว่า โครงการก่อสร้างที่ผู้รับเหมาก่อสร้างไทยเข้าไปดำเนินงานในประเทศศรีลังกามีเพียง 1 โครงการ คือ โครงการที่ 24 ซึ่งเป็นโครงการก่อสร้างที่อยู่ในความรับผิดชอบของบริษัทกรณีศึกษา C5 ในตารางที่ 4.1 ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการสรุปประเด็นปัญหาและอุปสรรคที่ผู้รับเหมาก่อสร้างไทยได้ประสบในโครงการที่ 24 โดยแสดงในตารางที่ 5.8 และเขียนเป็นแผนภาพ ดังแสดงไว้ในรูปที่ 5.8 พร้อมทั้งอธิบายลักษณะปัญหาและอุปสรรคจากการดำเนินงานก่อสร้างในประเทศศรีลังกา ซึ่งเป็นปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นเฉพาะโครงการที่ 24 เท่านั้น

ตารางที่ 5.8 รวบรวมประเด็นปัญหาและอุปสรรคจากการดำเนินงานก่อสร้างในประเทศศรีลังกา

ประเด็นปัญหาและอุปสรรคจากการดำเนินงานก่อสร้างในประเทศศรีลังกาของบริษัทรับเหมาก่อสร้างไทย	ประเด็นปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นเฉพาะโครงการที่ 24
1. ปัญหาด้านเศรษฐกิจ และการเงิน	
1.1 ความผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยนเงินตรา	✓
1.2 ความผันผวนของราคาวัสดุก่อสร้าง และราคาน้ำมัน	✓
2. ปัญหาด้านวัฒนธรรม	
2.1 อุปสรรคทางด้านภาษา	✓
3. ปัญหาด้านสภาพภูมิประเทศ สภาพภูมิอากาศ และภัยธรรมชาติ	
3.1 ภูมิประเทศส่วนใหญ่เป็นเกาะ พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบ	✓
3.2 ภูมิประเทศทุรกันดาร เป็นอุปสรรคต่อการขนส่งวัสดุก่อสร้าง	✓
3.3 มีสภาพภูมิอากาศร้อนจัด	✓
3.4 มีฝนตกชุก	✓
3.5 เกิดอุทกภัยบ่อยครั้ง	✓
4. ปัญหาด้านกฎหมาย และข้อบังคับ	
4.1 อุปสรรคทางด้านกฎหมายภาษี	
4.1.1 ภาษีนำเข้า	✓

ตารางที่ 5.8 รวบรวมประเด็นปัญหาและอุปสรรคจากการดำเนินงานก่อสร้างในประเทศ
ศรีลังกา (ต่อ)

ประเด็นปัญหาและอุปสรรคจากการดำเนินงานก่อสร้างในประเทศ ศรีลังกาของบริษัทรับเหมาก่อสร้างไทย	ประเด็นปัญหา และอุปสรรคที่ เกิดขึ้นเฉพาะ โครงการที่ 24
4. ปัญหาด้านกฎหมาย และข้อบังคับ (ต่อ)	
4.1 อุปสรรคทางด้านกฎหมายภาษี	
4.1.2 ภาษีเงินได้	✓
4.1.3 ภาษีมูลค่าเพิ่ม	✓
4.2 อุปสรรคทางด้านกฎหมายแรงงาน	
4.2.1 อัตราค่าแรงขั้นต่ำ	✓
4.2.2 ชั่วโมงการทำงาน	✓
4.2.3 วันหยุด	✓
4.2.4 กฎหมายแรงงานต่างด้าว	✓
5. ปัญหาด้านการบริหารสัญญาก่อสร้าง	
5.1 ปัญหาการตีความสัญญา FIDIC	✓
6. ปัญหาด้านการบริหารแรงงาน	
6.1 ทักษะฝีมือแรงงานท้องถิ่นค่อนข้างต่ำ	✓
6.2 แรงงานท้องถิ่นมีผลผลิตภาพการทำงานค่อนข้างต่ำ	✓
7. ปัญหาด้านการบริหารเครื่องจักร	
7.1 จัดหาเครื่องจักรในท้องถิ่นได้ค่อนข้างยาก	✓
8. ปัญหาที่เกิดจากผู้ควบคุมงาน	
8.1 ผู้ควบคุมงานมีความเข้มงวดสูงในการตรวจสอบงาน	✓

รูปที่ 5.8 สรุปประเด็นปัญหาและอุปสรรคจากการดำเนินงานก่อสร้างในประเทศไทย

จากตารางที่ 5.8 และรูปที่ 5.8 พบว่า ประเด็นปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานก่อสร้างในประเทศศรีลังกา เฉพาะโครงการที่ 24 สรุปได้เป็น 8 ปัญหา ดังนี้

1) ปัญหาด้านเศรษฐกิจ และการเงิน

จากการสัมภาษณ์ผู้รับเหมาก่อสร้างไทยเฉพาะในโครงการที่ 24 ทำให้ทราบถึงปัญหาด้านการบริหารการเงินที่พบจากการดำเนินงานก่อสร้างในประเทศศรีลังกา ดังนี้

- ความผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยนเงินตรา

จากการสัมภาษณ์ผู้รับเหมาก่อสร้างไทยในโครงการที่ 24 พบว่า สกุลเงินตราที่ผู้ว่าจ้างจ่ายให้แก่บริษัทมี 2 สกุล คือ สกุลเงินดอลลาร์สหรัฐ และสกุลเงินรูปีศรีลังกา โดยบริษัทบริหารค่าใช้จ่ายโดยใช้เงินรูปีศรีลังกาสำหรับซื้อวัสดุก่อสร้างภายในประเทศ ส่วนเงินดอลลาร์สหรัฐ ใช้สำหรับซื้อวัสดุจากต่างประเทศ ดังนั้นความผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยนมีผลกระทบบ้างในกรณีซื้อวัสดุก่อสร้างในประเทศไทย เนื่องจากเงินบาทแข็งค่าขึ้น ทำให้บริษัทมีรายได้ลดลง

- ความผันผวนของราคาวัสดุก่อสร้าง และราคาน้ำมัน

จากการสัมภาษณ์ผู้รับเหมาก่อสร้างไทยในโครงการที่ 24 พบว่า ราคาน้ำมันสูงขึ้นมาก ซึ่งในสัญญาได้ระบุสูตรการพิจารณาเงินชดเชยค่าก่อสร้าง (Escalation Factor) ไว้ อย่างไรก็ตาม สูตรดังกล่าวไม่ครอบคลุมค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจริงทั้งหมด บริษัทจึงต้องแบกรับความเสี่ยงในส่วนดังกล่าว โดยผู้รับเหมาก่อสร้างเสนอแนะว่าในโครงการต่อไป บริษัทควรทำประกันราคาซื้อขายไว้ เพราะราคาน้ำมันที่มีความผันผวนค่อนข้างสูงเป็นปัญหาหลักที่ทำให้บริษัทมีรายได้ลดลงไปมาก

2) ปัญหาด้านวัฒนธรรม

จากการสัมภาษณ์ผู้รับเหมาก่อสร้างไทยเฉพาะในโครงการที่ 24 ทำให้ทราบถึงปัญหาด้านวัฒนธรรมสำหรับการดำเนินงานก่อสร้างในประเทศศรีลังกา ดังนี้ ผู้รับเหมาก่อสร้างไทยมีปัญหาเรื่องการสื่อสาร เนื่องจากบุคลากรส่วนใหญ่มีจุดด้อยทางด้านภาษาอังกฤษ ยกเว้นระดับวิศวกรขึ้นไปที่จะพูดภาษาอังกฤษได้บ้าง ดังนั้นการประสานงานส่วนใหญ่ต้องผ่านวิศวกรของโครงการ ซึ่งจะเป็นผู้ประสานงานระหว่างผู้ควบคุมงานและผู้ปฏิบัติงาน

3) ปัญหาด้านสภาพภูมิประเทศ สภาพภูมิอากาศ และภัยธรรมชาติ

จากการสัมภาษณ์ผู้รับเหมาก่อสร้างไทยเฉพาะในโครงการที่ 24 ทำให้ทราบถึงปัญหาจากสภาพภูมิประเทศ สภาพภูมิอากาศ และภัยธรรมชาติที่พบจากการดำเนินงานก่อสร้างในประเทศศรีลังกา ดังนี้ ลักษณะภูมิประเทศของประเทศศรีลังกาเป็นเกาะ พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบ มีสภาพอากาศร้อนจัด และมีฝนตกชุก ทำให้เกิดปัญหาอุทกภัยบ่อยครั้ง ส่งผลกระทบต่อระยะเวลาทำงาน เนื่องจากไม่สามารถดำเนินงานในช่วงเวลาดังกล่าวได้

4) ปัญหาด้านกฎหมาย และข้อบังคับ

จากการสัมภาษณ์ผู้รับเหมาก่อสร้างไทยเฉพาะในโครงการที่ 24 ทำให้ทราบถึงปัญหาด้านกฎหมาย และข้อบังคับที่พบจากการดำเนินงานก่อสร้างในประเทศศรีลังกา ดังนี้

- ความแตกต่างในเรื่องกฎหมายภาษี

ผู้รับเหมาก่อสร้างไทยในโครงการที่ 24 กล่าวว่า การเข้าไปทำงานในประเทศศรีลังกานั้น บริษัทต้องเสียภาษีต่างๆ ได้แก่ ภาษีนำเข้า ภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีรายได้นิติบุคคล และภาษีเงินได้พนักงาน โดยผู้รับเหมาก่อสร้างไทยได้กล่าวเสนอแนะว่า บริษัทที่จะเข้าไปทำงานในประเทศศรีลังกาต้องศึกษาโครงสร้างภาษีอย่างละเอียด และนำมาคิดเป็นต้นทุนการก่อสร้างก่อนที่จะประมูลงาน

- ความแตกต่างในเรื่องกฎหมายแรงงาน

ผู้รับเหมาก่อสร้างไทยในโครงการที่ 24 กล่าวว่า บริษัทต้องศึกษาและทำความเข้าใจกฎหมายแรงงานต่างๆ ของประเทศศรีลังกาให้ดี เช่น อัตราค่าแรงขั้นต่ำ ชั่วโมงการทำงาน วันหยุด กฎหมายแรงงานต่างด้าวในกรณีใช้แรงงานไทย เป็นต้น

5) ปัญหาด้านการบริหารสัญญาก่อสร้าง

จากการสัมภาษณ์ผู้รับเหมาก่อสร้างไทยเฉพาะในโครงการที่ 24 ทำให้ทราบถึงปัญหาการบริหารสัญญาก่อสร้างที่พบจากการดำเนินงานก่อสร้างในประเทศศรีลังกา ดังนี้ บริษัทขาดความรู้ความเชี่ยวชาญในด้านสัญญา FIDIC อีกทั้งมีอุปสรรคทางด้านภาษาอังกฤษ จึงทำให้การตีความข้อสัญญาผิดพลาด ส่งผลให้เกิดปัญหาขึ้นภายหลังจากการดำเนินงาน โดยผู้รับเหมาก่อสร้างไทยกล่าวเสริมว่า คุณสมบัติของผู้รับผิดชอบด้านสัญญาก่อสร้างจะต้องมีความรู้ทางด้านกฎหมายและทางด้านงานก่อสร้างควบคู่กันด้วย และที่สำคัญจะต้องมีทักษะทางด้านภาษาอังกฤษที่ดี เพื่อให้สามารถตีความข้อสัญญาได้ถูกต้อง

6) ปัญหาด้านการบริหารแรงงาน

จากการสัมภาษณ์ผู้รับเหมาก่อสร้างไทยเฉพาะในโครงการที่ 24 ทำให้ทราบถึงปัญหาการบริหารแรงงานในประเทศศรีลังกา ดังนี้ ทักษะฝีมือแรงงานท้องถิ่นค่อนข้างต่ำ และมีผลดีภาพการทำงานต่ำเมื่อเทียบกับแรงงานไทย ดังนั้นบริษัทจึงจัดส่งแรงงานฝีมือจากประเทศไทยเข้าไป

7) ปัญหาด้านการบริหารเครื่องจักร

จากการสัมภาษณ์ผู้รับเหมาก่อสร้างไทยเฉพาะในโครงการที่ 24 ทำให้ทราบถึงปัญหาการบริหารเครื่องจักรในประเทศศรีลังกา คือ จัดหาเครื่องจักรในท้องถิ่นได้ค่อนข้างยาก บริษัทจึงต้องนำเข้าจากประเทศไทย

8) ปัญหาที่เกิดจากผู้ควบคุมงาน

จากการสัมภาษณ์ผู้รับเหมาก่อสร้างไทยเฉพาะในโครงการที่ 24 ทำให้ทราบถึงปัญหาจากจากผู้ควบคุมงานที่พบจากการดำเนินงานก่อสร้างในประเทศศรีลังกา คือ ผู้ควบคุมงานมีความเข้มงวดสูงในการตรวจสอบงาน เนื่องจากต้องทำตามข้อกำหนด (Specifications) ทุกอย่าง ทำให้บริษัททำงานค่อนข้างยาก

5.2.5.2 ประเทศบังคลาเทศ

จากตารางที่ 5.2 พบว่า โครงการก่อสร้างที่ผู้รับเหมาก่อสร้างไทยเข้าไปดำเนินงานในประเทศบังคลาเทศมีเพียง 1 โครงการ คือ โครงการที่ 25 ซึ่งเป็นโครงการก่อสร้างที่อยู่ในความรับผิดชอบของบริษัทกรณีศึกษา C1 ในตารางที่ 4.1 ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการสรุปประเด็นปัญหาและอุปสรรคที่ผู้รับเหมาก่อสร้างไทยได้ประสบในโครงการที่ 25 โดยแสดงในตารางที่ 5.9 และเขียนเป็นแผนภาพ ดังแสดงไว้ในรูปที่ 5.9 พร้อมทั้งอธิบายลักษณะปัญหาและอุปสรรคจากการดำเนินงานก่อสร้างในประเทศบังคลาเทศ ซึ่งเป็นปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นเฉพาะโครงการที่ 25 เท่านั้น

ตารางที่ 5.9 รวบรวมประเด็นปัญหาและอุปสรรคจากการดำเนินงานก่อสร้างในประเทศบังคลาเทศ

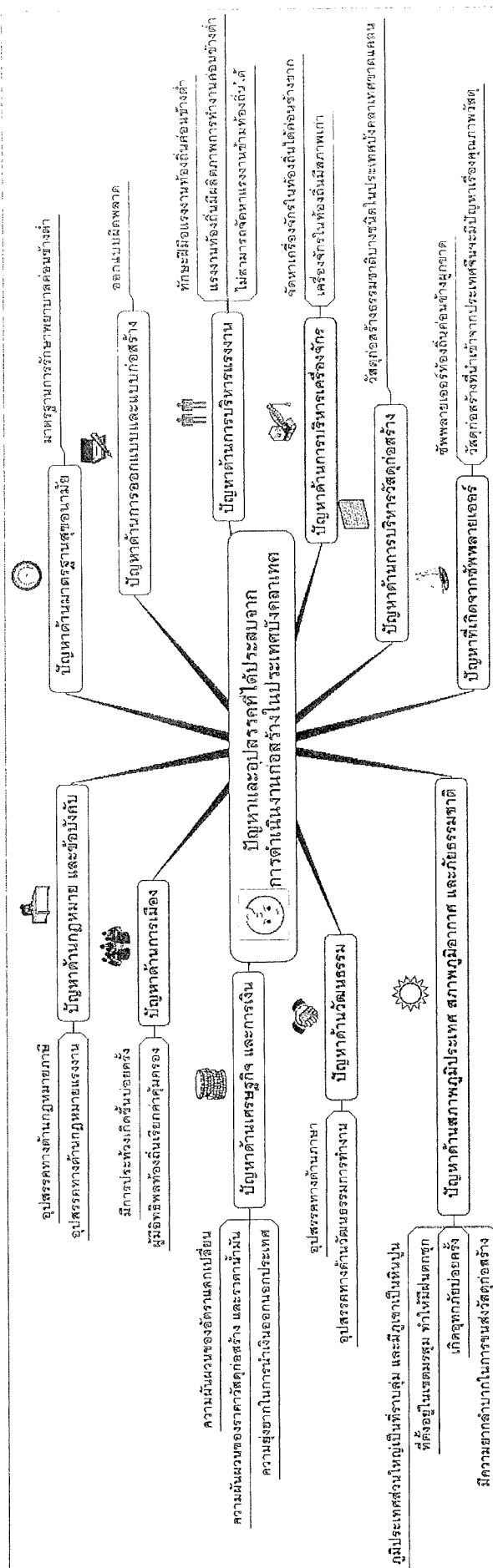
ประเด็นปัญหาและอุปสรรคจากการดำเนินงานก่อสร้างในประเทศบังคลาเทศของบริษัทรับเหมาก่อสร้างไทย	ประเด็นปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นเฉพาะโครงการที่ 25
1. ปัญหาด้านการเมือง	
1.1 มีการประท้วงเกิดขึ้นบ่อยครั้ง	✓
1.2 ผู้มีอิทธิพลท้องถิ่นเรียกค่าคุ้มครอง	✓
2. ปัญหาเศรษฐกิจ และการเงิน	
2.1 ความผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยนเงินตรา	✓
2.2 ความผันผวนของราคาวัสดุก่อสร้าง และราคาน้ำมัน	✓
2.3 ความยุ่งยากในการนำเงินออกนอกประเทศ	✓
3. ปัญหาด้านวัฒนธรรม	
3.1 อุปสรรคทางด้านภาษา	✓
3.2 ข้อจำกัดทางด้านศาสนา	✓

ตารางที่ 5.9 รวบรวมประเด็นปัญหาและอุปสรรคจากการดำเนินงานก่อสร้างในประเทศ
บังคลาเทศ (ต่อ)

ประเด็นปัญหาและอุปสรรคจากการดำเนินงานก่อสร้างในประเทศ บังคลาเทศของบริษัทรับเหมาก่อสร้างไทย	ประเด็นปัญหา และอุปสรรคที่ เกิดขึ้นเฉพาะ โครงการที่ 25
3. ปัญหาด้านวัฒนธรรม (ต่อ)	
3.3 อุปสรรคทางด้านวัฒนธรรมการทำงาน	✓
4. ปัญหาด้านสภาพภูมิประเทศ สภาพภูมิอากาศ และภัยธรรมชาติ	
4.1 ภูมิประเทศส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่ม และมีภูเขาเป็นหินปูน	✓
4.2 เกิดอุทกภัยบ่อยครั้ง	✓
4.3 ความยากลำบากในการขนส่งวัสดุก่อสร้าง	✓
5. ปัญหาด้านกฎหมาย และข้อบังคับ	
5.1 อุปสรรคทางด้านกฎหมายภาษี	
5.1.1 ภาษีนำเข้า	✓
5.1.2 ภาษีเงินได้	✓
5.2 อุปสรรคทางด้านกฎหมายแรงงาน	
5.2.1 อัตราค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำ	✓
5.2.2 กฎหมายแรงงานต่างด้าว	✓
5.2.3 ชั่วโมงทำงาน	✓
5.2.4 วันหยุด	✓
6. ปัญหาด้านมาตรฐานสุขอนามัย	
6.1 มาตรฐานการรักษาพยาบาลค่อนข้างต่ำ	✓
7. ปัญหาด้านการออกแบบและแบบก่อสร้าง	
7.1 ออกแบบผิดพลาด	✓
8. ปัญหาด้านการบริหารแรงงาน	
8.1 ทักษะฝีมือแรงงานท้องถิ่นค่อนข้างต่ำ	✓
8.2 แรงงานท้องถิ่นมีผลผลิตภาพการทำงานค่อนข้างต่ำ	✓
8.3 ไม่สามารถจัดหาแรงงานข้ามท้องถิ่นได้	✓

ตารางที่ 5.9 รวบรวมประเด็นปัญหาและอุปสรรคจากการดำเนินงานก่อสร้างในประเทศ
บังคลาเทศ (ต่อ)

ประเด็นปัญหาและอุปสรรคจากการดำเนินงานก่อสร้างในประเทศ บังคลาเทศของบริษัทรับเหมาก่อสร้างไทย	ประเด็นปัญหา และอุปสรรคที่ เกิดขึ้นเฉพาะ โครงการที่ 25
9. ปัญหาด้านการบริหารเครื่องจักร	
9.1 จัดหาเครื่องจักรในท้องถิ่นได้ค่อนข้างยาก	✓
9.2 เครื่องจักรในท้องถิ่นมีสภาพเก่า	✓
10. ปัญหาด้านการบริหารวัสดุก่อสร้าง	
10.1 ขาดแคลนวัสดุก่อสร้างธรรมชาติบางชนิดในประเทศบังคลาเทศ	✓
11. ปัญหาที่เกิดจากซัพพลายเออร์	
11.1 ซัพพลายเออร์ท้องถิ่นค่อนข้างผูกขาด	✓
11.2 วัสดุก่อสร้างที่นำเข้าจากประเทศจีนมักมีปัญหาเรื่องคุณภาพวัสดุ	✓

รูปที่ 5.9 สรุปประเด็นปัญหาและอุปสรรคจากการดำเนินงานก่อสร้างในประเทศไทย

จากตารางที่ 5.9 และรูปที่ 5.9 พบว่า ประเด็นปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานก่อสร้างในประเทศบังคลาเทศ เฉพาะโครงการที่ 25 สรุปได้เป็น 11 ปัญหา ดังนี้

1) ปัญหาด้านการเมือง

จากการสัมภาษณ์ผู้รับเหมาก่อสร้างไทยเฉพาะในโครงการที่ 25 ทำให้ทราบถึงปัญหาด้านการเมืองของประเทศบังคลาเทศ ดังนี้ มีการประท้วงเกิดขึ้นบ่อยครั้ง และผู้มีอิทธิพลท้องถิ่นเรียกค่าคุ้มครองค่อนข้างมาก ซึ่งส่วนใหญ่เป็นพวกนักการเมืองท้องถิ่น ดังนั้นบริษัทจึงได้ขอความช่วยเหลือจากหุ้นส่วนญี่ปุ่นเพื่อจัดการปัญหาดังกล่าว

2) ปัญหาด้านเศรษฐกิจ และการเงิน

จากการสัมภาษณ์ผู้รับเหมาก่อสร้างไทยเฉพาะในโครงการที่ 25 ทำให้ทราบถึงปัญหาด้านเศรษฐกิจ และการเงินจากการดำเนินงานก่อสร้างในประเทศบังคลาเทศ ดังนี้

- ความผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยนเงินตรา

จากการสัมภาษณ์ผู้รับเหมาก่อสร้างไทยในโครงการที่ 25 พบว่า สกุลเงินตราที่เจ้าของโครงการจ่ายให้แก่บริษัทมี 2 สกุล คือ สกุลเงินเยน และสกุลเงินทาคา ซึ่งในช่วงนั้นค่าเงินเยนอ่อนค่าลง ทำให้บริษัทกรณีศึกษาขาดทุนจากอัตราแลกเปลี่ยนในกรณีที่ซื้อวัสดุก่อสร้างในประเทศ เนื่องจากบริษัทต้องใช้เงินเยนแลกเปลี่ยนสกุลเงินดอลลาร์สหรัฐมากขึ้น

- ความผันผวนของราคาวัสดุก่อสร้าง และราคาน้ำมัน

จากการสัมภาษณ์ผู้รับเหมาก่อสร้างไทยในโครงการที่ 25 พบว่า วัสดุก่อสร้างที่ใช้ในประเทศบังคลาเทศนั้นซื้อจากต่างประเทศเป็นส่วนใหญ่ ทำให้วัสดุก่อสร้างมีราคาค่อนข้างสูง เนื่องจากต้องนำเข้าจากต่างประเทศรวมทั้งจากประเทศไทย ดังนั้นความผันผวนของราคาวัสดุก่อสร้างจึงขึ้นอยู่กับสภาวะเศรษฐกิจของประเทศที่ผลิตวัสดุก่อสร้างประเภทนั้นๆ ในขณะที่ราคาน้ำมันนั้นเป็นราคาตลาดโลก ซึ่งผันผวนค่อนข้างมาก และราคาน้ำมันมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นตลอดเวลา

- ความยุ่งยากในการนำเงินออกนอกประเทศ

จากการสัมภาษณ์ผู้รับเหมาก่อสร้างไทยในโครงการที่ 25 พบว่า การนำเงินท้องถิ่นออกจากประเทศบังคลาเทศนั้นค่อนข้างยุ่งยาก จึงทำให้บริษัทไม่สามารถถอนเงินค่าประกันที่เป็นเงินท้องถิ่นออกมาได้ ขณะนี้อยู่ระหว่างกระบวนการถอนเงินค่าประกัน โดยบริษัทร่วมค้าหลักซึ่งเป็นบริษัทญี่ปุ่น ได้ร้องขอให้รัฐบาลญี่ปุ่น ช่วยเจรจากับรัฐบาลบังคลาเทศ เพื่อขอถอนเงินค่าประกันคืน

3) ปัญหาด้านวัฒนธรรม

จากการสัมภาษณ์ผู้รับเหมาก่อสร้างไทยเฉพาะในโครงการที่ 25 ทำให้ทราบถึงปัญหาด้านวัฒนธรรมสำหรับการดำเนินงานก่อสร้างในประเทศบังคลาเทศ พบว่ามีปัญหาด้านการสื่อสารเป็นปัญหาหลัก เพราะพนักงานมีอุปสรรคทางด้านภาษาอังกฤษ นอกจากนี้พบว่า

วัฒนธรรมในการทำงานก็มีความแตกต่างกันออกไป เนื่องจากมีอุปนิสัยที่แตกต่างกัน และการนับถือศาสนาที่แตกต่างกัน

4) ปัญหาด้านสภาพภูมิประเทศ สภาพภูมิอากาศ และภัยธรรมชาติ

จากการสัมภาษณ์ผู้รับเหมาก่อสร้างไทยเฉพาะในโครงการที่ 25 ทำให้ทราบถึงปัญหาด้านสภาพภูมิประเทศ สภาพภูมิอากาศ และภัยธรรมชาติจากการดำเนินงานก่อสร้างในประเทศไทยดังกล่าว ดังนี้ ลักษณะภูมิประเทศของประเทศบังคลาเทศเป็นที่ราบลุ่มส่วนใหญ่ ตั้งอยู่ในเขตมรสุม ทำให้มีฝนตกชุก และมักประสบปัญหาอุทกภัยเสมอ ทำให้ช่วงเวลาดังกล่าวไม่สามารถดำเนินงานได้ อีกทั้งสภาพการคมนาคมในประเทศบังคลาเทศไม่ค่อยดีนัก จึงทำให้เกิดความยากลำบากในการทำงานและขนส่งวัสดุ

5) ปัญหาด้านกฎหมาย และข้อบังคับ

จากการสัมภาษณ์ผู้รับเหมาก่อสร้างไทยเฉพาะในโครงการที่ 25 ทำให้ทราบถึงปัญหาด้านกฎหมาย และข้อบังคับจากการดำเนินงานก่อสร้างในประเทศไทยดังกล่าว ดังนี้

- อุปสรรคทางด้านกฎหมายภาษี

ผู้รับเหมาก่อสร้างไทยของโครงการที่ 25 กล่าวว่า การเข้าไปทำงานในประเทศบังคลาเทศนั้น บริษัทต้องเสียภาษีต่างๆ เช่น ภาษีนำเข้า ภาษีเงินได้นิติบุคคล ภาษีเงินได้บุคคลากร เป็นต้น ซึ่งบริษัทที่จะเข้าไปทำงานในประเทศบังคลาเทศ ต้องศึกษาให้เข้าใจอย่างละเอียด และนำมาคิดเป็นต้นทุนการก่อสร้างก่อนที่จะประมูลงาน

- อุปสรรคทางด้านกฎหมายแรงงาน

ผู้รับเหมาก่อสร้างไทยของโครงการที่ 25 กล่าวว่า บริษัทต้องศึกษาและทำความเข้าใจกฎหมายแรงงานของประเทศบังคลาเทศให้ดี เช่น อัตราค่าแรงขั้นต่ำ ชั่วโมงการทำงาน วันหยุด เป็นต้น

6) ปัญหาด้านมาตรฐานสุขอนามัย

จากการสัมภาษณ์ผู้รับเหมาก่อสร้างไทยเฉพาะในโครงการที่ 25 ทำให้ทราบถึงปัญหาด้านมาตรฐานสุขอนามัย โดยพบว่าระบบสาธารณสุขท้องถิ่นมีความสำคัญต่อการทำงานในประเทศไทยบังคลาเทศ เนื่องจากมาตรฐานการรักษาพยาบาลค่อนข้างต่ำ ดังนั้นบริษัทต้องให้ความสำคัญกับเรื่องความปลอดภัยในการทำงานและสุขอนามัยค่อนข้างมาก

7) ปัญหาด้านการออกแบบ และแบบก่อสร้าง

จากการสัมภาษณ์ผู้รับเหมาก่อสร้างไทยเฉพาะในโครงการที่ 25 ทำให้ทราบถึงปัญหาด้านการออกแบบ และแบบก่อสร้างที่พบจากการดำเนินงานก่อสร้างในประเทศไทยบังคลาเทศ ดังนี้ พบปัญหาในงานเสาเข็ม ทำให้ต้องขยายระยะเวลาก่อสร้างออกไปเกือบหนึ่งปี แต่เนื่องจาก

งานดังกล่าวไม่ได้อยู่ในความรับผิดชอบของบริษัท ดังนั้นบริษัทจึงสามารถเรียกร้องค่าเสียหายที่เกิดขึ้นได้ทั้งหมด

8) ปัญหาด้านการบริหารแรงงาน

จากการสัมภาษณ์ผู้รับเหมาก่อสร้างไทยเฉพาะในโครงการที่ 25 ทำให้ทราบถึงปัญหาด้านการบริหารแรงงานในประเทศบังคลาเทศ ดังนี้ แรงงานฝีมือในประเทศบังคลาเทศจัดหาได้ยาก และมีผลผลิตภาพการทำงานต่ำเมื่อเทียบกับแรงงานไทย อีกทั้งมีปัญหาในเรื่องผู้มีอิทธิพลท้องถิ่นเข้ามาจัดการเรื่องแรงงานท้องถิ่น โดยบังคับไม่ให้บริษัทสรรหาคนงานข้ามท้องถิ่นไปทำงาน ดังนั้นบริษัทจึงต้องจัดส่งแรงงานฝีมือจากประเทศไทยเข้าไป

9) ปัญหาด้านการบริหารเครื่องจักร

จากการสัมภาษณ์ผู้รับเหมาก่อสร้างไทยเฉพาะในโครงการที่ 25 ทำให้ทราบถึงปัญหาด้านการบริหารเครื่องจักรในประเทศบังคลาเทศ ดังนี้ จัดหาเครื่องจักรในท้องถิ่นได้ค่อนข้างยาก เครื่องจักรมีน้อยและมีสภาพเก่า บริษัทจึงต้องนำเข้าจากประเทศไทย และถ้าเป็นเครื่องมือเล็กๆ บริษัทกรณีศึกษาจะนำเข้าจากประเทศจีน เพราะราคาถูกกว่ามาก แต่พบว่าราคาไม่ค่อยมีมาตรฐาน โดยราคาจะค่อนข้างสูง ในกรณีที่เครื่องมือประเภทนั้นๆ ขาดตลาด

10) ปัญหาด้านการบริหารวัสดุก่อสร้าง

จากการสัมภาษณ์ผู้รับเหมาก่อสร้างไทยเฉพาะในโครงการที่ 25 ทำให้ทราบถึงปัญหาด้านการบริหารวัสดุก่อสร้างในประเทศบังคลาเทศ ดังนี้ วัสดุก่อสร้างธรรมชาติบางชนิดในประเทศบังคลาเทศ จัดหาได้ยาก เช่น หินแกรนิต เพราะหินในท้องถิ่นส่วนใหญ่เป็นหินปูน แต่ไม่เหมือนหินปูนในประเทศไทย โดยหินปูนในประเทศไทยจะมีความแข็งแกร่งกว่า ส่วนหินปูนของบังคลาเทศมีคุณภาพไม่ค่อยดี ไม่สามารถนำไปใช้ผสมคอนกรีตได้ ดังนั้นบริษัทจึงต้องนำเข้าหินแกรนิตจากต่างประเทศ เช่น ไทย มาเลเซีย และพม่า ส่วนวัสดุก่อสร้างที่ผลิตจากโรงงานอุตสาหกรรมก็จัดหาได้ยากเช่นกัน จึงต้องนำเข้าจากประเทศจีน และประเทศไทย ดังนั้นในเรื่องของระยะเวลาการสั่งซื้อวัสดุล่วงหน้า เพื่อให้วัสดุมาถึงทันเวลาจึงเป็นสิ่งสำคัญมาก

11) ปัญหาที่เกิดจากซัพพลายเออร์

จากการสัมภาษณ์ผู้รับเหมาก่อสร้างไทยเฉพาะในโครงการที่ 25 ทำให้ทราบถึงปัญหาที่เกิดจากซัพพลายเออร์ที่พบจากการดำเนินงานก่อสร้างในประเทศบังคลาเทศ ดังนี้ ซัพพลายเออร์ท้องถิ่นค่อนข้างผูกขาด ทำให้วัสดุก่อสร้างมีราคาค่อนข้างสูง ในกรณีที่นำเข้าวัสดุก่อสร้างจากประเทศจีนมักมีปัญหาเรื่องคุณภาพวัสดุ อีกทั้งการนำเข้าวัสดุก่อสร้างจากต่างประเทศมักประสบปัญหาการจัดส่งวัสดุก่อสร้างล่าช้า ซึ่งบริษัทต้องให้ความสำคัญกับระยะเวลาการสั่งซื้อวัสดุล่วงหน้าค่อนข้างมาก

5.2.4 กลุ่มที่ 4 ภูมิภาคเอเชียตะวันออก

5.2.5.1 ประเทศไต้หวัน

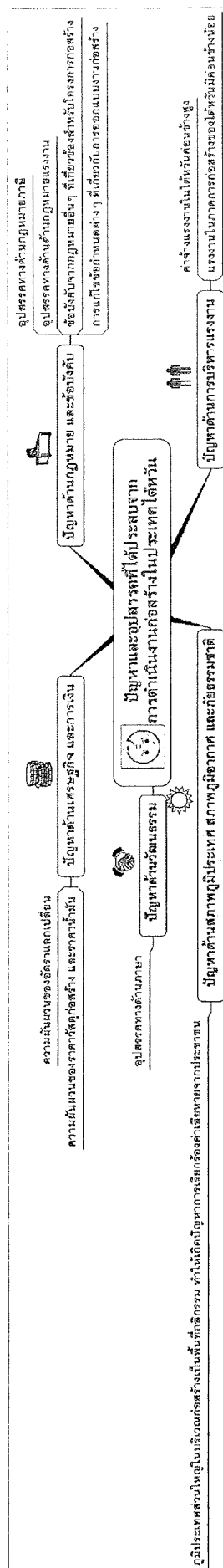
จากตารางที่ 5.2 พบว่า โครงการก่อสร้างที่ผู้รับเหมาก่อสร้างไทยเข้าไปดำเนินงานในประเทศไต้หวันมีเพียง 1 โครงการ คือ โครงการที่ 26 ซึ่งเป็นโครงการก่อสร้างที่อยู่ในความรับผิดชอบของบริษัทกรณีศึกษา C1 ในตารางที่ 4.1 โดยผู้วิจัยได้ทำการสรุปประเด็นปัญหาและอุปสรรคที่ผู้รับเหมาก่อสร้างไทยได้ประสบในโครงการที่ 26 ดังแสดงในตารางที่ 5.10 และเขียนเป็นแผนภาพ ดังแสดงไว้ในรูปที่ 5.10 พร้อมทั้งอธิบายลักษณะปัญหาและอุปสรรคจากการดำเนินงานก่อสร้างในประเทศไต้หวัน ซึ่งเป็นปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นเฉพาะโครงการที่ 26 เท่านั้น

ตารางที่ 5.10 รวบรวมประเด็นปัญหาและอุปสรรคจากการดำเนินงานก่อสร้างในประเทศไต้หวัน

ประเด็นปัญหาและอุปสรรคจากการดำเนินงานก่อสร้างในประเทศไต้หวันของบริษัทรับเหมาก่อสร้างไทย	ประเด็นปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นเฉพาะโครงการที่ 26
1. ปัญหาด้านเศรษฐกิจ และการเงิน	
1.1 ความผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยนเงินตรา	✓
1.2 ความผันผวนของราคาวัสดุก่อสร้าง และราคาน้ำมัน	✓
2. ปัญหาด้านวัฒนธรรม	
2.1 อุปสรรคทางด้านภาษา	✓
3. ปัญหาด้านสภาพภูมิประเทศ สภาพภูมิอากาศ และภัยธรรมชาติ	
3.1 ภูมิประเทศส่วนใหญ่ในบริเวณก่อสร้างเป็นพื้นที่กสิกรรม ทำให้เกิดปัญหาการเรียกร้องค่าเสียหายจากประชาชน	✓
4. ปัญหาด้านกฎหมาย และข้อบังคับ	
4.1 อุปสรรคทางด้านกฎหมายภาษี	
4.1.1 ภาษีนำเข้า	✓
4.1.2 ภาษีเงินได้	✓
4.1.3 ภาษีมูลค่าเพิ่ม	✓

ตารางที่ 5.10 รวบรวมประเด็นปัญหาและอุปสรรคจากการดำเนินงานก่อสร้างในประเทศไต้หวัน
(ต่อ)

ประเด็นปัญหาและอุปสรรคจากการดำเนินงานก่อสร้างในประเทศไต้หวันของบริษัทรับเหมาก่อสร้างไทย	ประเด็นปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นเฉพาะโครงการที่ 26
4.2 อุปสรรคทางด้านกฎหมายแรงงาน	
4.2.1 อัตราค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำ	✓
4.2.2 ชั่วโมงทำงาน	✓
4.2.3 วันหยุด	✓
4.2.4 กฎหมายแรงงานต่างด้าว	✓
4.3 ข้อบังคับจากกฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องสำหรับโครงการก่อสร้าง	
4.3.1 กฎหมายที่เกี่ยวกับความปลอดภัย	✓
4.3.2 กฎหมายเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม	✓
4.4 การแก้ไขข้อกำหนดต่างๆ ที่เกี่ยวกับการออกแบบงานก่อสร้าง	✓
5. ปัญหาด้านการบริหารแรงงาน	
5.1 ค่าจ้างแรงงานในไต้หวันค่อนข้างสูง	✓
5.2 แรงงานในภาคการก่อสร้างของไต้หวันมีค่อนข้างน้อย	✓

รูปที่ 5.10 สรุปประเด็นปัญหาและอุปสรรคจากการดำเนินงานก่อสร้างในประเทศไทย

จากตารางที่ 5.10 และรูปที่ 5.10 พบว่า ประเด็นปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานก่อสร้างในประเทศไต้หวัน เฉพาะโครงการที่ 26 สรุปได้เป็น 5 ปัญหา ดังนี้

1) ปัญหาด้านเศรษฐกิจ และการเงิน

จากการประเมินแบบสอบถามของผู้รับเหมาก่อสร้างไทยในโครงการที่ 26 ทำให้ทราบถึงปัญหาด้านเศรษฐกิจ และการเงินที่พบจากการดำเนินงานก่อสร้างในประเทศไต้หวัน ดังนี้

- ความผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยนเงินตรา

จากการประเมินแบบสอบถามของผู้รับเหมาก่อสร้างไทยในโครงการที่ 26 พบว่าสกุลเงินตราที่ผู้ว่าจ้างจ่ายให้แก่บริษัท คือ สกุลเงินดอลลาร์ไต้หวัน ซึ่งมีความผันผวนพอสมควรจากการที่ค่าเงินดอลลาร์ไต้หวันอ่อนค่าลง ทำให้บริษัทมีรายได้ลดลง เนื่องจากต้องใช้ค่าเงินดอลลาร์ไต้หวันแลกเป็นเงินดอลลาร์สหรัฐฯ มากขึ้น ในกรณีที่ซื้อวัสดุก่อสร้างจากต่างประเทศ

- ความผันผวนของราคาวัสดุก่อสร้าง และราคาน้ำมัน

จากการประเมินแบบสอบถามของผู้รับเหมาก่อสร้างไทยในโครงการที่ 26 พบว่าความผันผวนของราคาวัสดุก่อสร้าง และราคาน้ำมันมีค่อนข้างมาก ดังนั้นบริษัทจึงแก้ปัญหาโดยทำความเข้าใจกับซัพพลายเออร์ เพื่อกำหนดราคาซื้อขายระยะยาวที่แน่นอนและยุติธรรม

2) ปัญหาด้านวัฒนธรรม

จากการประเมินแบบสอบถามของผู้รับเหมาก่อสร้างไทยในโครงการที่ 26 ทำให้ทราบถึงปัญหาด้านวัฒนธรรมที่พบจากการดำเนินงานก่อสร้างในประเทศไต้หวัน คือ ปัญหาเรื่องการสื่อสาร เนื่องจากบุคลากรส่วนใหญ่ของบริษัทมีจุดด้อยในเรื่องภาษาอังกฤษ

3) ปัญหาด้านสภาพภูมิประเทศ สภาพภูมิอากาศ และภัยธรรมชาติ

จากการประเมินแบบสอบถามของผู้รับเหมาก่อสร้างไทยในโครงการที่ 26 ทำให้ทราบถึงปัญหาจากสภาพภูมิประเทศ และภัยธรรมชาติที่พบจากการดำเนินงานก่อสร้างในประเทศไต้หวัน ดังนี้ ภูมิประเทศส่วนใหญ่ของพื้นที่โครงการที่ 26 เป็นพื้นที่กสิกรรม ซึ่งการก่อสร้างส่งผลกระทบต่อพืชผลและสัตว์เลี้ยงของเกษตรกรในพื้นที่ เช่น เรื่องฝุ่นละอองที่ส่งผลกระทบต่อพืชผล เรื่องการก่อสร้างผ่านบ่อเลี้ยงปลาหรือฟาร์มเลี้ยงไก่ ทำให้ประชาชนในบริเวณโครงการก่อสร้างเรียกร้องค่าชดเชย

4) ปัญหาด้านกฎหมาย และข้อบังคับ

จากการประเมินแบบสอบถามของผู้รับเหมาก่อสร้างไทยในโครงการที่ 26 ทำให้ทราบถึงปัญหาด้านกฎหมาย และข้อบังคับที่พบจากการดำเนินงานก่อสร้างในประเทศไต้หวัน ดังนี้

- อุปสรรคทางด้านกฎหมายภาษี

ผู้รับเหมาก่อสร้างไทยในโครงการที่ 26 กล่าวว่า การเข้าไปทำงานในประเทศไต้หวันนั้น บริษัทกรณีศึกษาจะต้องเสียภาษีต่างๆ ได้แก่ ภาษีนำเข้า ภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษียาได้นิติบุคคล และภาษีเงินได้พนักงาน ซึ่งบริษัทที่จะเข้าไปทำงานในประเทศไต้หวันต้องศึกษาอย่างละเอียด และนำมาคิดเป็นต้นทุนการก่อสร้างก่อนที่จะประมูลงาน

- อุปสรรคทางด้านกฎหมายแรงงาน

ผู้รับเหมาก่อสร้างไทยในโครงการที่ 26 กล่าวว่า ต้องศึกษาและทำความเข้าใจกฎหมายแรงงานต่างๆ ของประเทศไต้หวันให้ดี เช่น อัตราค่าแรงขั้นต่ำ ชั่วโมงการทำงาน วันหยุด และกฎหมายแรงงานต่างด้าว ในกรณีที่ใช้แรงงานไทย

- ข้อบังคับจากกฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องสำหรับโครงการก่อสร้าง

ผู้รับเหมาก่อสร้างไทยในโครงการที่ 26 กล่าวว่า กฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับงานก่อสร้างสำหรับโครงการที่ 26 เช่น กฎหมายที่เกี่ยวกับความปลอดภัย กฎหมายเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม เป็นสิ่งที่บริษัทที่จะเข้าไปทำงานในประเทศไต้หวันต้องศึกษาอย่างละเอียด และนำมาคิดเป็นต้นทุนการก่อสร้างก่อนที่จะประมูลงานด้วย

- การแก้ไขข้อกำหนดต่างๆ ที่เกี่ยวกับการออกแบบงานก่อสร้าง

ผู้รับเหมาก่อสร้างไทยในโครงการที่ 26 กล่าวว่า เนื่องจากประเทศไต้หวันเพิ่งประสบภัยแผ่นดินไหวครั้งใหญ่ ทำให้ทางการไต้หวันแก้ไขข้อกำหนดต่างๆ ที่เกี่ยวกับการออกแบบงานก่อสร้างขึ้นใหม่ จึงเกิดความไม่ชัดเจนในเรื่องขอบเขตความรับผิดชอบของงานออกแบบรวมทั้งเกิดค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้นด้วย

5) ปัญหาด้านการบริหารแรงงาน

จากการประเมินแบบสอบถามของผู้รับเหมาก่อสร้างไทยในโครงการที่ 26 ทำให้ทราบถึงปัญหาด้านการบริหารแรงงานในประเทศไต้หวัน ดังนี้ ค่าจ้างแรงงานในไต้หวันค่อนข้างสูง และคนไต้หวันที่ทำงานก่อสร้างมีจำนวนน้อย ทำให้ต้องนำเข้าแรงงานจากต่างประเทศ สำหรับโครงการที่ 26 นั้น ได้มีการนำเข้าแรงงานจากประเทศไทย

5.2.5 กลุ่มที่ 5 ภูมิภาคแอฟริกาเหนือ

5.2.5.1 ประเทศชูดาน

จากตารางที่ 5.2 พบว่า โครงการก่อสร้างที่ผู้รับเหมาก่อสร้างไทยเข้าไปดำเนินงานในประเทศชูดานมีเพียง 1 โครงการ คือ โครงการที่ 27 ซึ่งเป็นโครงการก่อสร้างในความรับผิดชอบของบริษัทกรณีศึกษา C13 ในตารางที่ 4.1 ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการสรุปประเด็นปัญหาและอุปสรรคที่ผู้รับเหมาก่อสร้างไทยได้ประสบในโครงการที่ 27 โดยแสดงในตารางที่ 5.11 และเขียนเป็นแผนภาพ ดังแสดงในรูปที่ 5.11 พร้อมทั้งอธิบายลักษณะปัญหาและอุปสรรคจากการดำเนินงานก่อสร้างในประเทศชูดาน ซึ่งเป็นปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นเฉพาะโครงการที่ 27 เท่านั้น

ตารางที่ 5.11 รวบรวมประเด็นปัญหาและอุปสรรคจากการดำเนินงานก่อสร้างในประเทศชูดาน

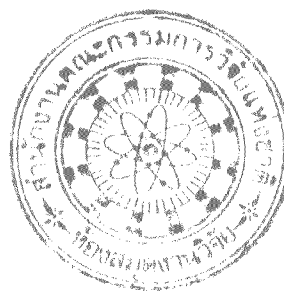
ประเด็นปัญหาและอุปสรรคจากการดำเนินงานก่อสร้างในประเทศชูดานของบริษัทรับเหมาก่อสร้างไทย	ประเด็นปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นเฉพาะโครงการที่ 27
1. ปัญหาด้านการเมือง	
1.1 มีโอกาสเกิดสงครามภายในประเทศได้ตลอดเวลา	✓
1.2 มีการประกาศภาวะฉุกเฉินหลังเวลา 24:00 น.	✓
1.3 เกิดอาชญากรรมบ่อยครั้ง	✓
2. ปัญหาด้านเศรษฐกิจ และการเงิน	
2.1 ความผันผวนของราคาสถภัณฑ์ก่อสร้าง	✓
3. ปัญหาด้านวัฒนธรรม	
3.1 ข้อจำกัดทางด้านศาสนา	✓
4. ปัญหาด้านภูมิประเทศ สภาพภูมิอากาศ และภัยธรรมชาติ	
4.1 สภาพภูมิประเทศส่วนใหญ่เป็นทะเลทราย และมีความแห้งแล้งมาก	✓
4.2 สภาพภูมิอากาศค่อนข้างร้อน	✓
5. ปัญหาด้านกฎหมาย และข้อบังคับ	
5.1 อุปสรรคทางด้านกฎหมายภาษี	
5.1.1 ภาษีนำเข้า	✓

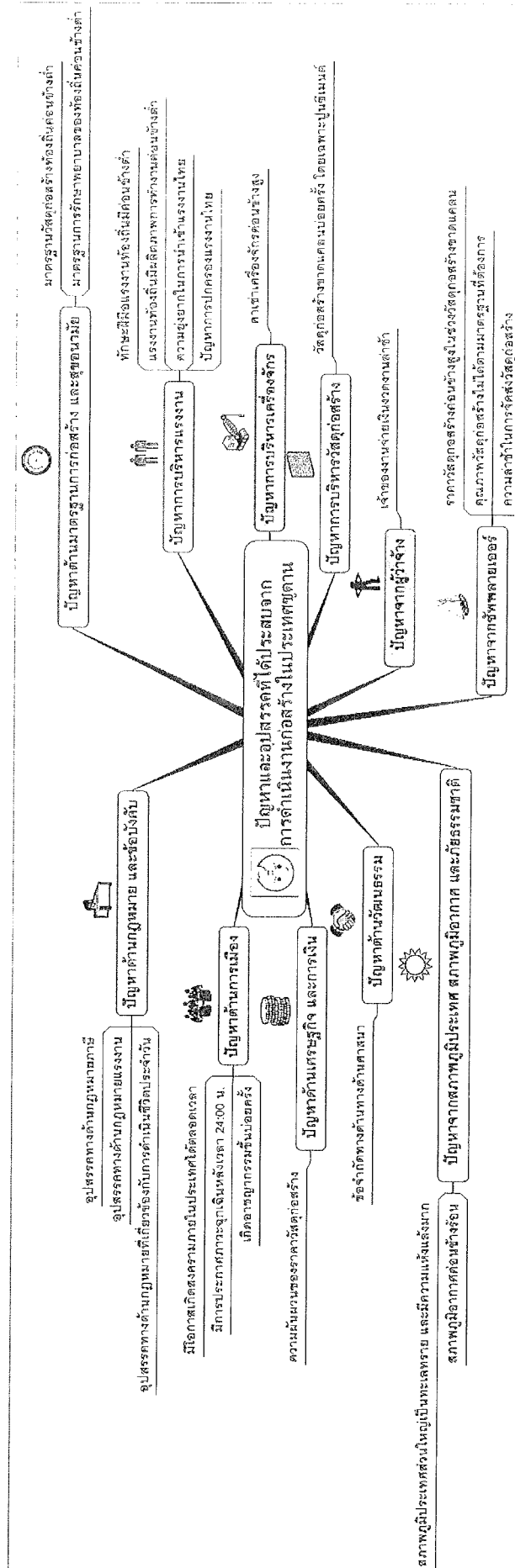
ตารางที่ 5.11 รวบรวมประเด็นปัญหาและอุปสรรคจากการดำเนินงานก่อสร้างในประเทศชูดาน
(ต่อ)

ประเด็นปัญหาและอุปสรรคจากการดำเนินงานก่อสร้างในประเทศ ชูดานของบริษัทรับเหมาก่อสร้างไทย	ประเด็นปัญหา และอุปสรรคที่ เกิดขึ้นเฉพาะ โครงการที่ 27
5. ปัญหาด้านกฎหมาย และข้อบังคับ (ต่อ)	
5.2 อุปสรรคทางด้านกฎหมายแรงงาน	
5.2.1 อัตราค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำ	✓
5.2.2 ชั่วโมงทำงาน	✓
5.2.3 วันหยุด	✓
5.2.4 การเลิกจ้าง	✓
5.2.5 กฎหมายแรงงานต่างด้าว	✓
5.3 อุปสรรคทางด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตประจำวัน	
5.3.1 ห้ามดื่มสุรา	✓
5.3.2 ห้ามเล่นการพนัน	✓
6. ปัญหาด้านมาตรฐานการก่อสร้าง และสุขอนามัย	
6.1 มาตรฐานวัสดุก่อสร้างท้องถิ่นค่อนข้างต่ำ	✓
6.2 มาตรฐานการรักษาพยาบาลของท้องถิ่นค่อนข้างต่ำ	✓
7. ปัญหาด้านการบริหารแรงงาน	
7.1 ทักษะฝีมือแรงงานท้องถิ่นค่อนข้างต่ำ	✓
7.2 แรงงานท้องถิ่นมีผลผลิตภาพการทำงานค่อนข้างต่ำ	✓
7.3 ความยุ่งยากในการนำเข้าแรงงานไทย	✓
7.4 ปัญหาการปกครองแรงงานไทย	✓
8. ปัญหาด้านการบริหารเครื่องจักร	
8.1 ค่าเช่าเครื่องจักรค่อนข้างสูง	✓
9. ปัญหาด้านการบริหารวัสดุก่อสร้าง	
9.1 วัสดุก่อสร้างขาดแคลนบ่อยครั้ง โดยเฉพาะปูนซีเมนต์	✓
10. ปัญหาที่เกิดจากผู้ว่าจ้าง	
10.1 เจ้าของงานจ่ายเงินงวดงานล่าช้า	✓

ตารางที่ 5.11 รวบรวมประเด็นปัญหาและอุปสรรคจากการดำเนินงานก่อสร้างในประเทศชูดาน
(ต่อ)

ประเด็นปัญหาและอุปสรรคจากการดำเนินงานก่อสร้างในประเทศ ชูดานของบริษัทรับเหมาก่อสร้างไทย	ประเด็นปัญหา และอุปสรรคที่ เกิดขึ้นเฉพาะ โครงการที่ 27
11. ปัญหาที่เกิดจากซัพพลายเออร์	
11.1 ราคาวัสดุก่อสร้างค่อนข้างสูงในช่วงวัสดุก่อสร้างขาดแคลน	✓
11.2 คุณภาพวัสดุก่อสร้างไม่ได้ตามมาตรฐานที่ต้องการ	✓
11.3 ความล่าช้าในการจัดส่งวัสดุก่อสร้าง	✓

รูปที่ 5.11 สรุปประเด็นปัญหาและอุปสรรคจากการดำเนินงานก่อสร้างในประเทศไทย

จากตารางที่ 5.11 และรูปที่ 5.11 พบว่า ประเด็นปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานก่อสร้างในประเทศชูดาน เฉพาะโครงการที่ 27 สามารถสรุปได้เป็น 11 ปัญหา ดังนี้

1) ปัญหาด้านการเมือง

จากการสัมภาษณ์ผู้รับเหมาก่อสร้างไทยเฉพาะในโครงการที่ 27 ทำให้ทราบถึงปัญหาด้านการเมืองของประเทศชูดาน ดังนี้ ประเทศชูดานถูกปกครองโดยระบอบคอมมิวนิสต์ จึงมีโอกาสเกิดสงครามภายในประเทศได้ตลอดเวลา และมีการประกาศภาวะฉุกเฉินหลังเวลา 24:00 น. อีกทั้งเกิดอาชญากรรมขึ้นบ่อยครั้ง แต่ในช่วงระยะเวลาที่บริษัทไปดำเนินงานไม่ได้รับผลกระทบจากปัญหาดังกล่าว

2) ปัญหาด้านเศรษฐกิจ และการเงิน

จากการสัมภาษณ์ผู้รับเหมาก่อสร้างไทยเฉพาะในโครงการที่ 27 ทำให้ทราบถึงปัญหาด้านเศรษฐกิจ และการเงินที่พบจากการดำเนินงานก่อสร้างในประเทศชูดาน ดังนี้

- ความผันผวนของราคาวัสดุก่อสร้าง และราคาน้ำมัน

ผู้รับเหมาก่อสร้างไทยในโครงการที่ 27 กล่าวว่า เนื่องจากประเทศชูดานขาดแคลนวัสดุก่อสร้างอุตสาหกรรม เช่น ปูนซีเมนต์ วัสดุตกแต่ง เป็นต้น จึงต้องนำเข้าจากต่างประเทศ ดังนั้นการเปลี่ยนแปลงราคาวัสดุจึงไม่มีมาตรฐาน ราคาขึ้นลงตลอดเวลา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงวัสดุขาดตลาด ราคาวัสดุก่อสร้างจะสูงขึ้น

3) ปัญหาด้านวัฒนธรรม

จากการสัมภาษณ์ผู้รับเหมาก่อสร้างไทยเฉพาะในโครงการที่ 27 ทำให้ทราบถึงปัญหาด้านวัฒนธรรมที่พบจากการดำเนินงานก่อสร้างในประเทศชูดาน ดังนี้ วัฒนธรรมของประเทศชูดานแตกต่างกับประเทศไทยค่อนข้างมาก เนื่องจากประชากรส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลาม ซึ่งเคร่งครัดมากในเรื่องการดื่มสุรา และการพนัน

4) ปัญหาด้านสภาพภูมิประเทศ สภาพภูมิอากาศ และภัยธรรมชาติ

จากการสัมภาษณ์ผู้รับเหมาก่อสร้างไทยเฉพาะในโครงการที่ 27 ทำให้ทราบถึงปัญหาจากสภาพภูมิประเทศ สภาพภูมิอากาศ และภัยธรรมชาติที่พบจากการดำเนินงานก่อสร้างในประเทศชูดาน คือ เนื่องจากลักษณะภูมิประเทศของชูดานส่วนใหญ่เป็นทะเลทราย และมีอากาศร้อน ดังนั้นจึงจำเป็นต้องปรับวิธีการทำงานให้เหมาะสม เช่น การบ่มคอนกรีตต้องใช้วิธีปรมน้ำ

5) ปัญหาด้านกฎหมาย และข้อบังคับ

จากการสัมภาษณ์ผู้รับเหมาก่อสร้างไทยเฉพาะในโครงการที่ 27 ทำให้ทราบถึงปัญหาด้านกฎหมาย และข้อบังคับที่พบจากการดำเนินงานก่อสร้างในประเทศชูดาน ดังนี้

- อุปสรรคทางด้านกฎหมายภาษี

ผู้รับเหมาก่อสร้างไทยในโครงการที่ 27 กล่าวว่า การเข้าไปทำงานในประเทศชูดานนั้น พบว่ามีอัตราภาษีที่ค่อนข้างสูง โดยเฉพาะภาษีนำเข้า ซึ่งบริษัทที่จะเข้าไปทำงานในประเทศชูดานต้องศึกษาโครงสร้างภาษีของประเทศชูดานอย่างละเอียด และนำมาคิดเป็นต้นทุนการก่อสร้างก่อนที่จะประมูลงาน

- อุปสรรคทางด้านกฎหมายแรงงาน

ผู้รับเหมาก่อสร้างไทยในโครงการที่ 27 กล่าวว่า ต้องศึกษาและทำความเข้าใจกฎหมายแรงงานของประเทศชูดานให้ดี เช่น อัตราค่าแรงขั้นต่ำ ชั่วโมงการทำงาน วันหยุด และการเลิกจ้าง อีกทั้งกฎหมายแรงงานต่างด้าวเกี่ยวกับการขอใบอนุญาตทำงานต่างด้าว ในกรณีที่นำแรงงานไทยเข้าไปทำงาน

- อุปสรรคทางด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตประจำวัน

ผู้รับเหมาก่อสร้างไทยในโครงการที่ 27 กล่าวว่า การเข้าไปทำงานในประเทศชูดานจำเป็นต้องทราบกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตประจำวัน เช่น ห้ามดื่มสุรา ห้ามเล่นการพนัน เป็นต้น

6) ปัญหาด้านมาตรฐานการก่อสร้าง และสุขอนามัย

จากการสัมภาษณ์ผู้รับเหมาก่อสร้างไทยเฉพาะในโครงการที่ 27 ทำให้ทราบถึงปัญหาด้านมาตรฐานการก่อสร้างในประเทศชูดาน ซึ่งมาตรฐานการก่อสร้างของประเทศชูดานต่ำกว่าประเทศไทยค่อนข้างมาก เช่น มาตรฐานวัสดุก่อสร้าง นอกจากนี้ยังมีปัญหาด้านมาตรฐานการสุขอนามัย เนื่องจากโรงพยาบาลในประเทศชูดานมีมาตรฐานต่ำกว่าประเทศไทยค่อนข้างมาก ดังนั้นต้องให้ความสำคัญกับเรื่องความปลอดภัยและสุขอนามัยที่เกี่ยวข้องกับการทำงานและดำเนินชีวิตของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง

7) ปัญหาด้านการบริหารแรงงาน

จากการสัมภาษณ์ผู้รับเหมาก่อสร้างไทยเฉพาะในโครงการที่ 27 ทำให้ทราบถึงปัญหาด้านการบริหารแรงงานในประเทศชูดาน ดังนี้ ทักษะฝีมือแรงงานท้องถิ่นมีค่อนข้างต่ำ และมีผลิดภาพการทำงานต่ำเมื่อเทียบกับแรงงานไทย ดังนั้นบริษัทกรณีศึกษาจึงจัดส่งแรงงานฝีมือจากประเทศไทยเข้าไป ซึ่งมีความยุ่งยากพอสมควร โดยผู้รับเหมาก่อสร้างไทยได้กล่าวเสริมว่า กรมแรงงานที่ประเทศไทยมีกฎเกณฑ์ค่อนข้างมาก เช่น แรงงานที่ส่งไปต้องเป็นพนักงานของบริษัทอย่างน้อย 6 เดือน ซึ่งเป็นข้อจำกัดที่เป็นอุปสรรคต่อบริษัทค่อนข้างมาก เพราะแรงงานที่มีคุณสมบัติตามที่กรมแรงงานกำหนดนั้นมีค่อนข้างน้อย นอกจากนี้บริษัทได้ประสบกับปัญหาการปกครองแรงงานไทย เช่น ดื่มสุรา เล่นการพนัน การทะเลาะวิวาท เป็นต้น

8) ปัญหาด้านการบริหารเครื่องจักร

จากการสัมภาษณ์ผู้รับเหมาก่อสร้างไทยเฉพาะในโครงการที่ 27 ทำให้ทราบถึงปัญหาด้านการบริหารเครื่องจักรในประเทศชูดาน คือ ถึงแม้จะมีเครื่องจักรหนักในท้องถิ่นให้เช่า เช่น เครน แต่ค่าเช่าเครื่องจักรค่อนข้างสูง ทำให้บริษัทต้องแบ่งงานให้ย่อยลงไป เพื่อใช้แรงงานแทน เพราะค่าแรงถูกกว่าค่าเช่าเครื่องจักรมาก

9) ปัญหาการบริหารวัสดุก่อสร้าง

จากการสัมภาษณ์ผู้รับเหมาก่อสร้างไทยเฉพาะในโครงการที่ 27 ทำให้ทราบถึงปัญหาการบริหารวัสดุก่อสร้างในประเทศชูดาน คือ วัสดุก่อสร้างขาดตลาดบ่อยครั้ง โดยเฉพาะปูนซีเมนต์ ดังนั้นบริษัทต้องวางแผนการนำเข้าหรือการจัดซื้อวัสดุให้ดี

10) ปัญหาที่เกิดจากผู้ว่าจ้าง

จากการสัมภาษณ์ผู้รับเหมาก่อสร้างไทยเฉพาะในโครงการที่ 27 ทำให้ทราบถึงปัญหาที่เกิดจากผู้ว่าจ้างที่พบจากการดำเนินงานก่อสร้างในประเทศชูดาน ได้แก่ ผู้ว่าจ้างจ่ายเงินงวดงานล่าช้า ทำให้บริษัทต้องเตรียมเงินทุนหมุนเวียนมาก

11) ปัญหาที่เกิดจากซัพพลายเออร์

จากการสัมภาษณ์ผู้รับเหมาก่อสร้างไทยเฉพาะในโครงการที่ 27 ทำให้ทราบถึงปัญหาที่เกิดจากซัพพลายเออร์ที่พบจากการดำเนินงานก่อสร้างในประเทศชูดาน คือ การขายวัสดุก่อสร้างในราคาที่ค่อนข้างสูงในช่วงวัสดุก่อสร้างขาดแคลน ซัพพลายเออร์จัดส่งวัสดุก่อสร้างล่าช้า และคุณภาพวัสดุไม่ได้ตามมาตรฐาน

5.3 สรุป

ในบทนี้ผู้วิจัยได้ทำการสรุปปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานโครงการก่อสร้างในต่างประเทศจำนวน 27 โครงการ จาก 5 ภูมิภาค ดังนี้ ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ได้แก่ กัมพูชา ลาว และพม่า ภูมิภาคตะวันออกกลาง ได้แก่ กาตาร์ และสหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ ภูมิภาคเอเชียใต้ ได้แก่ ศรีลังกา และบังคลาเทศ ภูมิภาคเอเชียตะวันออก ได้แก่ ไต้หวัน และ ภูมิภาคแอฟริกาเหนือ ได้แก่ ชูดาน โดยจากรูปที่ 5.3 - 5.11 พบว่า ประเด็นปัญหาและอุปสรรคที่พบในประเทศกัมพูชามีทั้งหมด 11 ปัญหา ประเทศลาวมีทั้งหมด 11 ปัญหา ประเทศพม่ามีทั้งหมด 6 ปัญหา ประเทศกาตาร์มีทั้งหมด 11 ปัญหา ประเทศสหรัฐอาหรับเอมิเรตส์มีทั้งหมด 13 ปัญหา ประเทศศรีลังกามีทั้งหมด 8 ปัญหา ประเทศบังคลาเทศมีทั้งหมด 11 ปัญหา ประเทศไต้หวันมีทั้งหมด 5 ปัญหา และประเทศชูดานมีทั้งหมด 11 ปัญหา จากข้อมูลพบว่า กลุ่มประเด็นปัญหาและอุปสรรคที่ผู้วิจัยได้จัดกลุ่มเป็น 13 ปัญหานั้น อาจไม่ใช่กลุ่มปัญหาที่มีความแตกต่างในระดับประเทศทั้งหมด แต่อาจเป็นกลุ่มปัญหาที่มีความแตกต่างกันในระดับอุตสาหกรรมก่อสร้าง

และในระดับองค์กรที่มีความเกี่ยวข้องกับบริษัทรับเหมาก่อสร้างไทย โดยกลุ่มประเด็นปัญหาและอุปสรรคในระดับประเทศมีทั้งหมด 5 กลุ่ม ได้แก่ 1) ปัญหาด้านการเมือง โดยปัญหาที่พบค่อนข้างมาก ได้แก่ ปัญหาเรื่องการปฏิวัติ และการประท้วง รวมทั้งปัญหาการทุจริตจากเจ้าหน้าที่ภาครัฐ 2) ปัญหาด้านเศรษฐกิจ และการเงิน โดยปัญหาที่พบค่อนข้างมาก ได้แก่ ความผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยนเงินตรา และความผันผวนของราคาวัสดุก่อสร้างและราคาน้ำมัน 3) ปัญหาด้านวัฒนธรรม โดยปัญหาที่พบค่อนข้างมาก ได้แก่ อุปสรรคทางด้านภาษา และข้อจำกัดทางด้านศาสนา โดยเฉพาะประเทศที่นับถือศาสนาอิสลาม 4) ปัญหาด้านสภาพภูมิประเทศ สภาพภูมิอากาศ และภัยธรรมชาติ โดยปัญหาที่พบค่อนข้างมาก ได้แก่ อุปสรรคทางด้านสภาพภูมิประเทศ สภาพภูมิอากาศซึ่งมีผลกระทบค่อนข้างมากในประเทศที่อยู่ในภูมิภาคตะวันออกกลางและแอฟริกาเหนือ และ 5) ปัญหาด้านกฎหมาย และข้อบังคับ โดยปัญหาที่พบค่อนข้างมาก ได้แก่ อุปสรรคทางด้านกฎหมายภาษี อุปสรรคทางด้านกฎหมายแรงงาน นอกจากนี้กลุ่มปัญหาและอุปสรรคในระดับอุตสาหกรรมก่อสร้างนั้นมีทั้งหมด 6 กลุ่ม ได้แก่ 1) ปัญหาด้านการบริหารสัญญาก่อสร้าง โดยปัญหาที่พบค่อนข้างมาก ได้แก่ ปัญหาการตีความสัญญา FIDIC 2) ปัญหาด้านมาตรฐานการก่อสร้าง และสุขอนามัย โดยปัญหาที่พบค่อนข้างมาก ได้แก่ อุปสรรคทางด้านธรรมเนียมปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพ และมาตรฐานการรักษาพยาบาลค่อนข้างต่ำ 3) ปัญหาด้านการออกแบบ และแบบก่อสร้าง โดยปัญหาที่พบค่อนข้างมาก ได้แก่ แบบก่อสร้างไม่สอดคล้องกับสภาพภูมิประเทศจริง การออกแบบผิดพลาด และลักษณะงานค่อนข้างยาก 4) ปัญหาด้านการบริหารแรงงาน โดยปัญหาที่พบค่อนข้างมาก ได้แก่ ทักษะฝีมือแรงงานท้องถิ่นมีค่อนข้างต่ำ และผลิตภาพแรงงานท้องถิ่นมีค่อนข้างต่ำ 5) ปัญหาด้านการบริหารเครื่องจักร โดยปัญหาที่พบค่อนข้างมาก ได้แก่ ความยุ่งยากในการจัดหาเครื่องจักรในท้องถิ่น และเครื่องจักรในท้องถิ่นมีคุณภาพไม่ได้มาตรฐาน และ 6) ปัญหาด้านการบริหารวัสดุก่อสร้าง โดยปัญหาที่พบค่อนข้างมาก ได้แก่ ขาดแคลนวัสดุก่อสร้างในท้องถิ่น และวัสดุก่อสร้างนำเข้าขาดแคลน ในขณะที่กลุ่มปัญหาและอุปสรรคในระดับองค์กรที่มีความเกี่ยวข้องกับบริษัทรับเหมาก่อสร้างไทยนั้นมีทั้งหมด 2 กลุ่ม ได้แก่ 1) ปัญหาที่เกิดจากผู้ว่าจ้างและผู้ควบคุมงาน โดยปัญหาที่พบค่อนข้างมาก ได้แก่ เจ้าของงานจ่ายเงินงวดงานล่าช้า การเปลี่ยนแปลงแบบจากเจ้าของงาน และผู้ควบคุมงานมีความเข้มงวดสูงในการตรวจสอบงาน และ 2) ปัญหาที่เกิดจากผู้รับเหมาช่วงและซัพพลายเออร์ โดยปัญหาที่พบค่อนข้างมาก ได้แก่ ผู้รับเหมาช่วงมีความสามารถค่อนข้างต่ำ ผู้รับเหมาช่วงมีปัญหาในเรื่องของสภาพคล่องทางการเงิน ความล่าช้าในการจัดส่งวัสดุก่อสร้าง คุณภาพวัสดุไม่ได้มาตรฐาน และราคาวัสดุก่อสร้างค่อนข้างสูง จากที่กล่าวมาแล้วข้างต้นจำเป็นต้องวิเคราะห์ถึงสาเหตุหลักที่ทำให้เกิดปัญหาต่างๆ เพื่อให้บริษัทรับเหมาก่อสร้างไทยเข้าใจถึงสาเหตุที่เกิดขึ้น และหาแนวทางในการแก้ไข หรือลดผลกระทบเนื่องจากปัญหาดังกล่าว ซึ่งจะกล่าวในบทที่ 6 ต่อไป